National Library
Bibliothèque Nationale
AUG AOU 26 1975
B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 34 SESTDIENA, 1975. GADA 23. AUGUSTS 25. GADS
SATURDAY, AUGUST 23, 1975

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centu

Baltiešu protesta gājiens Brisbenā, Austrālijā. Attēlu ar attiecīgu rakstu bija ievietojis turie-nes laikraksts Courier-Mail.

Helsinku zīmē

Amerikas latviešu apvienības valdes sēde 2. un 3. augustā Rokvillē pie Vašingtonas notika Helsinku notikumu iespaidā. Daļa valdes locekļu Vašingtonā bija ieradušies jau dienu iepriekš, 1. augustā, un piedalījās Brīvības sardzēs Lafajetes parkā. Tās sākās 30. jūlijā un ilga trīs dienas. Dalībnieku skaits dažādos laikos bija dažāds, reizēm pat līdz 100 dalībnieku. Autobuss no Ņujorkas ieradās ar krietnu novēlošanos, tikai pl. 3.30 pēcpusdienā. Demonstranti izdalīja skrejlapas amerikāņu tūristiem un Vašingtonas iedzīvotājiem vai parunājās ar policistu, kas bija norīkots Brīvības sardzes dalībnieku uzmanīšanai un kārtības uzturēšanai. Viņa uzdevums tomēr nebija pārāk grūts. Sardzē piedalījās arī ALA valdes locekļi.

ALA valdes sēdi vadīja priekšsēdis A. Lejiņš, un tanī piedalījās arī Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā Dr. A. Dinbergs. Viņš norādīja, ka Helsinkos parakstītajam papīram nav likuma spēka. Pēc viņa pārliecības notikumi Helsinkos varētu nākt par labu latviešu tautai, jo ļaudis pasaulē varētu sākt runāt par Baltijas valstīm. Pēc ziņojuma klausītājiem bija dažādi jautājumi, piem., kāpēc Baltijas valstis nav pārstāvētas Helsinkos. Uz to sūtniecības vadītājs norādīja, ka Helsinkos piedalījušās tikai valstu valdības un Baltijas valstīm tādas nav. Varēja braukt arī bez ielūgumiem, bet arī tad tur nekā nevarēja pārveidot.

ALA valde pateicās Baltiešu pasaules apvienības darbiniekam E. Šumanas, kas daudz darījis brīvības sardžu noorganizēšanā Vašingtonā.

Lielāko tiesu pirmās dienas ziņojumi un debates bija veltītas Helsinku sanāksmei. ASV kongresā pagaidām Baltijas valstu rezolūciju neapspriež. Arī šis jautājums radīja debates. D. Hazners aizstāvēja rezolūcijas autoru Dervinski, bet G. Meierovics un daži citi domāja, ka vajadzētu meklēt jaunus sabiedrotos.

Pārrunas bija arī par Radio

(Turpinājums 20. lp.)

Par latviešu tautas tiesībām

KO SAKA IMANTS PURVS UN CITI JAUNIEŠI PAR SAVĀM AKCIJĀM HELSINKOS

Pasaules baltiešu apvienības komūnikācijas centrs Stokholmā sakopojis ziņas par dažādām baltiešu aktīvitātēm Helsinkos, it sevišķi par jaunatnes akcijām. Šīs ziņas Latvija Amerikā redakcijai tagad nodevis Ād. Šilde.

Ar kuģi no Stokholmas uz Helsinkiem devušies latviešu un igauņu jaunieši. Daži bija ieradušies jau agrāk un piebiedrojušies Uldim Gravam, Imantam Freimanim un Ainai Teivenai. Viņi prasīja brīvību visām trim Baltijas tautām. Visu lietuviešu prasības savukārt formulēja 51 g. v. Jouzas Vaļunas, kas ir Lietuvas atbrīvošanas padomes priekšsēdis. Pretēji padomju propagandas apgalvojumam, it kā trimdas organizāciju priekšgalā sēžot vīri ar sirmām galvām, Helsinkos visas dienas darbojās 37 g. v. Uldis Grava, 30 g. vecā Aina Teivena un 51 g. v. Imants Freimanis. Eiropas drošības konferences laikā cīņu laukā tātad izgāja jaunie un nevis vecie, pie kam laba daļa no tiem nav redzējuši savu tēvzemi, jo dzimuši trimdā.

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Imants Purvs no Toronto par pirmo demonstrāciju pie somu karā kritušo pieminekļa pašā Helsinku centrā izteicās:

„Demonstrācija sākās tieši pl. 11. Es ar Mariju Mediņu turēju plakātus. Garāmgājēju uzmanību pievērsa vēl tas, ka biju ieslēdzies važās. Kad pēc dažām minūtēm piebrauca policijas auto, publikas interese strauji pieauga. Somu policists lika man atslēgt ķēdes. Teicu, ka neatceros, kur palikusi atslēga, lai gan tā bija manā kabatā. Ielas gājēji apliecināja mums savas simpatijas, kolīdz bija skaidrs, ka esam latvieši. Dažs nesa mums zemenes, cits steidzās pēc saldējuma, jo bija tveicīgs laiks. Viena somiete, nākdama no tirgus, izlobīja no pākstīm zirņus un sniedza tos mums. Sevišķi Marijai Mediņai, skanraža meitai, tie garšoja. Mūs fotografēja. Nostāvējuši paredzēto laiku, ap divas stundas, demonstrāciju bez kādiem starpgadījumiem izbeidzām."

Apmēram vienā laikā sākās demonstrācijas stacijas laukumā un pie parlamenta. Pie galvenās stacijas rīkojās igauņu jaunieši. Viņi izdalīja Pasaules baltiešu apvienības memorandu somu un citās valodās. Bez tam viena igauņu meitene bija piestiprinājusi lietussargam plakātu, ar ko apstaigāja tuvējās ielas. Ja šeit viss noritēja miermīlīgi, tad spraigāka situācija radās Jānim Sausiņam pie parlamenta ēkas. Viņš ar savu biedru nostājās ar plakātiem kāpņu augšdaļā, no kurienes paveras plašs skats. Jānis Sausiņš par šo akciju stāsta: „Kolīdz sākām stāvēt, no parlamenta ēkas iznāca administrātors un uzaicināja mūs atstāt kāpnes. Mēs ielaidāmies ar viņu gaŗās pārrunās, turot vēl arvien augstu gaisā plakātu, kas bija vērsts pret padomju koloniālismu Baltijas valstīs. Pēc tam nokāpām tikai vienu pakāpienu zemāk. Pārvaldes vīrs mums skaidroja, ka mums vispār parlamenta kāpnes jāatstāj. Visas mūsu demonstrācijas laikā mēs paspējām nokāpt tikai pāris pakāpienu zemāk. Novilcinājums izdevās arī tādēļ, ka pienāca klāt policists, pierakstīja pases, kā arī sāka skaidrot, ka mums bijusi nepieciešama demonstrācijas atļauja. Es pūlējos viņam ieskaidrot, ka Zviedrijā šādai demonstrācijai atļaujas nevajaga, arī Somijā tam vajadzētu būt tāpat. Visas norises pie parlamenta novēroja New York Times, vācu un portugaļu žurnālisti un preses fotografi. Mēs nostāvējām pie parlamenta pusotras stundas."

Jaunu akciju bija jau uzsākuši Vija un Ēriks Blumbergi. Tie brauca nomātā somu mašīnā pa vecpilsētas ielām. Trīs reizes tos apturēja policija. Viens pat lika noņemt plakātu , ko tie turēja virs auto jumta. Taču mērķtiecīgie braucēji to atkal nostiprināja vecajā vietā un turpināja braucienu līdz nobeigumam. Turpat centrā pie lielā Stokmaņa preču nama jau stāvēja

(Turpinājums 20. lp.)

PATEICĪBA

Ļoti pateicos Toronto Latviešu Biedrībai un visām organizācijām, draudzēm un tautiešiem, kas tik sirsnīgi un skaisti mani apsveica un apveltīja ar veltēm manā 65 gadu mijā.

Latviets esmu, latviets būšu, latviets mūžam palikšu.

Otto N. Grebže.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1975. GADA 23. AUGUSTS 34. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu.
Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

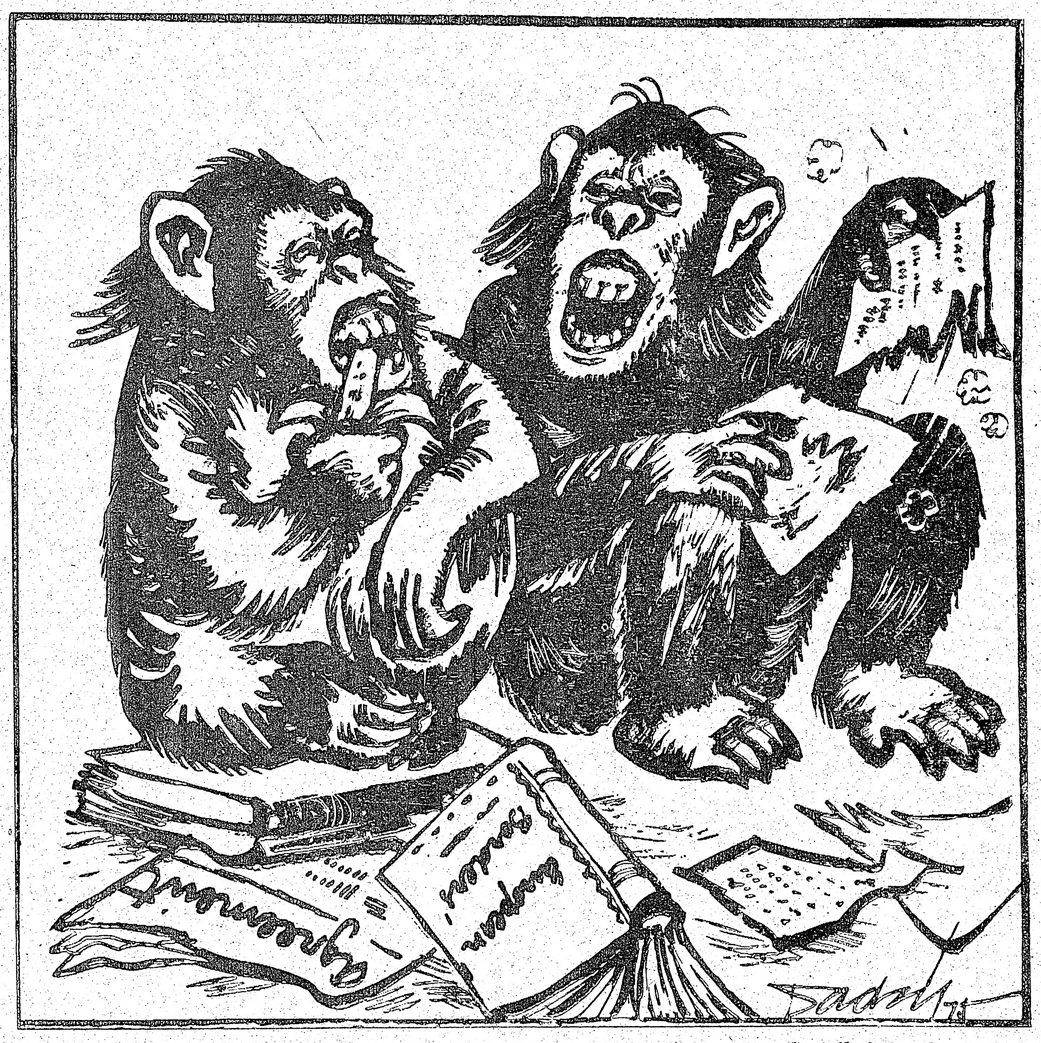

„Cilvēki ne tikai mūs iesprostojuši nebrīvībā, bet arī paši sevi — starpība tikai tā, ka mūs tur būros arī rietumos, bet cilvēkus tikai austrumos."
„Neskumsti, daži arī rietumos ilgojas pēc sprosta..." Dadža zīmējums

Uldis Grava,
PBLA valdes priekšsēdis

Mēs Helsinkos nezaudējām

Konference par drošību un sadarbību Eiropā beigusies Helsinkos. Valdību galvas un pārējie delegāti izklīduši uz visām debess pusēm, arī 1500 personu lielais starptautiskais preses korpuss. Tāpat no Somijas aizbraukuši Pasaules baltiešu apvienības pārstāvji ar saviem materiāliem un dedzīgie baltiešu jauniešu demonstranti ar saviem plakātiem un karogiem.

Vai kas paliekošs palicis pāri? Vai esam kaut ko Latvijas un pārējo Baltijas valstu tiesību labā panākuši? Ko PBL un PBA aktīvitātes nozīmēja? Man šķiet, ka pēc tam, kad no Helsinku drošības konferences dienām atņem drošības iestāžu stāstus, neskaitāmos dažādos interesantos incidentus, pat parakstīto robežu neaizskaramības principu, vēl paliek pāri kaut kas ļoti nopietns un pozitīvs, politiski nozīmīgs baltiešu tautu tiesībām un cerībām. Mēs esam panākuši to, ka pasaule zina, ka baltiešu problēma nav atrisināta un nav arī aizmirsta. Uz to vairāk kā jebkad agrāk reaģējusi kā starptautiskā prese, tā arī iespaidīgas rietumu valdības. Esmu pārliecināts, ka mūsu kopējais darbs ārpus Latvijas spēj ietekmēt Latvijas politisko situāciju.

Drošības konferences rezultātā neviena valsts nemainīja savu nostāju Baltijas valstu politikā resp. rietumu zemes neatzinā Baltijas valstu inkorporāciju Pad. savienībā. Mūsu politiskā darbība nekādā veidā nav ierobežota. Helsinku konf. mūs saviļņojusi strādāt vēl vairāk. ASV prezidents Fords konferences priekšvakarā Baltā namā etnisko vadītāju klātienē atklāti deklarēja, ka ASV neatzīst Baltijas valstu okupāciju. Līdzīgs rakstveida apstiprinājums ir no Anglijas ārlietu ministrijas, un Francijas prezidents Žiskārs savā runā Helsinkos pieminēja, ka Francija ar konferences deklarācijas parakstīšanu neatzīst tās politiskās situācijas, kuras tā nav jau iepriekš atzinusi. Uz PBA deklarāciju — norobežoties no drošības konferences lēmumiem, turpina atsaukties valdību galvas un ārlietu ministri. Starp pirmajām pozitīvām rakstveida atsauksmēm minamas: Īrija, Anglija, Beļģija un Kanada.

PBA delegāciju Helsinkos pieņēma ASV delegācija un vēlreiz apliecināja prezidenta Forda 25. jūlija deklarāciju par Baltijas politikas nemainīšanu. Līdzīgi arī citas valstis un starptautiskā prese pieņēmusi PBA par tiesīgu runāt baltiešu vārdā. Pēc drošības konferences Helsinkos, PBA preses konferencē Stokholmā bija iespējams iztirzāt politiskos Baltijas valstu jautājumus ar zviedru, beļģu un holandiešu žurnālistiem. Baltiešu delegācijai Helsinku konferences laikā ik dienas bija sakars ar daudzām pasaules ziņu aģentūrām, kā arī deva reportāžas somu avīzēs. Uzņemti personiski kontakti ar daudziem rietumzemju žurnālistiem Maskavā. Baltiešu jaunieši apliecinājuši savu nacionālo stāju demonstrācijās Helsinkos, tāpat vienotību ar koordinētām Brīvības sardzēm ASV, Kanadā, Zviedrijā, Anglijā, arī pie Brīvības pieminekļa Latvijā.

Eiropas drošības konferences deklarācijas nav starptautisks līgums, kas jebkādā veidā legālizētu Baltijas valstu inkorporāciju Pad. savienībā. Tieši otrādi — vairākas valstis par jaunu apstiprinājušas par okupācijas neatzīšanu un ņēmušas vērā, ka baltiešu tiesību problēma gaida atrisinājumu. Par to nobažījusies Pad. savienība, kas baidījās no baltiešu klātienes Helsinkos. Tās nolūks par baltiešu delegācijas izraidīšanu cieta neveiksmi. Baltieši, tāpat kā 1973. g. Somijā, uzvarēja pret Pad. savienības necilajiem nodomiem.

(Turpinājums 18. lp.)

Lasītāju vēstules

JAUKTO LAULĪBU PROBLĒMA

Pārlapojot latviešu laikrakstus, acis kavējas pie dažādām fotografijām. — Ir prieks par jauniešu rosmēm skolās un nometnēs, labiem panākumiem mācībās un sportā. Iš prieks par mūsu jaunajiem latviešu akadēmiķiem, daudzi no tiem ieguvuši augstus akadēmiskos grādus. Jubilāru attēli mazāk iepriecina. Dažs 75 vai 80 gadu vecumā raugās pretī vēl spēka gadu spožumā. Kāpēc tāda falsifikācija? Gribētos redzēt attēlu no pēdējiem dzīves gadiem.

Ir arī laulību uzņēmumi. Priecājamies par jauniem latviešiem, kas uzsākuši kopēju dzīves ceļu. Bet kā ar jauktajām laulībām? Mēs taču visi būsim vienis prātis, ka tāds latvietis mūsu tautai norakstīts zaudējumos. Kāpēc atgādināt, ka aizejam asimilācijas ceļu? Atzīstu, ka savs procents jauktu laulību bijis visos laikos, no tām neizbēgsim. Bet kāpēc tas jārāda laikrakstos?

Jau kādreiz agrāk bija izteikta doma, ka jauktu laulību uzņēmumi mūsu laikrakstos nebūtu ievietojami. Ne jau tādā veidā kādu jaunieti atturēsim no jauktās laulības, bet ja mums ir nacionāls lepnums, šādus gadījumus neizcelsim.

M. P. Toronto

VAI LABĪBAS PĀRDOŠANA ATTAISNOJAMA?

Daļa tautiešu domā, ka kviešu pārdošana komūnistu valstīm esot nevēlama, jo tā stiprinot šo valstu varu. Šāds uzskats nav pamatots. Maskavas kungi badu necietīs, vienalga, vai pārtikas produktus pārdod vai ne. Cietēja vienmēr būs komūnistu varai neuzticamā tauta. Pārtikas produktus Pad. savienībai pārdeva arī Latvijas brīvības laikā, lielu daudzumu bēkoncūku un govslopu, ko brīvo valstu tirgū nevarēja izvietot.

Pēc Solžeņicina ziņām Pad. savienībā aizgājuši bojā 60 miljonu cilvēku, liekas, lielākais daudzums no tiem būs miris badā. Pārdodot Maskavai pārtikas produktus, jācer, ka kādu daļu no tiem saņems arī izsalkušie. Rasma Aizupiete savas grāmatas „16 gadi Sibirijā" 171. un 172. lappusē raksta: „Bēdas, ka maizīti nevarējām izpirkt, tagad atkrita. Veikalā varēja dabūt pirkt sviestu, speķi, žāvētas desas, cukuru, bet tikai ne miltus. Tie visi bija amerikāņu produkti. Tādā kārtā arī mums, deportētajiem, kaut kas atkrita no Amerikas lielās palīdzības Pad. savienībai Otrā pasaules kara laikā."

Ar kviešu pārdošanu komūnistu režīms nav ne uzcelts, ne ar nepārdošanu to sagraus. Komūnistu valstis radīja politiskie muļķi ar krievu tanku palīdzību. T. M. Vilimantikā, ASV

NEVĒLAMA ŠĶIROŠANA

Latvija Amerikā 2. augusta numurā ievietots foto attēls ar paskaidrojumu, ka Brāļu kapos Katskiļos iesvētīta pieminas plāksne korporācijas Selonija 22 locekļiem, kas krituši 2. pasaules karā par Latvijas brīvību. Domāju, ka šāda šķirošana nebūtu ieteicama, jo varētu domāt, ka plāksnes dāvinātāji gribētu šiem 22 cīnītājiem izrādīt īpašu uzmanību, lai gan arī tūkstošiem citu cīnītāju atdevuši savas dzīvības par Latvijas brīvību. Kamēr esam dzīvi, ja kādam tas patīk, varam šķiroties un dalīties pēc patikas, bet mirušie ir visi vienādi. Minētā attēlā liekas nebija vietā arī tur redzamie divi vīri ar zobeniem rokās, jo kapsētu taču uzskatām par miera vietu.

O. Zvirgzdgrauds Toronto

PAR NAUDAS LIETĀM

Bija laiki, kad banku nebija, taču paradums uzkrāt nebaltām dienām bijis vienmēr, pat visā dzīvajā dabā. Tā lācis uzkrāj taukus ziemas guļai, vāvere salasa riekstus un zīles. Tiem, kas to nav mācījušies, ir visai grūti pārlaist bargo ziemu.

Cilvēki, attīstot naudas sistēmu, šo uzkrāšanu stipri vienkāršojuši. Naudas lietošana ir tikpat veca kā cilvēces vēsture, taču banku sistēma īsti attīstījās tikai Viduslaiku beigās. Naudas lietās arī sensenos laikos cilvēki mīlēja slepenību, ne tikai glabājot, bet arī aizņemoties.

Ar banku palīdzību mūsu tēvi iepirka lauku mājas, ar banku palīdzību tās izveidoja priekšzīmīgas un ienesīgas. Pa retam gadījās arī, ka saimniecības uzlabošanai aizņemto naudu vienkārši izniekoja. Ja arī šinīs laikos reti kāds vairs glabā naudu zeķē, tad savā ziņā cilvēku daba ir palikusi nemainīga. Klusēšana un noslēpumainība naudas lietās arī šodien ir tikpat svarīga. Nav nepatīkami, ja tevi uzskata par turīgu, bet jābaidās, ja, zinot tavus ieguldījumus, tevi apzīmē par skopuli. Tāpat izšķērdētāja slavu var iemantot tie, kas pārāk mētājas ar naudas līdzekļiem. Arī mūsu banka dzīvo līdzi šiem principiem. Naudas noguldījumiem nav grūti paturēt šo noslēpumainību, jo tikai pats noguldītājs un kreditsabiedrības skaitļotājs zina, cik kontā naudas. Bažīgākie ir naudas aizņēmēji, jo arī labi domātai vajadzībai aizņēmumam dažos gadījumos aizdevumu komisija pieprasa galvinieku aizņēmuma nodrošināšanai. Tas nav patīkami. Te jāmeklē krusttēvs, kāds ar nekustamu īpašumu vai arī kāds, kam uzticība bankā. Var gadīties nepatīkami jautājumi un viens otrs var pat atteikt. Būtu labi, ja bez tā varētu iztikt. Un ļoti bieži iztikt arī var! Kooperatīva princips jau vispār ir savstarpēja pazīšanās, savstarpēja uzticība un palīdzība naudas lietās. Ir jārada uzticība arī bankas vadībā. To vislabāk izdarīt jau laikus, kļūstot par biedru kreditsabiedrībā un ieguldot savu naudu. Arī šinīs laikos daļa no aizdevumiem balstās uz šo uzticību — bez galvotājiem. Ja nu aizņēmējs iestājas bankā par biedru un tanī pašā dienā pieprasa aizņēmumu, gadās, ka neviens no bankas ļaudīm viņu nepazīst. Tādos gadījumos, protams, vienkārši parakstu grūti pieņemt par aizdevuma nodrošinājumu.

Ir arī citi nodrošinājuma veidi, kas neprasa līdzzinātājus, piem.: apdrošināšanas polise ar krāšanas plānu, vērtspapīri vai arī noguldījumi vecuma dienām. Pajautājiet kreditsabiedrības pārvaldniekam vai aizdevumu komisijai, un jūs būsit pārsteigts, cik dažādi var šīs lietas izkārtot.

Toronto latviešu kreditsabiedrība ir samazinājusi procentu likmes personiskiem aizdevumiem no 13% uz 12% gadā. Liekas, ka tā labprāt gribētu vairāk aizņēmēju. A. A. R.

Sidnejas latviešu teātris Toronto

Augšā pa kreisi Lija Veikina; pa labi no kreisās: Vaira Dortiņa, Jānis Ķauķis un Uldis Siliņš; apakšā no kreisās — Ivars Apelis, Uldis Siliņš, Anita Apele un Jānis Ķauķis.

Sidnejas latviešu teātris šinī kontinentā jau pazīstams. Šis ansamblis jau 1972. gadā viesojās Ziemeļamerikas lielākos latviešu centros ar izrādēm Sieviete rītsvārkā un Kaleidoskops '72. Par sidnejiešu toreizējo sniegumu Anšlāvs Eglītis rakstīja, ka šī teātŗa sniegums pelna plašāku uzmanību, savā recenzijā piebilstot:

„Pierādījies, ka izrāžu apmaiņa starp kontinentiem ir labi iespējama. Cerēsim, ka turpmāk apmaiņas notiks biežāk, ja ne katru gadu, tad mazākais ik pāris gadus. Tas ļauj cerēt, ka paredzamā nākotnē skatīsim arī kādu Austrālijas latviešu jauna drāmatiķa darbu."

Šis vēlējums tagad ir piepildījies. Turnejai izraudzītā luga ir Ulža Siliņa Avota lietā, un tā godalgota lugu sacensībā Austrālijā 1974. gadā. Šī luga nebūt nav Siliņa pirmā. Viņa spalvai jau pieder Vēstules no dzimtenes — luga, kas vairākkārt izrādīta Ziemeļamerikas teātŗu ansambļos, tāpat bērnu lugas Didzis un Sargeņģelis, Ganuzēns un jods un — šurturitnekur šistasitnekas. Austrālijā vēl izrādīta luga Ķemermiestiņā, kādi astoņu gadu Kaleidoskopi un daudzi humoristiski īsuzvedumi. Lai gan ar saviem feļetoniem U. Siliņš ārpus Austrālijas nav pazīstams, viņu vērtē par vienu no labākajiem trimdas latviešu politiskajiem feļetonistiem.

Avota lieta ir Siliņa jaunākā un, pēc recenzijām spriežot, labākā luga. Lugas darbība notiek sešdesmitos gados Latvijā. Čekai ir aizdomas, ka latviešu izcelsmes žurnālistam Pītersonam, kas ieradies Pad. savienībā sava amerikāņu žurnāla komandējumā, ir vēl kāds speciāls uzdevums. Drošības iestādes neuzdrošinās viņu apcietināt, bet meklē viņa pagātnē kādu vārīgu punktu — lai piespiestu viņu sadarboties. Luga spraigi un interesanti uzrakstīta. Tur daudz komisko elementu kā atspaids drāmatiskajiem momentiem. Temats tuvs katram latvietim, un daļēji ar to izskaidrojami lugas panākumi.

Pats autors rēgulāri skatuves gaitas ir uzsācis 1951. gadā pie rež. V. Štāla. Piedalījies apmēram 60 izrādēs galvenajās lomās, visvairāk izceldamies ar savām raksturlomām.

Liju Veikinu daudzi skatītāji atcerēsies no viņas tēlojuma Sieviete rītsvārkā. Par viņas sniegumu šī laikraksta recenzente Emma Kalniņa-Znotiņa rakstīja: „Pārdomām var būt tikai viena atbilde — Lija Veikina varētu būt latviešu lepnums katrā skatuvē, arī katrā tautā . . ." Veikina arī šoreiz spēlē lugas Avota lietā ansamblī.

Pārējie tēlotāji arī nebūs skatītājiem sveši. Atskaitot Valdu Līci, kuŗa šoreiz turnejā nepiedalās, arī Anita Apele, Ivars Apelis, Jānis Grauds, Jānis Ķauķis un Ruta Ošiņa būs skatītājiem pazīstami no iepriekšējās, 1972. gada, turnejas. Ansambli vēl papildina Vaira Dortiņa.

Lugas režisors ir Imants Sveilis, ilggadējs Sidnejas latviešu teātŗa valdes priekšsēdis un Austrālijas teātŗu festivālu iniciātors. Ar savām režijām viņš divas reizes izpelnījies Raiņa fonda ceļojošo balvu un 1974. gadā — Preses biedrības Austrālijā Kultūras fonda balvu. I. Sveilis bija arī 1972. gada turnejas režisors.

Sidnejas latviešu teātris šogad izpelnījies Pasaules brīvo latviešu apvienības balvu, atzīstot to par visaktīvāko trimdas teātŗu ansambli, ņemot vērā izrāžu un iestudēto lugu skaitu.

Pēc turnejas Ziemeļamerikā Sidnejas latviešu teātŗa ansamblis dosies uz Angliju, Zviedriju un Vāciju, Austrālijā atgriežoties oktobŗa vidū.

J. F.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTIE IZDEVUMI

Technikas Apskats, 74. n-rs, Latviešu inženieŗu apvienības izdevums, vāku un titullapu zīmējis A. Langmanis; galvenais redaktors A. Spūrmanis, 28 lp.

Zelta Vārtu Vēstis, 7./8. n-rs, Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevums, vāku zīmējis A. Langmanis, redaktors A. Reinvalds, 52 lp.

Ziemeļkalifornijas Apskats, 7./8. (185./186.) n-rs, Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrības izdevums, redaktors O. Celle, 30 lp.

Gaisma, 2. (30.) n-rs, Latviešu katoļu garīgās aprūpes izdevums, vāku zīmējis Benjamiņš Ancāns, redaktori Dr. J. Trizna un Janīna Babre, 48 lp.

These Ruins Accuse, Latviešu nacionālā fonda Zviedrijā izdevums, sadarbībā ar Amerikas latviešu ev. lut. baznīcu, 24 lp.

Brīvība, 6. (260.), Latvijas sociāldemokratiskās strādnieku partijas mēnešraksts, Stokholmā, redaktori Bruno Kalniņš un Jānis Ritums, 8 lp.

Lithuanian Days, 6. (155.) n-rs, Kalifornijas lietuviešu izdevums, 22 lp.

Jānis Tanks

AIJĀ, ŽŪ-ŽŪ!

Labi, — jūs sakāt, —
Latvija nav izpārdota,
nostāja nav mainīta.
Bet vai Latvija var gaidīt
vēl otrus
trīsdesmit gadus?

Cīnītāji mirst šeit
un tur.
Brīvības piemineklis
noguris
trīs zvaigznes ceļ
pret debesīm,
lai kāds tās nenodzēstu.

Priecājaties vien,
priecājaties,
jums tur ir piemineklis,
jūsu brīvībai, —
ņirdz svešas sejas, —
mēs to neaiztiksim,
kapus bez vajadzības nepostīsim.

Labi, — jūs sakāt, —
Latvija nav izpārdota,
draugi nav mūs atstājuši.
Tie skaisti dzied,
ai, kā dzied: aijā, žū-žū!
Stāvat vien
pēc savas brīvības rindā.

Varbūt kāds vēl
jums pasniegs miega zāles
un jūsu draugiem
jaunu kāpostu viru,
lai arī viņu brīvībai
izkaltu skaistu pieminekli
ar pussimt zvaigznēm.

Staburadzes pošas uz Kanadu

Sietlas meiteņu kvintets Staburadze savā Ziemeļamerikas turnejā šā gada septembrī iecerējis apciemot Toronto un Hamiltonu. Austrumu krastā viņas vēl neesam dzirdējuši, izņemot tos, kas iegādājušies pagājušā gadā izdoto skaņuplati — Es vēlētos pie tevis būt.

Rietumkrasta tautiešus jau kopš 1971. gada ar skaistiem dziesmu vakariem iepriecina šīs piecas mūzikāli apdāvinātās meitenes. Vecākai paaudzei tās izraisa atmiņas. Jaunākās paaudzes izjūtu vislabāk dažos vārdos raksturojis kāds zēns: „Vienkārši patīk! — Klausītos vēl un vēl."

Dziesmas pavada pašas dziedātājas ar ģitarām, mandolīnu, kokli un flautu. Pie kvinteta vēl piederēt četri instrumentālisti ar akordeonu, klavierēm, ģitaru un basa ģitaru. Visas kvinteta dalībnieces ir studentes un aktīvi piedalās latviešu jauniešu apvienībā. Viņas dzied arī Sietlas latviešu korī, kā arī rosīgas tautas dēju grupā un teātŗa kopā.

Ar lielu interesi un nepacietību gaidīsim septembŗa vidu, lai par kvinteta rietumkrasta slavu paši šinī krastā varētu pārliecināties. V. P.

Jāņa Kārkliņa stipendija

Raiņa un Aspazijas fonda bij. priekšsēža red. **Jāņa Kārkliņa** bēŗu dienā — 1975. gada 19. augustā — ziedu sveiciena vietā Raiņa un Aspazijas fonds izsludina Jāņa Kārkliņa vārdā nosauktu stipendiju par pētījumu „Nāves un dzīvības tema Raiņa un Aspazijas darbos".

Balvu (1000 zv. kr.) piešķirs 1976. gada Jāņu dienā, un apceri (visu vai daļu) iespiedīs Raiņa un Aspazijas Gadagrāmatā 1977. gadam. Darbus lūdz iesūtīt līdz 1976. gada 1. jūnijam RA Gadagrāmatas redakcijai (Pilvägen 11, 181 61 Lidingö, Sverige). Godalgot var arī 1975./76. gadā publicētus un godalgošanai nepieteiktus apcerējumus.

Atvadoties no sava nelaika priekšsēža, Raiņa un Aspazijas fonds solās turpināt Jāņa Kārkliņa ievadīto darbu, uzturot dzīvu abu dzejnieku vārdu un domu.

Tikšanās ar Reini Zusteru

Nesen Toronto viesojās Austrālijas latviešu mākslinieks Reinis Zusters — izcili interesanta, dinamiska personība. Pavadot laika sprīdi ar Reini Zusteru, nozīmē visai tieši sajust, kā garīga un fiziska enerģija šaltaini puto pāri trauka malām, kā nepieciešamība ekspresīvi izteikties runā vai no katra auda un šūnas.

Mākslinieks pirms pāris mēnešiem devies piecu mēnešu pasaules apceļojumā. Starplaikā gūti tik bagātīgi iespaidi, kas noteikti jāizsaka mākslinieciskā valodā, ka maršruts drastiski jāsaīsina un steidzīgi vien jāmeklē atceļš uz Sidnejas studiju. Kad Zusters stāsta, cik brāzmaini viņš Sidnejā ķersies pie jauniem audekliem, tad tas ir teikts ar tādu pārliecības spēku, ka gribas viņam palīdzēt ātrāk tikt atpakaļ pie Austrālijā atstātiem gleznošanas rīkiem.

Stāstot par sava ceļojuma iespaidiem, kā raibā ņirbā aizzib interesantas zemes, slavenas mākslas krātuves un izcilas personības.

EIROPAS MĀKSLA

Zustera vērojumā Eiropas mākslas dzīve pašreiz atplaukusi krāšņā vitālitātē. Eiropas zemju māksla ievērojami izaugusi, tā sakņojas pārapziņā par sasniegumiem visās dzīves novirzēs. Zustera vērtējumā Eiropas māksla atbrīvojusies no negātīvās amerikāņu ietekmes, kuras rezultātā pēckaŗa gados noplicinātā Eiropa vārda tiešā nozīmē pārpludināta ar vāju amerikāņu mākslu. Pašreiz Eiropas mūzejos par amerikāņu eksponātiem vairs tikai pavīpsnā, jo šinīs laikos vairs neder amerikāņu pieeja, ka nozīmību mākslā var nopirkt.

Eiropas mākslā pašreiz valda liels individuālisms — blakus viens otram tiek atzīti visai atšķirīgi mākslinieciskās izteiksmes veidi. Arvien mazāka nozīme ir piederēt kādam identificējamam novirzienam vai „-ismam". Mākslinieciskās modes, kas amerikāņu iespaidā pēckaŗa gados tik sparīgi nāca un gāja, ir pierimušas. Šis Zustera vērtējums ir interesantā pretstatā ar nesen izteikto jaunā Ontario mākslas mūzeja modernās mākslas kurātora Nasgārda (Nasgaard) ieskatu, ka pašreiz Eiropas mākslas dzīvē vērojams sajukums. Tāpat Eiropas zemēs arvien jūtamāk un nozīmīgāk valdības atbalsta mākslu, un rezultātā komerciālo galeriju ietekme un ar to saistītā mākslas manipulācija krietni vien mazinājusies.

Palīekami iespaidi gūti Holandes mūzejos, kuŗos pēc Zustera uztveres pasakaini bagātīgie vecmeistaru darbi harmoniski sasaistīti ar šolaiku mākslinieku devumu.

Ķelnē izstaigāts un apbrīnots nesen atklāts izcils mūzejs, kas atkal interesanti sintezē seno un pašreizējo.

Augsti tiek vērtēti Vīnes mūzeji, kur atkal lielā cieņā nākuši šī gadsimta sākuma jugendstila gleznotāji Egons Šīle (Schiele) un Gustavs Klimts.

Skandinavijas zemēs Zusters izjutis visai atšķirīgu mākslinieciskū gaisotni. Pretēji pārējai Eiropai, dominē zināma norobežošanās — mākslinieciskais reģionālisms vai nacionālisms.

Londonā Teit galerijā redzēta ļoti interesanta un vispusīga renesanses mākslas izstāde, un, kā parasts, daudz laika pavadīts pie iemīļotajiem Turneriem.

Ceļojuma laikā Zusters nav iegriezies Spānijā, tomēr spāņu māksla viņa vērtējumā stāv ļoti augsti. Spāņi pēc Zustera domām ir spējuši efektīgi apvienot El Greko, Valaskvēza un Gojas mākslinieciskō mantojumu ar vērtīgo un pārlaicīgo šolaiku mākslā.

Sava seno dienu drauga preses fotografa Jāņa Līģera mājā sanākušo viesu grupiņai Reinis Zusters arī rāda krāsu slīdītes, raksturojot Austrālijas dabu un tajā sakņojušos paša gleznieciību.

MĀKSLINIEKS UN AUSTRĀLIJA

Austrālijas dabā Reinis Zusters vēl var atrast to pirmatnējo skaistumu un varenību, kas citur pasaulē jau izniekota un izkūpējusi. Klintis, mākslinieka acij tajās tuvāk ielūkojoties, paveŗ veselu līniju un laukumu kompoziciju simfoniju. Kāds klintīs iesprādzis krusts var būt sākums visai oriģinālam reliģiskas temas gleznojumam. Krāsainas piepes un sīkbūtes vai sīkie Austrālijas alpu ziedīņi var rosināt pat vai jaunu šļakstīšanas techniku, un pirmatnēji varenie eikaliptu stumbri, kuŗiem pāri brāzies meža ugunsgrēks, ir skaistuma pasaule, kur Zusters var kavēties dienām un arvien no jauna atrast ko saistošu un rosinošu.

Vērojot Zustera darbu attēlus, šķiet, dominē daudzveidība. Portreti, ainavas, ostas un pilsētas skati, plenērā gleznotas dabas studijas, žanra un reliģisku motīvu gleznojumi — dažādās techniskās apdarēs, savdabīgā kolorītā ar rūpīgi risinātu un droši gleznotu līniju kompoziciju. Lielāko tiesu darbi brīžam visai tuvu pilnīgai abstrakcijai, reizēm atkal pavīd rūpīgi izstrādāti reāli viedoli. Liela nozīme Zustera gleznieciībā, šķiet, virsas apdarei, un tā, liekas, nav nejaušība, ka, analizējot un skaidrojot Austrālijas dabu, mākslinieks it bieži piemin tēlnieku Henrija Mūra un Alberto Džakometi (Giacometti) vārdus.

Interesanti ir uzņēmumi no pagājušā gada rudenī Kraistčērčā, Jaunzēlandē, notikušās pēdējās un līdz šim plašākās Zustera personālās izstādes. Izstādīti pēdējo piecu gadu darbi. „Sakrāt" darbus tik ilgā laika gājumā prasa krietnu disciplīnu, bet Zusteram tas šķiet pilnīgi nepieciešams, lai savai mākslinieciskai darbībai gūtu vajadzīgās ierosmes, kā arī tik esenciālo virziena sajūtu.

Vairāki no Kraistčērčā izstādītajiem darbiem vērienīgi prāvi — dimensijas izstieptas, nereti kombinējot kopā trīs, četrus un piecus paneļus.

Ar neslēptu sajūsmu mākslinieks stāsta par Kraistčērčas galeriju, kas ir Jaunzēlandes mākslinieku kooperātīvs pasākums un vai pati iespaidīgākā, ko Zusters redzējis jebkur pasaulē. Vispār Reinim Zusteram ļoti noteikti un stipri negātīvi uzskati par komerciālo galeriju sistēmu, kas viņa uztverē kalpo vienīgi savtīgām īpašnieku interesēm. Tāpat Reinis Zusters paredz visai drīzu šīs sistēmas norietu Eiropā un Austrālijā.

Visai krasas mākslinieku un mākslas publikas reakcijas rezultātā galeriju īpatsvars mākslas pasaulē jau krietni mazinājies. Ar smīnu tiek pieminēts, ka 1968. gadā ar Ņujorkas galerijas starpniecību Toronto personālizstādē pārdoti darbi par it prāvu summu, no kuŗas pats mākslinieks saņēmis mazāk nekā 10 proc.

Reinis Zusters pats ir izcīnījis savu vietu Austrālijas mākslas dzīvē, tā ka tagad viņš var „atļauties klausīt tikai savai mākslinieka sirdsbalsij un gleznot tā, kā pats grib". Bet profesionālā atzīšana un materiālais nodrošinājums nav nācis ne ātri, ne arī viegli. Austrālijas sākuma gados ik dienas 12 un vairāk stundu strādāts architekta birojā, pēc tam tikpat rēgulāri 5 un vairāk stundas gleznots.

Sidnejā arī nobeigta mākslinieciskā izglītība. Lai gan akadēmija nerada mākslinieku, tā dod zināmas pamatzināšanas, kas palīdz izaugt un kļūt par mākslinieku. Šai izaugsmei bez Dieva dota talanta ir pilnīgi nepieciešams sūrs, neatlaidīgs un mērķtiecīgs darbs.

Nav jau šeit ne tuvu viss pierakstīts, kas Reinim Zusteram īsajā tikšanās laikā bija sakāms. Tāpat nav ne mazāko šaubu, ka par mākslu un tās problēmām mākslinieks varētu stāstīt vēl ilgi un tikpat saistoši, bet Reinis Zusters taču ir pirms laika pārtraucis pasaules ceļojumu, lai steigtos atpakaļ — uz savu Sidnejas studiju un gleznotu.

N. Bulmanis

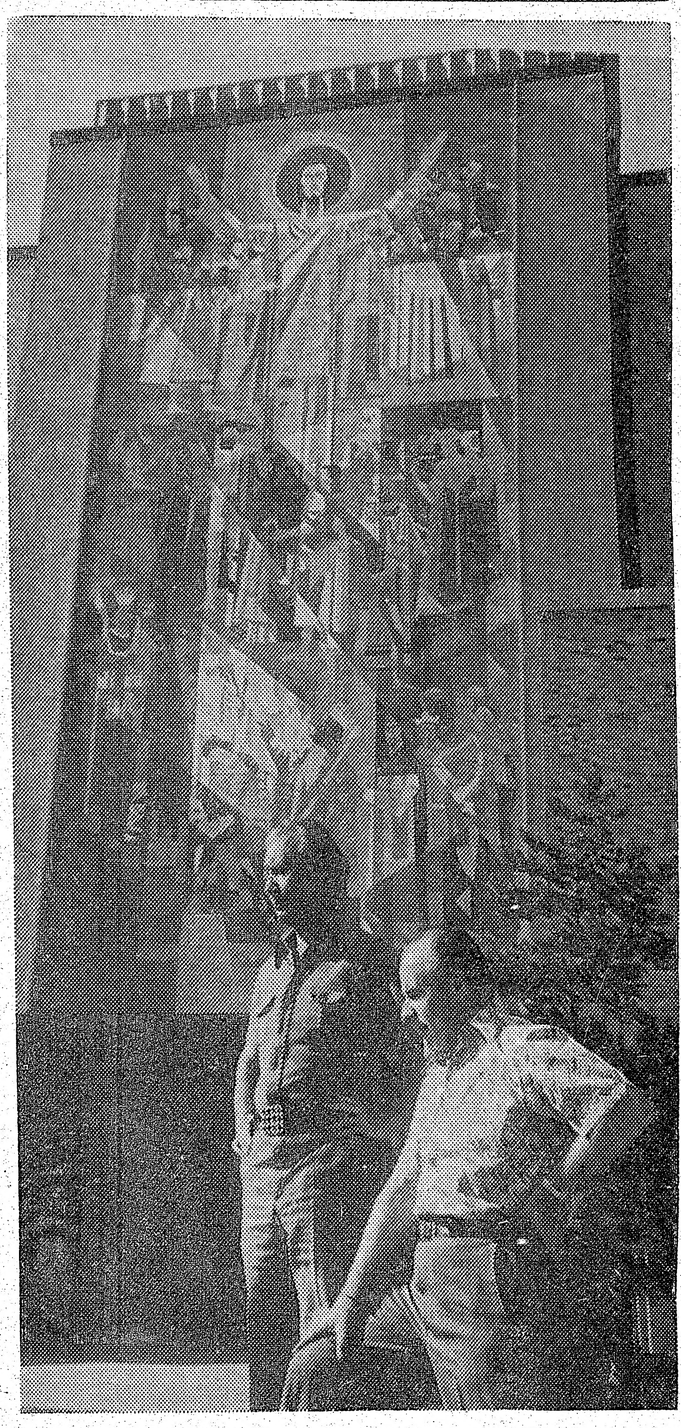

Austrālijas gleznotājs Reinis Zusters šogad atkal saņēmis divas pirmās godalgas Austrālijas gleznotāju sacensībās. Viņš divus mēnešus pavadīja Eiropas un vienu Ziemeļamerikas kontinentā, iepazīstoties ar vecmeistaru darbiem mūzejos un novirzieniem šāsdienas gleznieciībā. Augšējā attēlā Austrālijas viesis satiekoties ar prof. Aleksi Rubuli (pa labi) Notre Dames universitātē (South Bend, ASV). Aizmugurē redzams universitātes bibliotēkas lielais sienas gleznojums — mozaika.
Foto: J. Līģers

Sidnejas Latviešu Teatris
ZIEMEĻAMERIKĀ

VIESOJAS AR ULŽA SILIŅA LUGU

AVOTA LIETA

A. Apele, V. Dortiņa, R. Ošiņa, L. Veikina, I. Apelis, J. Grauds, J. Ķauķis, U. Siliņš
Režisors: IMANTS SVEILIS

LOSANDŽELOSĀ — piektdien, 5. sept., pl. 20, Latv. namā.

SANFRANCISKO—sestdien, 6. sept., pl. 19, draudzes namā.

SIETLĀ — svētdien, 7. sept., pl. 16, Latviešu namā.

LINKOLNĀ — otrdien, 9. sept., pl. 19, Linkolnas dr. namā

DEMOINĀ — trešdien, 10. sept., pl. 19, Latv. biedr. namā.

MINEAPOLĒ — ceturtdien, 11. sept., pl. 19.30, Women's Club of Minneapolis, 407 W 15th Street

MILVOKOS — piektdien, 12. sept., pl. 19, YWCA 610 N. Jackson Street.

ČIKAGĀ — sestdien, 13. sept., pl. 19, Mather High School, 5835 N Lincoln Ave. Biļetes iepriekšpārdošanā pie L. Lapiņa, tel. 736-9490.

TORONTO — svētdien, 14. sept., pl. 15 un pl. 19, Bickford Park High School, 777 Bloor St. W. Biļetes iepriekšpārdošanā DV grāmatnīcā, Latviešu namā. Tel. 921-7121.

INDIANAPOLĒ — trešdien, 17. sept., pl. 19, Latviešu sabiedriskajā centrā.

KLĪVLANDĒ — piektdien, 19. sept., pl. 19.30, Apvienotās draudzes sabiedriskajā namā. Biļetes iepriekšpārdošanā pie V. Jekuma, tel. 431-6347.

BOSTONĀ — sestdien, 20. sept., pl. 19, YWCA 140 Clarendon Street. Biļetes iepriekšpārdošanā pie V. Rudzurogas, tel. 325-9781.

ŅUJORKĀ — svētdien, 21. sept., pl. 16, Robert F. Wagner Junior High School, 220 E 76th St., Manh, NYC. Biļetes iepriekšpārdošanā pie J. Lāča, tel. (212) 457-5948.

PRIEDAINĒ — pirmdien, 22. sept., pl. 20. Biļetes iepriekšpārdošanā pie J. Kārnīša, tel. (201) 249-9395.

Apceļosim Ontario

II

SADBERIJA

Tuvojoties Sadberijai, apkārtne kļūst akmeņaina, apvidus neauglīgs, bet pati Sadberijas pilsēta var lepoties kā pasaules niķeļa un kapara raktuvju centrs. Copper Cliff priekšpilsētas klintīm esot it kā zināma līdzība ar mēness radzēm, kāpēc amerikāņi pirms lidojuma uz šo zemes pavadoni tur izdarījuši vingrinājumus, izmantojot kailās klintis. Šeit atrodas arī pirmatnējās Murray niķeļa raktuves un kausētava.

Ap 20 jūdžu no Sadberijas pie 144. lielceļa atrodas Azilda. Šī vieta pazīstama kā kartupeļu audzētāja, apgādājot arī Toronto tirgu. Iedzīvotāju vairums franči, pat 90 proc. Šeit uzbūvēts arī vislielākais hipodroms Kanadā — Sudbury Downs Race Track, kas pieder niķeļa raktuvju līdzīpašniekam Džonam Makizakam. Zirgu stalļos var nometināt 270 zirgu. Hipodroma īpašniekam pieder arī zirgu ferma ar 50 zirgiem. Azildas hipodromu uzskata par paraugu, ko rāda ārzemju viesiem.

Hipodromu atklāja pagājušo gadu. Skatītāju stadionā ir 2800 sēdvietu. Bez tam vēl zirgu skriešanās sacīkstes var noskatīties televīzijas pārraidījumā hipodroma restorānā, bārā un zālē. Sacīkstes rīko visu gadu. Tās uzņem filmā, lai šaubu gadījumos nebūtu strīdi par uzvarētāja zirgu. Vienā vakarā notiek līdz desmit sacīkšu. Bez žokejiem hipodromā nodarbinātas vēl 216 personas. Celtnes pagrabā vēl atrodas skaitļotāja telpa, kur reģistrē sacīkšu zirgus, ieejas biļetes un sacīkšu naudas izmaksas.

Apskatījām arī zirgu stalļus, kur pēc sacīkstēm zirgus atpūtina, kā arī sagatavo skrējieniem. Darbinieki tīrīja zirgus ar sukām un mazgāja, aptina to kājas, lai pēc tam laistu hipodromā. Zirgi mierīgi ļaujas kopējiem, tikai viņu gudrās acis sekoja svešajiem apmeklētājiem. Citi zirgi, apsegti ar segu, bija novietoti atsevišķi un pēc vingrinājuma skrējieniem likās noguruši.

Sadberijas raksturīgā iezīme ir augstie rūpnīcu dūmeņi, kas sniedzas līdz 1250 pēdu augstumā. Tur atrodas divas lielākās raktuvju sabiedrības: INCO (International Nickel Co.) un Falconbridge sabiedrība, kas nodarbina ap 27.000 strādnieku un citus dažādus darbiniekus, to skaitā arī 80 latviešus. Pilsēta atrodas 241 jūdzi no Toronto.

Kanadas simtgadē Sadberijā 1967. gadā izveidoja numismatikas parku — Big Nickel Park, ko uzskata par vienīgo šāda veida pasaulē. Visā parkā izstādīti liela apmēra Kanadas un ASV monētu atveidi. Savos apmēros saista „Lielais niķelis", 30 pēdu diametrā un 24 collu biezumā. Atveids uzbūvēts uz īpašas pamatnes.

Sadberijas pilsēta tuvojas 100.000 iedzīvotājiem. Kopā ar sešām tuvējām priekšpilsētām tā aizņem 1500 kvadrātjūdžu lielu ieleju, ko ietver niķeļa rūdas slāņi. Daži ģeologi jau kopš 1883. gada pieņem, ka tās izveidojušās aizvēsturiskos laikos, milzu meteoriem sadrūpot. Šo apgabalu pirms 200 gadiem atklājuši pētnieki un traperi. Tā uzplaukuma laiks sācies 1890. gadā ar dzelzceļa atklāšanu, kad tur ieplūduši dzelzceļa strādnieki, meža cirtēji un zemes kopēji. Tad arī atrasta niķeļa un kapara rūda. Viens no Sadberijas apkārtnes lielākiem ezeriem nosaukts rūdas atklājēja Ramseja vārdā.

Pilsētas centrā tagad izveidoti jauni iepirkšanās centri, lielas viesnīcas, to apņem labi satiksmes ceļi. Sadberijā atrodas Laurentian universitāte, Bell parka amfiteātris, viens televīzijas un trīs radio raidītāji. Pilsētā dzīvo pāri par 100 latviešu ģimeņu. Latviešu draudzi apkalpo māc. E. Ķerģis no Hamiltonas. DV Sadberijas nodaļas valdes priekšsēdis ir Vitolds Kārkliņš, kas ir arī draudzes priekšnieks. No pilsētas iedzīvotāju kopskaita apm. vienu trešdaļu sastāda etniskās grupas — ukraiņi, itālieši, poļi, grieķi, somi un, kā jau minēts, arī latvieši u. c.

Etniskās preses darbinieki noklausās paskaidrojumus par Sadberijas jaunā centra projektu, kuŗa autors ir architekts Džons Stufers. Priekšplānā redzams centra modelis.

Sadberijas etniskā apvienība kopā ar Chamber of Commerce bija rīkojusi mums pieņemšanu Karuso klubā, kur piedalījās Sadberijas konvencijas biroja pārstāvji, tirdzniecības un rūpniecības uzņēmumu vadītāji. Viesus uzrunāja Daudzkultūru centra priekšnieks K. Blasičuks un pilsētas galvas vietnieks Dovs. Zālē uz atsevišķiem galdiem bija izstādīti etniskie laikraksti un žurnāli. Noskatījāmies krāsu filmu no Sadberijas skaistākām vietām, ūdenssportu, zvejošanu vietējos ezeros.

Iepazināmies ar dažādiem pasākumiem pilsētā, bet no visiem visgrandiozākais ir Daudzkultūru centra projekts. Centra architekts Džons Stufers sniedza paskaidrojumus par centra projekta modeli. Jaunais 40 milj. dol. centrs pacelsies pilsētas parkā. „Tā būs visu iedzīvotāju satikšanās vieta," sacīja projekta architekts. „Centrs visām etniskām grupām radīs izdevību attīstīt un kopt savu kultūras mantojumu, kā arī dalīties pieredzē ar pārējiem kanadiešiem."

Projekta izbūves izdevumu lielāko daļu sedz provinces un federālā valdība, kā arī pilsētas pašvaldība. Par šo projektu jau runāts daudzus gadus, līdz 1973. gadā, piedaloties 300 delegātiem, izveidoja īpašu komiteju, kuŗā aktīvi piedalās arī dažas etniskās grupas. Daudzkultūru centra komiteja izdevusi īpašu informātīvu 70 lappušu biļetenu — A Harmony in Culture, kuŗā minēti arī latviešu pārstāvju vārdi: L. un A. Graši, Irēne Plaviņa, Vitolds Kārkliņš. Jaunajā centra kompleksā paredzētas celtnes pilsētas valdei, apgabala pārvaldes iestādēm, daudzkultūru centrs ar zāli, telpas dažādu organizāciju sanāksmēm, internacionālā bibliotēka ar etnisko grāmatu veikalu un mākslas darbnīcu. Centra iekštelpas paredzēts dekorēt ar etnisko grupu nacionāliem mākslas darbiem. Konferencēm un banketiem projektētās telpās būs vietas 2000 personām, bet lielākiem sarīkojumiem paredzēts izbūvēt un izmantot ap 5000 sēdvietu lielo arēnu. Pazemes garāžā varēs novietot 700 automašīnu.

Viena no lielākām celtnēm ir Bell telefona sabiedrības finansētā sabiedriskā ēka ar 15 stāviem, kuŗu atklās jau šoruden. Visa centra projekta būvdarbus cer pabeigt 2 līdz 3 gados.

Mūsu dienas programma laika ziņā Sadberijā bija ļoti ierobežota, kādēļ nebija izdevības satikties ar šejienes latviešiem. Dienas programmā vēl bija paredzēts Kalanderas apmeklējums, kas slavena, ka tur piedzimuši Kanadas piecīši. Piecīšu dzimtā mājiņā tagad iekārtots mūzejs, kam, pabraucot garām, ārpusē bija redzami pieci mazbērnu ratiņi. Šoreiz mūsu ceļa mērķis bija Kalanderas tuvumā esošās kanu laiviņu būvētavas Sportspal Canoe apskate. Būvētavu jau 28 gadus vada Donalds Vitmans. Laiviņu būvēšanai lieto vieglās aluminija plāksnes, to iekšpusi izklājot ar tā saucamo putu plastu. Gatavā veidā kanu laiviņa sver 32—44 mārciņas, tādēļ ērti pārvadājama. Ražošanā nodarbināti 60 strādnieki, kas dienā izgatavojot vairāku desmitu laiviņu. No tām 38 proc. izvieto Kanadas tirgū, kā arī eksportē uz ASV. Laiviņas cena ir no 250 līdz 350 dol.

Pēc intensīvas dienas programmas mums bija paredzēta atpūta Sanridžā, pie Bernarda ezera. Tur var sportot dažādus ūdenssportus — makšķerēšanu, peldēšanu, ūdens slēpēšanu. Ir arī zirgu izjādes un golfa spēles. Sanridžas Caswell viesnīcas īpašnieki bija sarīkojuši brīvu siera un vīna partiju. Viesnīcā iekārtots arī apsildāmais peldbaseins un somu pirts. Viesiem pieejama arī dejas zāle.

Vera Sīdare

Kanu laivu būvētavā Sportspal Canoe, kuŗu 28 gadus vada Donalds Vitmans.

TORONTO VIESOSIES
SIETLAS MEITEŅU KVINTETS
STABURADZE
Sestdien, 13. sept., pl. 7.30 — KABARĒ VAKARS
„Kā lai šonakt vienaldzīgi klusē"
Ieeja $5.00 no personas (uzkožamie ieskaitīti)
Svētdien, 14. sept., pl. 3.00 pēcp.
„DZIESMU PĒCPUSDIENA"
Ieeja $4.00, pensionāriem un studentiem $2.00
Abi sarīkojumu notiks DV namā, 125 Broadview Ave.
Visus gadu gājumus laipni ielūdz
DV TORONTO VALDE

Larijs Grosmans, B.A., nominēts par progr. konservātīvo kandidātu St. Andrew un St. Patrick vēlēšanu iecirknī Ontario parlamenta vēlēšanās 18. septembrī. Viņš ir ilggadējā Ontario parlamenta un kabineta locekļa Alana Grosmana dēls, kas apņēmies turpināt sava tēva politiku, kas, kā zināms, stingri atbalstījis apspiesto tautu centienus un vispār etniskās grupas. Larijs Grosmans ir 31 g. vecs nu jau sešus gadus praktizē par advokātu Toronto. Viņš kopā ar citiem kanadiešiem apmeklējis arī ledus hokeja sacīkstes 1972. gadā Maskavā, kur iepazinies ar turienes dzīvi un cilvēku nebrīvību, kas vēl vairāk nostiprinājis viņa pārliecību strādāt apspiesto tautu labā, tā cieši staigājot sava tēva pēdās.

Vairāk līdzekļu izglītībai

ALA IZGLĪTĪBAS BIROJA VADĪTĀJA J. RIEKSTIŅA VĒROJUMI LATVIEŠU VIDUSSKOLU APMEKLĒJUMĀ

Visās trijās latviešu vasaras vidusskolās ASV cītīgi strādā augsti kvalificēti skolotāji, kaut gan populārākā, liekas, Gaŗezera vidusskolu — tāds bija ALA izglītības biroja vadītāja Jāņa Riekstiņa vērtējums, kad viņš augusta pirmajās dienās pārradās Ņujorkā pēc gandrīz mēneša ceļojuma un triju vidusskolu darba apskates.

Jaunais izglītības biroja vadītājs savā atvaļinājuma laikā apskatījis un novērtējis latviešu vasaras vidusskolu darbību. Viņš bijis klāt divu vidusskolu mācību atklāšanas dienā, bet trešajā ieradies citā laikā. Beverīna austrumu krastā mācības uzsākusi 7. jūlijā, bet Kursa rietumos 27. jūlijā. Gaŗezerā viņš iegriezies laikā, kad mācības tur bijušas „pilnā sparā".

Lielākā no trim vidusskolām ir Gaŗezerā ar 157 reģistrētiem audzēkņiem. Kursā ir 55 skolnieki, un ar to arī sasniegs maksims, jo skola pagaidām vairāk nevar uzņemt. Beverīna ir mazākā ar 36 audzēkņiem, un tur vēl būtu dažas vietas brīvas.

No skolotājiem daļa ir jaunās paaudzes speciālisti, daļa arī vecās paaudzes skolotāji. Beverīnu vada A. Liepkalns, Gaŗezeru A. Bolšteins un Kursu I. Grava. Visur cenšas mācīt pēc ALA programmas. Kursā mācības ilgst četras nedēļas, abās pārējās skolās 6 nedēļas. Kursā nevar dabūt telpas ilgāk par četrām nedēļām.

Kursa kādreiz bijusi nometne ar peldbaseinu un citām telpām, bet kaimiņos ir zirgu audzētava. Nometne agrāk bankrotējusi, tagad to pārņēmusi Sietlas pilsēta, kas algo nometnes uzraugu. Tā atrodas skaistā vietā kalnā, tuvumā nav apdzīvotu vietu. Domājams, ka skolnieku skaits varētu būt lielāks, ja būtu vairāk telpu.

Visas skolas saimnieko budžeta robežās ar ienākumiem no skolas maksām un ziedojumiem. Kur mazāk skolnieku, materiālās vajadzības lielākas. Visur bērni cenšas runāt latviski.

Gaŗezera skola atrodas ASV vidienē, kur ir daudz latviešu centru. Čikagā un Klīvlandē ir parastās latviešu vidusskolas, bet daži citi lieli latviešu centri ir bez vidusskolām, kā Kalamazū, Grand Rapidi, Saginava. Uz vidieni arī samērā viegli nokļūt. Šī bija pirmā vasaras vidusskola, un varbūt tāpēc jaunatne to vairāk iecienījusi.

Austrumu krastā ir vairākas samērā lielas vidusskolas, Ņujorkā divas, bet pa vienai Bostonā un Vašingtonā, tāpēc no šīm vietām vasaras skolās parasti ir maz dalībnieku. Tas ietekmējis arī Beverīnas skolēnu skaitu.

Rietumu krastā latviešu pilnu vidusskolu nav. Atsevišķas klases ir gan Sietlā un Sanfrancisko, tāpēc vasaras vidusskola tur kļūst nozīmīga.

Izglītības biroja vadītājs norāda, ka sekmīgākam darbam ziemas un vasaras vidusskolās jāuzlabo mācību līdzekļi. Ja dažās vietās skolotājus var lūgt strādāt bez atlīdzības, tad bez līdzekļiem mācības līdzekļus nevar iegādāties. Dažos gadījumos skolās mācību līdzekļi ir pieticīgi, un tie būtu uzlabojami. Nākotnē latviešu līdzekļi būtu vairāk jāiegulda izglītībā.

Brīvības sardžu laikā visas trīs skolas piedalījās demonstrācijās. Kursa ieradās Olimpijas pilsētā, Vašingtonas pavalstī, izveidoja demonstrāciju, dedzināja Pad. savienības karogu. Par to rakstīja arī vietējais amerikāņu laikraksts pirmajā lapā, ievietojot arī krāsu uzņēmumus. Beverīna pilnā skaitā ieradās Brīvības sardzē Vašingtonā, to pašu darīja liela daļa Gaŗezera skolnieku.

Ceļojuma laikā notika arī Izglītības biroja sēde 13. jūlijā Gaŗezerā, kuŗā bez biroja vadītāja un darbiniekiem piedalījās arī apkārtējo latviešu skolu vadītāji no Čikagas, Kalamazū un Klīvlandes. Tika pārrunāts par Izglītības biroja galvenajiem uzdevumiem, mācību grāmatām un citiem jautājumiem.

V. I.

Oktobŗa sākumā DV CV izdevumā iznāks 2. grāmata

LAIKS, TELPA, LAUDIS

VĒSTURISKS APSKATS DV ORGANIZĀCIJA 25 GADOS

Redaktors Vilis Hāzners

Grāmatai būs ap 500 lappušu un ap 100 foto attēlu. Grāmatā aplūkota organizācijas izvēršanās brīvajā pasaulē, darbība un panākumi aprūpes, kultūrāli sabiedriskā un politiski informātīvā darbā par mūsu tautu un Latvijas valsts brīvības atgūšanu no okupācijas varas.

Grāmatas cena $15.00. Pasūtinot līdz 1975. g. 31. oktobrim — cena $12.00. Ārpus Amerikas kontinenta dzīvojošie var pasūtināt līdz 15. novembrim. Pasūtinājumus un maksājumus, ar čeku vai naudas orderi, adresēt:

Mr. K. Bencons
223 High Park Ave., Toronto, Ont. M6P 2S5 Canada.

Apgāda krājumā vēl ir LAIKS, TELPA, ĻAUDIS 1. grāmata, tās cena ir $14.00, bet pasūtinot kopā ar 2. grāmatu, var saņemt par $10.00. Sūtīšanas izdevumus sedz apgāds.

Lūdzu man piesūtīt: .....

LAIKS, TELPA, ĻAUDIS .....

Pievienoju $ .....

Uzvārds ..... Vārds .....

Adrese .....

.....

.....

Adresi lūdzam rakstīt skaidri salasāmi.

Montreala gaida

JAUNĀKAIS PAR JAUNATNES DZIESMU SVĒTKIEM

Pirmajos latviešu jaunatnes dziesmu svētkos reģistrēto dalībnieku skaits sasniedzis 672. Tā kā vairāki svētku dalībnieki piedalās vairākos priekšnesumu veidos, individuālo dalībnieku skaits ir 575, bet viesu skaitu gaida vismaz dubultu, paredzot, ka laikā no 30. augusta līdz 1. septembrim šajā Kvebekas provinces lielpilsētā pulcēsies vairāk latviešu nekā jebkad agrāk. Arī biļešu pasūtinājumi norit rosīgi: apmēram trešdaļa sēdvietu jau pārdotas, tāpēc ieteicams biļetes rezervēt nekavējoties.

Bez jau izziņotiem sarīkojumiem ievērību pelna sarīkojumu cikla noslēgums pirmdien, 1. septembrī. Plkst. 8.30 no rīta McGill universitātes ēdnīcā notiks ALJA un LNJAK brokastis (ieeja 2 dol.), pēc tām pārrunu cēliens, kuŗā piedalīsies PBLA priekšsēdis Uldis Grava, LNJAK priekšsēdis Imants Purvs un ALJA priekšsēdis Jānis Mūrnieks. Temats Beļģijas latviešu jaunatnes kongress, Helsinki un latviešu jaunatne brīvajā pasaulē. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Sakarā ar pēdējā laika politiskiem notikumiem pārrunas paredzamas aktuālas un interesantas.

Rīcības komiteja saņēmusi 2.000 dol. lielu atbalstu arī no Kvebekas provinces immigrācijas departamenta. Šis ir pirmais un lielākais šāda veida piešķīrums latviešu pasākumam.

Montrealā iebraucot, svētku dalībnieki un viesi informāciju, pasūtinātās biļetes un norādes varēs iegūt informācijas centrā, kas atradīsies Molsona zālē, McGill universitātē, 3915 University ielā, kur svētku laikā būs pieejams arī īpašs telefona numurs: 392-6795.

Informācijas centrā būs iegūstami keramiķes Velgas Jansones un dēla Pēteŗa darbi, kā arī Kalupes rotas lietu izstrādājumi.

Tiem, kam mājās nebūtu pārāk jāsteidzas un kas pilsētā ierastos agrāk, ieteicams iepazīties ar 1976. gada olimpiadas celtņu izbūves darbiem un Cilvēks un viņa pasaule izstādi.

N M. Stauvers

M e k l ē

Jāni Jāņa dēlu Antonoviču

dzim. 1903. g. 25. augustā Aizkrauklē. Rakstīt:

J. Indriksons, 252 Glenwoods Dr.
Keswick, Ont. L4P 2W8

Toronto latviešu

kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

T.L. Kred. sab.
HAMILTONAS NODAĻA
16 Queen Street North,
Hamilton, Ont.
L8R 2T8

MAKSĀ

9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

8% par 1 gada termiņa noguldījumiem ne mazāk par $5,000.00 (bez dzīvības apdrošinājuma). Noguldījumu var izņemt tikai pēc gada.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $75.000

Toronto BIROJS atvērts:
no pirmdienas — ceturtd.
no 10 rītā — 7.30 vakarā,
piektdienās no 10 rītā — 8.00 vakarā.

Toronto birojs slēgts sestdienās līdz 15. sept.

TĀLRUNIS

Tel. 922-2551

Hamiltonas birojs

atvērts otrd. un ceturtdien
no 6.30 vak. — 9 vakarā.

Tālrunis 529-7939

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

TALR. 534-1403, Toronto

SKYLINE
REAL ESTATE LIMITED

J. JANKOVSKIS, PRES.

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI

APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA

OBLIGĀCIJAS

ĪPAŠUMU NOVĒRTĒŠANA

Galvenais birojs:
87 Roncesvalles Ave
TORONTO 3, Ont.
533-8553

(16. turpinājums)

Daudziem pretīnācējiem Rita tagad apvaicājās, kur tie brauc. Gandrīz visiem viena un tā pati atbilde: uz Olaines mežiem, uz Iecavas mežiem, uz Tīreļpurvu. Pateikuši, gaŗāmbraucēji pār plecu pamet mudinājumu griezties atpakaļ un viņiem sekot, tai pašā brīdī uzsaukdami zirgam lieku mudinājumu. Rūgtums sakāpj sirdī: viņai nav bēŗa zirga, ko ratos jūgt, ne slaucamas govs, ko piesiet saitē. Ko viņa mežā darīs? Par to neviens neiedomājas.

* * *

Šo ceļu ejot, Rita piedzīvoja vairāk nekā daudzos gados. Te atklājās cilvēku slēptā iekšiene. Lielceļa malā kāds pļauj rudzus. Gaŗāmbraucošais bēglis izbrīnā pietur. Izņēmis kaļķīti no mutes, izdauza pelnus pret īkšķa nagu pastumj naģeni mazliet atpakaļ no pieres, pārbrauc plaukstu pār ūsām, gaitu palēninājis, pats neticēdams, prasa:

— Vai tu vēl pļauj?

— Pats redzi; rudzi līkst. Izbirs pēdējais grauds. Ko tad ēdīsi, ko viņgad sēsi? Un tie gaŗāmskrējēji — vācieši, tie arī nosliedē. It kā neredzētu, ka te maize aug.

— Vai tu domā tos graudus pats malt?

— Nekā es nedomāju. Rudzu lauks negaida, domāšanai nav laika.

— Vai tu domā pats jauno maizi ēst?

— Domāju, nedomāju. Tikpat latviešu mute ēdīs.

— Vai tu esi tik drošs? Drīzāk tās būs āziātu mutes.

— Nav laika to visu izdomāt. Rudzi birst, tas ir viss, ko zinu. Un latvieši te paliks. Visi jau neaizbrauks; tepat netālu jau būs. Pārskries troksnis — pārbrauks. Nekur tālu jau neskries. Zeme sauks. Vai latvieša ausis to nedzirdēs? Vai nu visi gribēs tāluma? Sēkla paliks. Latviešu sēkla. Vai tad māti var atstāt grūtumā; kādam ir jāpaliek, padomā to — kādam ir jāpaliek.

Norausis sviedrus, tas turpina pļaušanu, kamēr gaŗāmbraucējs zirgu pūtinot pārdomā — hm! — vai nebraukt atpakaļ? Bet pļāvējs pastiprina teikto:

— Ir jāpaliek sēt dzīvību, sēt graudu, zemi nevar pamest tukšu.

— Nopļausi rudzus, vai tad pats nemaz nebrauksi?

— Nav laika, — pats redzi — — Zeme ir mana dzīve. Bez zemes esmu pazudis. Zeme — esmu es pats, sauja šīs raupjās vielas. Kā varu būt cits, ja neesmu?

— Skatos: te kāds drošsirdis vēl pļauj. — Piestāj vēl kāds gaŗāmbraucējs. — Vai ta' bailes nav?

— Bailes? Kas ir bailes? Tās jāpārvar. Manas sievas klēpī ir jauna dzīvība. Vajadzēs maizes. Mūsu sievas —tieši viņu klēpjos ir mūsu nākotnes spēks. Un mums ir jābūt labiem saimniekiem, lai viņām netrūktu maizes. Viņām — un viņu dēliem, tiem, kas turpinās dzīvot uz sentēvu zemes.

— Jā, jā! Tev vēl jumts virs galvas, kā skatos. Manējais sabruka liesmās, skaidro otrs piebraucējs. — — Un ja sapieŗi pieliks degli mājas paksim, būs vien kā pelei no alas jāsprūk ārā. Vai nu laba prāta gājēji esam, — nopūzdamies pirmajam piebalso blakus stāvošā saimniece, ar stibu skubinādama noklīdušu teli.

— Ej vien, man nav laika — pļāvējs aizgriežas.

— Tādas tās lietas, — pārējie skubina savus kumeļus.

* * *

Ne viens vien arājs bija stāvējis savā izdegušajā pagalmā bez padoma. Bet kad tur novietoja ložmetēju, arī drošsirdim bija jāpazūd. Tāda bija pavēle, tādas tās lietas. Kas pretojās pavēlei, pret to pacēlās melns tērauda stobrs. n Zemgales bajārs sēja paunu. Kas bija redzējis liesmās izkūpam savu iedzīvi, tas bezcerībā aizbrida lielceļa putekļos kā karstos pelnos, kur pēdas svilst tāpat kā sava izdegušā pagalma dzirkstīs un pelnos. Pa satiksmes baltajiem lielceļiem Lielupes bagātajā kviešu līdzenumā drasēja kaŗotāju pulki.

Šai dīvaini baigajā gājienā Rita pieredz un pārdzīvo vairāk nekā visā iepriekšējā mūžā. Katrs pārdzīvojums ierakstās apziņā neizdzēšams un baigs. Ir grūti izšķirt, kas murgs, kas īstenība, kas pārgurušu nervu vizijas. Degošu māju, bēgošu ļaužu drūzmā kā apburtai ejot visam tam pretī, no kā citi bēga.

Bet bija arī daži dzelzs vīri, kas saslējās pret likteni zvērīgā niknumā. Šādu cīkstoni Ritai nākas redzēt pa ceļam, ejot gar lielām un skaistām mājām. Saimnieks līkņāja gar savām ēkām ar salmu kūļiem rokās, plūkdams tos no lielās salmu kaudzes. Un tad tur uzliesmo sarkana uguns mēle. Izbijusies Rita grib ātrāk steigties šai vietai gaŗām bailēs, vai saimnieks aiz bēdām nav sajucis prātā. Turpat stāv dēls — jauns, spēcīgs vīrietis ar cirvi rokā.

— Tēt, es iecirtu jaunajai ābelītei — saka jaunais — tur sulo balta rasa. Kociņi raud, es nespēju, tēt'.

— Nepaildzini sāpes, cērtot pa sīkai brūcei. Neatstāj aizcirstu brūci, dari līdz galam.

— Mans jaunais dārzs... es nespēju. Vēl pavasarī tas līka ziedu kupenās, zari auglīšu pilni.

— Ņem zāģi! Ātra nāve ir žēlastības nāve.

— Kriš, ko tu dari!? — sauc izbrīnā pienākušais kaimiņš.

— Aproku savu dzīvi, svinu krāšņas bēres, kuŗās esmu liecinieks.

— Vai tu maz' zini, ko dari?

— Zinu vai ne; tikpat tas notiks. Pats redzi, kā deg visapkārt.

— Tie ir viņi — svešie, kas to dara, bet tu pats — varbūt paiet gaŗām? — —

— Brīnumiem vairs neticu. Mana uguns ir žēlotāja. Tā apklāj visu, paņem visu. Nekā negribu atdot āziātiem no sava, tāpēc to atdodu ugunij. Labajai ugunij. Āziāta uguns ir postītāja, naida un nenovīdības uguns.

—Es ganrdīz skaidri zinu, ka šajos laukos nekad vairs nekaisīšu sēklu. Kur pasaules vējš mani nesīs, to nezinu. Bet atceļa vairs nav. Un līdzi paņemt es taču nekā nevaru.

— Bet arī pēc mums te vēl staigās latviešu kājas. Sēs un ēdīs šīs zemes maizi. Vai mūsu pienākums ir darīt vēl grūtākas viņu dienas, kādas tās varētu būt pēc tam, kad viss pārskries? Ko par to teiks palicēji, jo visa tauta nekur nespēs aiziet. Man bail — tie paliks pie bada un tukšuma. Kas ir vairāk — spītā un drosmē palikt uz savas zemes, sakostiem zobiem kopā ar tiem, kam jāpaliek, dalot bēdu likteni ar viņiem, vai bailēs bēgt uz svešu malu? Palikt līdz savu dienu gadam.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Pēc sešu nedēļu darbības 17. augustā vasaras sezonu izbeidza Sv. Jāņa ev. lut. draudzes bērnu un jauniešu vasaras nometne Saulainē. Nometņotāju skaits šogad bija 60, pie tam vislielākais dalībnieku skaits bija otrā nometnes posmā — 78. Nometnes laikā vecāko meiteņu grupa Laumas Lagzdiņas vadībā izdeva nometnes avizīti Saulziņas, piedaloties Zaigai Pērkonai, Astrīdei Kaņķei, Norai Turkēvicai u.c. Vecākās zēnu grupas 15 dalībnieku un 3 vadītāji pavadīja divas dienas kanū laiviņu ceļojumā pa Makreja ezeru, ko bija izkārtojis skautu vadītājs E. Goba. Pārējie vienu dienu pavadīja Vasago līča pludmalē. Nometnes pēdējā ugunskura sarīkojumā bez vadītājiem un nometņotājiem piedalījās arī vecāki un viesis māc. Juris Jurģis no Anglijas. Māc. I. Gaide izteica pateicību visiem vadītājiem un darbiniekiem, kas sekmējuši nometnes darbību. Ugunskura programmu vadīja nometnes vadītājs Arnis Puķītis un zēnu vadītājs Roberts Jaunkalns, kuŗi arī pasniedza ziedus visiem vadītājiem un darbiniekiem. Nometnes māsa bija Laimdota Dženinga, ārsts Dr. V. Ozoliņš un saimniece M. Asare. Saulaines pārvaldes priekšnieks G. Tannis pasniedza īpašas balvas vadītājiem — Laumai Lagzdiņai no ASV un Robertam Jaunkalnam. Nometnes meiteņu vadītāja bija Inese Černavska. Priekšnesumu programmā nometņotāji izrādīja septiņus īsuzvedumus par nometnes dzīvi. Pēc tam bija lāpu gājiens uz Kritušo karavīru pieminekli un īss piemiņas brīdis, ko vadīja māc. I. Gaide un J. Jurģis. Saulaines pārvaldes dāmas bija klājušas cienasta galdu. Nometnes lielo zēnu un meiteņu grupas Zīles Zichmanes vadībā bija izgatavojušas krāsainas slīdītes, kuŗas rādīja uz ekrāna mūzikas pavadījumā.

● Arī Sidrabenes bērnu un jauniešu nometne darbību izbeidza 17. augustā. Iepriekšējā vakarā bija nometnes ugunskurs ar priekšnesumiem. Sidrabenes vasaras nometnes dalībnieku skaits šogad bijis caurmērā 65 bērnu nedēļā, bet nometņotāju kopskaits sešās nedēļās bijis 148. Sidrabenē no 10. līdz 16. augustam darbojās basketbola un volejbola skola, ko vadīja Jānis Daugavietis ar palīgiem Leo Tobigu no Kičeneras un Vizmu Maksiņu, piedaloties 32 jauniešiem. Nometņotāju peldēšanas apmācības vadīja Judīte Vāgnere. Sidrabenes nometnes vadītājs bija skolotājs A. Spricenieks, zēnu vadītāja Kate Lapiņa un meiteņu — Dzintra Ozola, bet mazo bērnu vadītāja Aija Mazsīle, administrātore Inga Veinberga. Nometnes ārsts bija Dr. A. Rubenis, māsa Gaida Rāviņa, saimniece R. Gaile. Nometnes laikā izdeva avizīti Zīļs un Balts, ko sakārtoja Juris Dilevko, Sarma Eglīte un Vizma Maksiņa. Nometnes nobeiguma dievkalpojumu vadīja māc. Ā. Čops, piedaloties 170 dievlūdzējiem. Pēc dievkalpojuma kalnā notika pēdējā karoga nolaišanas ceremonija.

● Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā valdes priekšsēdis Imants Purvs 13. augusta vakarā sniedza interviju Toronto televīzijas raidījumā, pastāstot par savu piedalīšanos Brīvības sardzē Eiropas drošības konferences laikā Helsinkos, lai protesētu, ka citi lemj par Latvijas likteni, pašiem latviešiem konferencē neesot klāt. Kā zināms, I. Purvs kopā ar Mariju Mediņu no Zviedrijas, Helsinku centrā bija pieķēdējušies pie staba, vēršot publikas uzmanību. Viņš paskaidroja, ka dzimis Kanadā, bet tikpat mīļa viņam ir arī tēvzeme Latvija, kas ir viņa vecāku dzimtene. Raidījumu vēl atkārtoja 14. augusta rītā.

● Austrumu ev. lut. latviešu draudzes lauku īpašumā Tālavā, J. Vandeļa vasaras mājā Dzelzkalnos, 16. augustā sapulcējās 22 latviešu dievturu sadraudzes Burtnieki locekļi Jumim veltītā saietā. Mājastēvs pastāstīja par Jumi, tā nozīmi un ar to saistītām izdarībām. Kopdziesmas dziedāja Ata Freimaņa kokles pavadījumā. Nākošais saiets — veļu daudzinājums 12. oktobrī.

● Sv. Jāņa baznīcā 14. augusta liturģisko dievkalpojumu vadīja māc. J. Jurģis no Anglijas. Māc. I. Gaide piedalījās ar solo dziedājumiem J. Baruša ērģeļu pavadījumā. Svētdien, 17. augustā dievkalpojumu vadīja māc. E. Ķerģis no Hamiltonas.

● Toronto viesosies Sidnejas latviešu teātris no Austrālijas, izrādot Ulža Siliņa godalgoto laikmetīgo lugu Avota lieta I. Sveiļa režijā. 14. septembrī notiks divas izrādes — pl. 3 pēcp. un pl. 7 vakarā Bickford Park vidusskolas telpās, 777 Bloor St. W. Biļešu iepriekšpārdošana DV grāmatnīcā Latviešu namā. Ansambļa turneja Ziemeļamerikā sāksies 5. septembrī un ilgs līdz 22. septembrim, sniedzot latviešu centros pavisam 14 izrādes. Šinī 3 cēlienu lugā piedalās: Anita Apele, Ivars Apelis, Vaira Dortiņa, Jānis Grauds, Jānis Kauķis, Ruta Ošiņa, Uldis Siliņš un Lija Veikina.

● Amerikas latviešu teātŗa Ņujorkas ansamblis viesosies 4. oktobrī Toronto ar Annas Brigaderes lugu Princese Gundega un karalis Brusubārda. Izrāde notiks Queen Elizabeth ēkā, Kanadas nacionālās izstādes laukumā.

● Latviešu sporta apvienība Kanadā rīko 14. septembrī pl. 11 no rīta Kanadas latviešu meistarsacīkstes vieglatlētikā. Sacīkstes risināsies Sidrabenes sporta stadionā.

DV Kanadā valdes priekšsēdis G. Brikmanis DV Kanadā valdes sēdes laikā 9. augustā Latviešu apriņķī pasniedz Monikai Jonānei velti — pūra lādi par ilgo un pašaizliedzīgo darbu Kanadas Daugavas vanadžu priekšnieces amatā, no kuŗa šogad aizgāja, amatu pārņemot Ilgai Breikšai.
Foto: J. Gailītis

Gadskārtējās DV Druvas un Bramptonas nodaļas šaušanas sacensībās A. Kalniņa saimniecībā Latviešu apriņķī 9. augustā piedalījās 28 šāvēji DV Bramptonas nodaļas priekšsēža E. Roņa vadībā ar tiesnešiem J. Roni, A. Runci, Mariju Runci un Ainu Martinsoni. Augšējā attēlā šāvēji ar izcīnītām balvām.
Foto: J. Gailītis

● Ontario valdība sadarbībā ar Ontario tautas mākslas padomi rīko no 25. līdz 30. augustam Kvīns parkā daudzkultūru festivālu — Celebration Ontario. Priekšnesumi risināsies katru dienu no pl. 7 — 10 vak. No baltiešiem festivālā piedalīsies lietuviešu deju grupa Gintaras, kas dejos 26. augusta vakarā. No pārējām etniskām grupām piedalās spāņu dejotāji, kroāti, švābi, maķedonieši, skoti, poļi, armēņi serbi, austrieši, īri, slovēņi un ukraiņu dejotāji. Ontario Place forumā 31. augustā piedalīsies koŗi un dejotāji no vairākām Ontario pilsētām.

● Par Etobiko vidusskolas vienu no labākajiem sportistiem (Athlets of the Year) izraudzīts Jānis Ozoliņš kas vadījis Royal York, TDIAA un Ontario volejbola sacīkstes. Viņš ir Ontario volejbola vienības dalībnieks. Vienība šogad ieguvusi bronzas medaļu Kanadas ziemas spēlēs. 18 g.v. Jānis Ozoliņš ir vidusskolas 12. klases audzēknis. Viņam pavēries ceļš arī uz valsts volejbola vienību.

● LA 9. aug. numurā O. K. rakstā par bērnu svētkiem Saulainē ieviesusies kļūda: pareizi jābūt, ka Jautrības stendu vadīja Benita Tiltiņa.

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba rīkotās vispārējās makšķerēšanas sacīkstēs 17. augustā Simko ezerā foreļu makšķerēšanā bija ieradušies 19 dalībnieku, to vidū divi jaunieši. No TLMMK piedalījās tikai 9 biedri, pārējie bija viesi. Sacensībās pirmo un trešo vietu ieguva kanadieši, bet otro vietu — viens no latviešu viesiem. Sacensības vadīja Jānis Birznieks, kas izsniedza arī balvas. Nākošās TLM MK vispārējās makšķerēšanas sacīkstes 7. septembrī pl. 5 no rīta Simko ezerā (Vest Lake); sapulcēšanās pie laivu novietnes. 14. septembrī kluba šaušanas sacīkstes ar 22 kal. šautenēm un pistolēm pl. 10 no rīta Bērzainē.

● Māc. A. Briedis 16. augustā izvadīja uz Jorkas latviešu kapiem 12. augustā Skarboro slimnīcā mirušo 86 g.v. Krišu Jēkabsonu, kuŗa dzimtā vieta bija Vandzenes pagasts. Nelaikis bija ilggadējs Austrumu draudzes padomes loceklis un pērminders jau kopš draudzes dibināšanas. Kapsētā no aizgājēja atvadījās un draudzes vārdā vainagu nolika draudzes priekšnieka vietnieks G. Soste. Nelaikis atstāj dzīvesbiedri Anlīzi, meitu Ainu, dēlu Albertu, vedeklu Loniju un divas mazmeitas.

Padomju žurnālisti Toronto

Kanadas apmeklējumā pašlaik atrodas pieci padomju žurnālisti apmaiņai pret tikpat lielu kanadiešu žurnālistu skaitu, kas nākamgad dosies uz Pad. savienību. Krievu avīžnieki apciemojuši arī Toronto, kur iegriezušies laikraksta The Globe and Mail redakcijā. Satikšanos ar Maskavas viesiem īsumā aprakstījis šī laikraksta līdzstrādnieks Martins O'Malejs 18. augusta izdevumā.

Redakcijā ieradušies visi pieci padomju kollēgas. Telpās tūliņ izplatījušies cigarešu dūmi, kas smaržojuši pēc dedzināta siena. Raksta autors ievērojis, ka visiem pieciem padomju žurnālistiem bikses bijušas bez atloka, un tikai viens no viņiem bijis tērpies baltā kreklā ar kravati. Tie tūliņ taisījuši atzīmes mazā, plaukstas lieluma piezīmju blokā. Maskavas laikraksta Izvestija ievadnieks, kungs ar sirmu galvu, sarunā izteicis šādu prātojumu: „Vai jūs uzvarat, vai zaudējat — jums vienmēr jābūt sportistiem." Tad vēl piebildis, ka bijušas cīņas, bet tas esot sīkums.

Drīz vien abu pušu sarunas risinājušās par traktoriem, atomreaktoriem, bezdarbu, streikiem, inflāciju un detanti. Komūnistu oficioza Pravda redaktors lielījies: „Pie mums Pad. savienībā nav bezdarba, mums nav arī streiku." Kad kanadiešu žurnālists jautājis, vai krievi plānojuši eksportēt atomreaktorus arī uz citām zemēm, Pravdas vīrs savukārt atjautājis: „Cik jūs vēlaties?" Kanadieši arī vērojuši, ka viņš nav bijis necik liels humora pazinējs. Maskavas ziņu aģentūras TASS korespondents piebildis, ka padomju presē tagad parādoties vairāk humora, „bet mums ļoti trūkst humoristu". Tie esot ļoti vajadzīgi.

Interesants epizods radies, kad krievi jautājuši par laikraksta The Globe and Mail nolietu. Kad krievi dzirdējuši atbildi — „mēs atrodamies melnā", Izvestija ievadnieks rādījis līdzcietīgu seju un jautājis: „Vai tiešām?" — Viņš jutās ļoti pārsteigts, ka Kanada nelīdzinās Pad. savienībai un ka te ir daudz labāk būt „melnā" nekā „sarkanā", — piezīmē The Globe and Mail līdzstrādnieks.

Kad apmeklējums beidzies, viens no krieviem izteicies, ka līdz šim tas bijis viens no draudzīgākiem Kanadā.

Saulainē man jautri iet.

ČIKAGAS PIECIŠI,

Runči, šķūņa iedancošana un kamīna iesildīšana

SILTI UN AUKSTI UZKOŽAMIE. ATSPIRDZINĀJUMI.

SAULAINĒ 20. SEPTEMBRĪ pl. 6 vak.

Ieeja 5 dol., pensionāriem, kara invalidiem un jauniešiem līdz 16 g. v. 4 dol.

Pārgulēšanas iespējas. Informācija un biļetes pie N. Jurševskas — tel. 536-8183 un A. Luča — 225-7369.

Izīrējama mēbelēta istaba

Logan un Gerard ielu rajonā.
Vieniniekam vai vieniniecei.

Zvanīt Toronto: 466-0095.

Drošība, miers, brīvība?

ZIŅOJUMS NO FINLANDIA NAMA

Ievērojot vispārējo interesi par nesen notikušo Eiropas drošības konferenci Helsinkos, sniedzam vēl saņemto Latviešu nacionālā fonda līdzstrādnieka 1. augusta ziņojumu no konferences sesiju zāles. Tas savā izgaismojumā varēs interesēt ikvienu, kam tuvs mūsu tautas liktenis.

Par drošību šeit ir gādāts. Konferences trešajā dienā vēl joprojām visa somu galvaspilsēta ir aplenkuma stāvoklī. Policijas helikopteri riņķo virs pilsētas jumtiem, sardzes automašīnu sirēnas atbalsojas namu sienās, un Finlandijas ēkas apkārtne ir hermetiski noslēgta apmeklētājiem — kā pašiem somiem, tā arī tūristiem. Vienīgā „ieejas biļete" konferences centrā ir somu ārlietu ministrijas izdotā preses karte ar tās īpašnieka krāsu fotogrāfiju, kas atklāti jānēsā pie uzvalka krūšu kabatas. Visiem preses pārstāvjiem ir īpaša ieeja, kas izlokās cauri daudzām istabām ar metalla detektoriem, rentgena slūžām bagāžas izmeklēšanai un kabatu izkratīšanai. Procedūra atgādina lidlauka drošības gatves.

Tiekot nama iekšpusē, atzītam apmeklētājam tomēr atveras visas durvis preses darba veikšanai. Moderno laiku Bābele. Izsaukumi preses centra skaļruņos visādās valodās, sarunu troksnis visādās mēlēs. Simtiem rakstāmo mašīnu klaudzieni, kas atbalsojas griestos un sienās. Somi ir izmācījušies, kā preses darbs organizējams šāda pasaules mēroga konferencei. „Septītās lielvalsts" pārstāvji var būt apmierināti. Viņu rīcībā ir simtiem rakstāmās mašīnas, telefoni, tālrakstes mašīnas, speciālas vadu līnijas skaņu un illustrāciju pārraidēm visā pasaulē. Ēdnīcas, bāri un restorāni, apspriežu istabas, radio un televīzijas studijas.

Bet pašā miera un drošības konferencē? Kas notiek Finlandijas lielajā apspriežu zālē? Angļu valodai ir speciāls vārds, kas vislabāk var apzīmogot šīs konferences darbību. Šis vārds ir „Show" — izrāde, priekšnesums, rēvija. Ja vēl vārdam pieliek priekšā atdjektīvu „big", tad visa šī sarīkojuma apzīmējums nevarētu būt pārspīlēts „Big Show". Trīsdesmit piecu nāciju pārstāvji, viens pēc otra, dodas runātāju stājā orātoriski pasvītrāt viedokļus, kas jau visiem zināmi, viedokļus, kam putekļu sedze no jauna nopūsta. Tās mākoņi dod vielu preses pārstāvju vārdu plūsmai, kas šais dienās iziet pār visu pasauli. Visu pasaules laikrakstu slejās simtiem nāciju preses pārstāvju mēģina atrast delegātu runās kādus jaunumus. Tendences tiek vērtētas, vārdi burtoti, viedokļi iztirzāti, bet jaunumu trūkst.

Kā, piemēram, tiek aprakstīta Brežņeva runa? Viņa vārdi, liekas, tiek uzpūsti ar papildinātu svaigumu. Un ja angļu premjēra Vilsona atbildē konferences zālē saklausa, ka Anglija tic šim viedoklim, tad laikrakstu virsraksti pauž to lasītājiem kā vienu no konferences galvenākiem izteicieniem. Vilsons paļaujas uz Brežņevu. Kam šais laikos ticēt un kādiem viedokļiem vispār var uzticēties? Valstsvīru nopelni šai konferencē izteicas tikai personiskos kontaktos, privātās sarunās. Tādēļ saprotams, ka runu laikā konferences norises pārraidījumos krāsu televīzijā, kas uzstādīta visos ēkas stūros, redzams, ka viens otrs delegāts nespēj apspiest žāvas. Televīzijas kamera atklāj sīkumus, kas tomēr kaut kādā veidā raksturo šīs konferences darbību. Simtiem filmu kameras un aparāti, kas šais dienās sūta illustrātīvus aprakstus tūkstošiem metru filmās, nevar to apslēpt.

Konferences rezultāts nenoslēpjami ietilpināts valstsvīru privātās sesijās, kas notiek gan speciālās samāksmēs, rautos vai kopējās vakariņās. Tas notiek, kā zināms, visu pārstāvēto nāciju sūtniecībās. Tais gadījumos, kur preses pārstāvji pieaicināti, kad valstsvīri dod savus paskaidrojumus oficiālās preses konferencēs, var konstatēt, ka konferences galvenās sarunas attiecas uz aktuālām internacionālām problēmām: lielvaru stratēģiskā drošība, Vidējo austrumu saspīlējumi, turku un grieķu attieksmes un citas problēmas, kas parastam laikrakstu lasītājam jau zināmas. Nevienā slejā vēl nekur nav redzēts Baltijas valstu politiskā stāvokļa izgaismojums. Privāti sarunājoties ar preses pārstāvjiem no daudzām zemēm, dzirdams jautājums — kas šais dienās ieinteresēts par baltiešu problēmām? Kādēļ jūs nākat ar šādiem jautājumiem, kas nemaz neatbilst konferences uzdevumiem? Pad. savienība gaida, ka visas konferencē pārstāvētās nācijas praktiski atbalstīs neiejaukšanos citu valstu iekšējos jautājumos. Tā ir Brežņeva deklarācija, kas dod svarīgāko vielu konferences referātiem. Tai pašā laikā ir valstsvīri, kas savās runās tomēr atklāti jautā, kur tad bija šī doma, kad Pad. savienība iebruka Čechoslovakijā? Jautājums paliek bez atbildes. Attieksmju stabilizācijai vajadzīga izpratne, ka lielvalstu starpā Brežņeva deklarācija uzskatāma kā Pad. savienības nopietna doma uzlabot austrumu un rietumu attieksmes, rādīt labu gribu attieksmju nostiprināšanā un oficiāli parakstīt noteikumus, kas kopš Otra pasaules kara vēl joprojām nav parakstīti. Nebija taču nekāds noslēpums, ka Pad. savienība bija tā zeme, kas visvairāk bija ieinteresēta par šīs konferences noorganizēšanu, lai trīsdesmit piecu valstu galvu paraksti atrastos uz kopējās deklarācijas.

Rietumu žurnālistu atreferējumos var atrast ironiskus komentārus, runājot par tā saucamo konferences „trešo grozu", jautājumos par informācijas izmaiņu un cilvēcīgiem kontaktiem. Vielu šai ironijai deva ungāru partijas līdera Kadara runa, kad viņš ar dziļu nopietnību līksmoja par ungāru tautas jaunajām tiesībām baudīt visus cilvēcīgos kultūras krāšņumus un kā piemēru savā runā pieminēja ungāru iespējas lasīt Dantes, Šekspīra, Ģētes un Tolstoja darbus... Ironija izpaudās kādā Kadara teikumā, ka ungāru tauta saprot respektēt valsts noteikumus un likumus.

Big Show" — ir vārds un apzīmējums, ko rietumu žurnālisti neoficiāli lieto, runājot par šo sanāksmi Angļu valoda ir šīs konferences praktiskā mēle,. Ar tās palīdzību simtiem delegātu un preses pārstāvju no austrumiem un rietumiem mēģina saprasties. Atliek tikai jautājums, kas grib saprasties un ar ko? Austrumu delegāti jūsmo. Nekad agrāk neesot bijusi tik liela saprašanās... Konferences īstais rezultāts tomēr izpaužas privātās sarunās valstsvīru starpā, kuŗās katra nācija internacionālos saspīlējumos mēģina atrast neizburtotas zīmes pretinieka gājienos, ieskatīties, tā sakot, pār plecu citu kārtīs un atrast iespējas nostiprināt savas pozicijas internacionālajā lielvaru stratēģijas arēnā.Un kaut kur šai arēnā no malas varētu pacelties jautājums par Baltijas valstu nākoni, ja savstarpējā cīņā šis jautājums būtu vajadzīgs.

Kāda vācu žurnālistu grupa šai konferencē privātās sarunās izteicās: Jūs, baltieši, esat aizmirsti. Mēs to zinām. Visa internacionālā sadarbība lielvaru starpā iziet uz poziciju nostiprināšanu globālai stratēģijai. Baltijas jūra ir jāuzskata par „iekšējiem ūdeņiem" Pad. savienības varas sfairā. Iespējama konflikta gadījumā ASV var balstīties tikai uz stipru aizsardzības līniju, kas meklējama NATO spēkos. Morālisku un demokratisku principu dēļ amerikāņi vēl joprojām negrib atzīt Baltijas valstu okupāciju. Stratēģisā ziņā ASV nav vajadzības dabūt krievus ārā no Baltijas zemēm. Pad. savienības pašreizējās robežas ir ilgstošas, un bez militāriem gājieniem nav iespējams tās grozīt. Ja tāda iespēja būtu, tad, protams, visa Austrumeiropa būtu jāizdala no Pad. savienības interešu sfairas. Visas rietumzemes aplaudētu demokratiskai brīvībai Austrumeiropas valstīs. Varšavas pakta zemes tādā ga-

(Turpinājums 12. lp.)

Lūdzam izpildīt un nosūtīt!

Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētki Montrealā 1975.g. no 30. aug. līdz 1. sept.

LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKI

no 1975. gada 30. augusta līdz 1. septembrim Montrealā.

Piedalieties pirmajos latviešu jaunatnes dziesmu svētkos šajā kontinentā, rezervējiet nekavējoties apmešanos viesnīcā un pasūtiniet ieejas biļetes!

IEEJAS BIĻEŠU PASŪTINĀJUMS.

TAUTAS DEJU PARĀDES SARĪKOJUMAM	I v.	$5.00
30. augustā, plkst. 17.00, Place des Arts	II v.	$4.00
	Bērniem	$3.00
SVĒTKU BALLEI		$5.00
30. augustā, pl. 20.30, Mount Royal Sheraton		
VAKARIŅĀM, pl. 20.30, turpat		$10.00
(rezervēt līdz 15. augustam)		
JAUNDARBU KONCERTAM	1. v.	$5.00
31. augustā, pl. 13.30, Place des Arts	II v.	$4.00
	Bērniem	$3.00
SVĒTKU KONCERTAM	1. v.	$5.00
31. augustā, pl. 17.00, Place des Arts	II v.	$4.00
	Bērniem	$3.00
SADRAUDZĪBAS VAKARAM (ierobežots skaits)		$2.00
31. augustā, pl. 20.00 McGill universitātē		
VAKARIŅĀM, pl. 20.00, turpat (ierob. skaits)		$3.00
(rezervēt līdz 15. jūlijam)		
	Pavisam kopā	biļetes $

Pasūtinātāja vārds, uzvārds, adrese: .....
(Rakstīt lielajiem burtiem, lūdzu!)

.....

Pasūtinājumi un čeki rakstāmi uz LATVIAN YOUTH SONG AND DANCE FESTIVAL vārda un sūtāmi:

F. Porietim, 1755 Wilshire Ave., DORVAL, QUE., CANADA H9P 1S3, tel. (514) 631-6040.

SVĒTKU RĪCĪBAS KOMITEJA: 291 Lorraine Dr., Baie d'Urfe, Que., Canada, H9X 2R2, tel. (514) 457-9832.

Uz redzēšanos Latviešu Jaunatnes Dziesmu Svētkos MONTREALĀ!

Sandra Bādere lēcienā pāri šķērslim vieglatlētikas sacīkstēs Saulaines bērnu svētkos. Apakšā — ar Saulaines balvu rokā, no kreisās: komandants K. Ozoliņš, Arnis Puķītis (ar balvu), Saulaines pārvaldes priekšnieks G. Tannis un Elmārs Puķītis. Foto: J.Tannis

Fords brīdina Kremli

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Viens no šā gadu simteņa ārstniecības sasnieguma fainomeniem ir redzes atgūšana neredzīgiem operātīvā ceļā, to aizstājot ar cita cilvēka ziedotām acīm. Tas ir sarežģīts, bet izcils medicīnas brīnums. Politiski aklo ārstēšana vēl joprojām ir viena no bīstamākām rietumu pasaules kaitēm. Bēdīgi slaveno Helsinku konferences patieso seju pasaules prese tikai tagad sāks skatīt pareizā gaismā. Šis nevajadzīgais politiskā cirka uzvedums kalpoja tikai Kremļa propagandas mērķiem. Neviens robežstabs nav pārvietots un Helsinku gara rezultātā vecais kontinents nevar atvieglot uzelpot zem Brežņeva pasniegtā illūziju lietussarga. Maskavas un Vašingtonas detantes ietvaros pēdējos mēnešos Kremļa bīstamā politiskā afēra Portugalē tuvojas kulminācijas punktam. Ir tiešām jāapbrīno rietumu valstu aklums, jo tās nespēj laikus aptvert briesmas, kas draudētu visai rietumu Eiropai, ja Kremlim izdotos Portugalē radīt priekštilta pozicijas.

ASV prezidents Fords Amerikas leģiona 57. gadskārtējā kongresā teiktajā runā brīdināja Pad. savienību, ka detante nav Kremlim piešķirta atļauja zvejot sabangotos un saduļkotos ūdeņos. Fords pieminēja krizi Portugalē un SALT sarunas kā divus smaguma punktus, kur Pad. savienība varētu konkrēti parādīt savus labos solījumus.

„Ja SALT sarunas līdz šā gada rudenim nebeigsies ar parakstītu līgumu," norādīja prezidents Fords, „tad man neatliks nekas cits kā ieteikt kongresam piešķirt ap 3 bilj. dol. stratēģisko ieroču pavairošanai." Kongresa delegāti prezidenta runu pusstundas laikā ar aplausiem pārtrauca 27 reizes. Suminājuma kulmināciju radīja Forda deklarācija, ka ASV mitārā kapacitātē paliks arī turpmāk visspēcīgā un modrākā valsts pasaulē. Jāpiezīmē, kā ASV tekošā budžeta gadā aizsardzībai paredzēti 92,8 bilj. dolaru, un no tiem 9,8 bilj. dol. paredzēti stratēģiskiem ieročiem. Acīm redzot, Helsinku migla nav aizplīvurojusi ASV prezidenta skatu, jo stratēģisko ieroču papildināšana šogad un nākošā gadā tiks kāpināta par apm. 30%.

SALT sarunas vēl joprojām iestigušas Kremļa izvairīgo solījumu purvā. Atzīmēsim, ka Kremļa delegācijas sekretārs SALT sarunās ir amerikāņu izlūkošanas dienestam labi pazīstamais spiegs Nikolajs Kišilovs. Viņš bija viens no padomju spiegiem, kas vairākus gadus darbojās Skandinavijas valstīs. Viņa vārds saistīts arī ar Helsinku tuvumā Kremļa ierīkoto sabotieru un spiegu skolu. Šis iestādījums nosaukts somu komūnista Jirjo Sirolas vārdā. Sirolas institūts sagatavo partizānus un sabotierus operācijām Ziemeļeiropā. Kad pirms dažiem gadiem zviedri apcietināja vairākus nelegālu rūpniecības streiku vadoņus, tie visi izrādījās par Sirolas institūta absolventiem. Sirolas institūtā komūnistu partijas izsijātiem studentiem māca rūpniecības sabotāžas paņēmienus, spridzināšanas technikas, streiku organizēšanu, fabriku okupēšanu un iefiltrēšanos valsts un rūpniecības iestāžu vadībās. Vašingtonas un Maskavas sadarbības ietvaros Sirolas institūts savu darbību nav izbeidzis, bet, tāpat kā iepriekšējos gados, sagatavo aģentus Kremļa agresīvajiem mērķiem.

Politiskā krize Portugalē nenoliedzami tuvojas eksplozijai. Vai tā būtu sagadīšanās, ka Portugalē akreditēto 100 padomju diplomātu starpā ir sūtniecības padomnieks Svjataslovs Kuzņecovs? Viņš savā laikā diriģēja komūnistu sazvērniekus Čīlē un Argentīnā. Portugaļu komūnistu vadonis Alvaro Kunhals ir viens no nedaudziem rietumu komūnistu pagrīdes vadoņiem, kas bez iebildumiem turējies Maskavas pavadā. Vēlēšanās komūnistu partija spēja iegūt tikai 12% vēlētāju atbalstu. Nedaudz tuvredzīgu radikālu virsnieku paspārnē Kunhalas portugaļu komūnistu saujiņa, paklausot savu Kremļa stratēgu plāniem, atradās tikai dažus soļus no absolūtas varas sagrābšanas savās rokās. Portugale var izrādīties par kritisku Kremļa ekspansijas mēģinājuma pārbaudes vietu.

Aizvadītajās nedēļās un tieši pēdējās dienās portugaļu tautas vairākums nepārprotami pierādījis, ka nepieļaus nodibināties komūnistu diktātūrai. Komūnistu partijas izsludinātais ģenerālstreiks izrādījās par tukšu ziepju burbuli. Lisabonā un visur citur strādnieki streika paroli ignorēja. Tanī pašā laikā 50 pilsētiņās un ciemos turienes iedzīvotāji izdemolēja komūnistu partijas mitekļus, sadedzināja komūnistu karogus un vārda tiešā nozīmē nopēra komūnistu funkcionārus. Komūnistu glābšanai izsūtīto armijas vienību lojālitāte sāk svērties uz pretkomūnistiskā tautas vairākuma pusi. Daudzos gadījumos armija jau ar ieročiem atbildēja uz komūnistu atklāto uguni. Varbūt ka pilsoņu kaŗa vietā Kremlis Portugalē apsvilinās sev nagus. Varbūt ka ir labi, ka nelūgtos kaklā kungus temperamentīgie portugaļi pārmāca paši saviem spēkiem bez kāda Vašingtonas atbalsta. Eventuālu Vašingtonas atbalstu Kisingers droši vien uzskatīs par neattaisnojamu sadarbības pārkāpšanu no ASV puses.

Prezidenta Forda izvairīšanās no tikšanās ar Nobela prēmijas laureātu Solžeņicinu radīja tik lielu pretakciju, ka Fords bija spiests savu nostāju mainīt. Izrādās, ka Fordu no Solžeņicina visiem līdzekļiem mēģinājis atturēt neviens cits kā brīnumdiplomāts Kisingers. Labi informētās aprindās runā, ka Kisingers centies Fordam iestāstīt, ka Solžeņīcins varot pierunāt ASV ar varas līdzekļiem panākt valdības maiņu Pad. savienībā. Te jāpiezīmē, ka to mēģina apgalvot nevis Kisingera politiskie pretinieki, bet gan viņa līdzšinējie apbrīnotāji.

Interesanti atzīmēt, ka pazīstamais Kanadas politiskais komentātors Lubors Zinks kādā ievadrakstā, komentējot Solžeņicina brīdinājumu, apliecinājis nepieciešamību šo runu pilnībā publicēt visos rietumu pasaules periodiskos izdevumos. Ja Zinkam būtu nepiešamie līdzekļi, tad viņš Solžeņicina brīdinājumam nopirktu laikrakstos vajadzīgo sleju tel-

(Nobeigums 11. lp.)

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

23. augustā baltiešu veterānu salidojums igauņu nometnē Seedriorū. Šaušanas sacensības sākas pl. 10 no rīta, bet pl. 3.30 parāde un svētku akts.

4. septembrī pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru rēgulāro sanāksmju atklāšana.

11. septembrī pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru rēgulārā sanāksme un filmas izrāde.

13. septembrī pl. 7.30 vakarā DV namā Sietlas kvinteta Staburadze dziesmu vakars — kabarē.

14. septembrī pl. 3 un 7 vak. Sidnejas Latviešu teātŗa viesizrādes Imanta Sveiļa režijā, Ulža Siliņa — Avota lieta, Bickford Park skolas telpās.

14. septembrī pl. 3 pēcp. DV namā Sietlas kvinteta Staburadze dziesmu pēcpusdiena.

20. septembrī Saulaines šķūņa iesvētīšanas vakars. Čikagas piecīši un deju kapella Runči.

4. oktobrī Amerikas latviešu teātŗa Nujorkas ansambļa viesizrāde Toronto Princese Gundega un karalis Brusubārda.

1. novembrī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Indrāni Bickford Park skolas auditorijā.

8. novembrī Sv. Laurenca Taunhallē DV teātris Kanadā izrādīs Jāņa Viesiena drāmu Jānis Reiters. Režisors Gunārs Vērenieks.

1975./76. gada

TORONTO KONCERT-APVIENIBAS KONCERTI

18. oktobrī pl. 8 vak. koncerts Emīla Dārziņa piemiņai.

20. novembrī vijolniece Rasma Lielmane. Pie klavierēm Leo Barkins.

31. janvārī pianists H. Godess.

6. maijā baritons Dzintars Veide no Austrālijas.

Visi koncerti notiek Sv. Laurenca Taunhallē.

15. nov. pl. 8 vakarā Maseja auditorijā 18. novembŗa valsts svētku atcere.

30. nov. Antoņinas Vaivodes garīgs koncerts.

SV. KATRĪNAS

13. septembrī pl. 9 no rīta, Sv. Katrīnu LMMK rīko ekstermās mālbaložu un mazkalibŗa šaušanas sacensības „St. Catharines Gun Club" šautuvē. Pēc sacensībām pl. 8 vakarā notiks uzvarētāju apbalvošana un saviesīga dzīve, 101 Garnet St., Immaculate Conception Centre telpās. Visi laipni ielūgti.

HAMILTONA

27. septembrī pl. 6 vak. Daudzkultūru centrā DV Hamiltonas nodaļas 25. gada svētki.

OTAVĀ

13. septembrī pl. 7 vak. Lakeside Gardens Britannia parkā DV Otavas nodaļas 10 gadu darbības atceres sarīkojums.

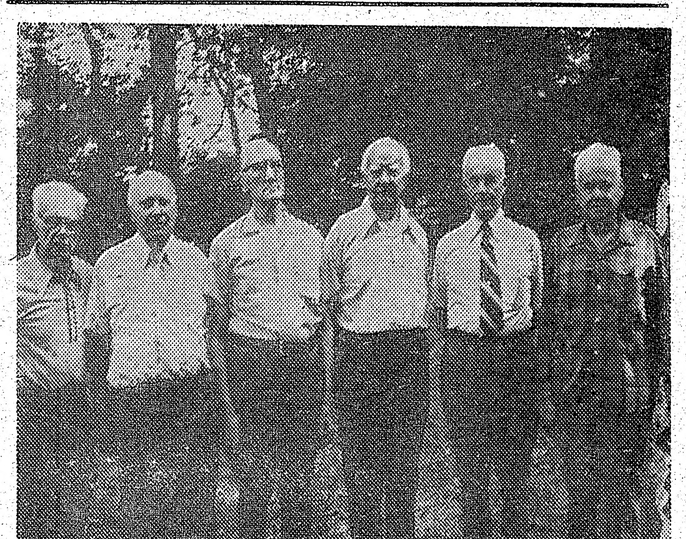

Lai kavētos atmiņās par kopējām cīņām pirms 60 gadiem, vecie latviešu strēlnieki Klīvlandē rīkoja kopēju izbraukumu vietējās Klīnšupes krastā, kur piedalījās arī viņu piederīgie un viesi. Klīvlandes kopa dibināta 1945. gadā. Kopā pašlaik ir 48 dalībnieki, bet tikai 18 no tiem ir vecie cīnītāji, kas piedalījušies Rīgas frontē un tagad tuvojas vai jau pārsnieguši 80 gadu vecumu. Kopas priekšnieks visus gadus ir J. Ozoliņš, sekretārs J. Ezergailis, kasieris P. Riekstiņš, valdes loc. P. Kubuliņš un J. Zikmanis. Augšējā attēlā no kreisās: J. Vistiņš, J. Ezergailis, R. Juriks, P. Kubuliņš, J. Ozoliņš un J. Krūmiņš izbraukumā. J. E.

Fords brīdina...

(Turpinājums no 10. lp.)

pu. Diemžēl, pasaules prese šo svarīgo Solžeņicina apsūdzību atzīmēja tikai fragmentāri. Ar gandarījumu jākonstatē, ka šis laikraksts ir viens no nedaudziem, kas jau pirms mēneša pārspieda Solžeņicina brīdinājumu izplatīšanai lasītāju angliski runājošiem draugiem.

Pēc Niksona un Kisingera politiskās un militārās kapitulācijas Indoķīnā no Kambodijas dzirdama vērā ņemama balss. Princis Šihanuks nav uzņēmies titulārā valdības reprezentanta amatu, bet Kambodijas komūnistu partijas vadība Pekingā ir deklarējusi, ka nostājas sarkanās Ķīnas pusē Maskavas un Pekingas konfrontācijas ietvaros. Pekingā parakstītajā komunikē Kambodijas komūnistu partija norāda: „Sacensība par hegemoniju pasaulē divu lielvaru starpā pieņemas arvien vairāk. Briesmas par jauna pasaules kara izcelšanos pieaug. Visu valstu pilsoņiem jābūt sagatavotiem, ka gadījumā, ja imperiālisti iedomāsies uzsākt karu, tas beigsies ar viņu bojāeju." Abas pieminētās lielvaras ir ASV un Pad. savienība. Tieši pēdējai Kambodijas komūnisti visvairāk pārmet hegemonijas politiku.

Laikā, kad šīs rindas sasniegs lasītājus, ASV ārlietu ministrs Kisingers atkal būs Vidējos austrumos, lai savestu kopā Ēģipti un Izraēlu jauna izlīguma parakstīšanai. Laiks, ko Kisingers pavadījis Izraēlas dēļ Vidējos austrumos, salīdzinot ar citām viņa veiksmīgām un neveiksmīgām misijām, nav mazais. Ārlietu ministra amata vietā viņam labāk būtu jāuzņemas pastāvīga vidinieka pienākumi Izraēlas un ēģiptiešu samierināšanai. Šoreiz Kisingera misija solot panākumus. Vašingtona atlīdzībai par Izraēlas piekāpšanos apsolījusi tai piešķirt ap 3 bilj. dolaru atbalstu, par ieroču sūtījumiem nemaz nerunājot. Acīm redzot Izraēlas dēļ Kisingers Maskavu daudz neņem vērā, jo paredzētajā buferа joslā nepieciešamā gadījumā Apvienoto Nāciju vietā sardzi uzņemšoties amerikāņi. Ceļa gals paliekamam mieram Vidējos austrumos vēl nav saredzams. Pagaidām uzmanības degpunktā paturēsim Portugali. Azoru salas, kur zemnieki ar savām sastrādātajām rokām izplaukāja komūnistu aģentus, var būt izšķirīga pagrieziena vieta. Šis pagrieziens katrā ziņā nebūs uz kreiso, bet gan uz labo pusi. **Aleksandrs Ķegumnieks**

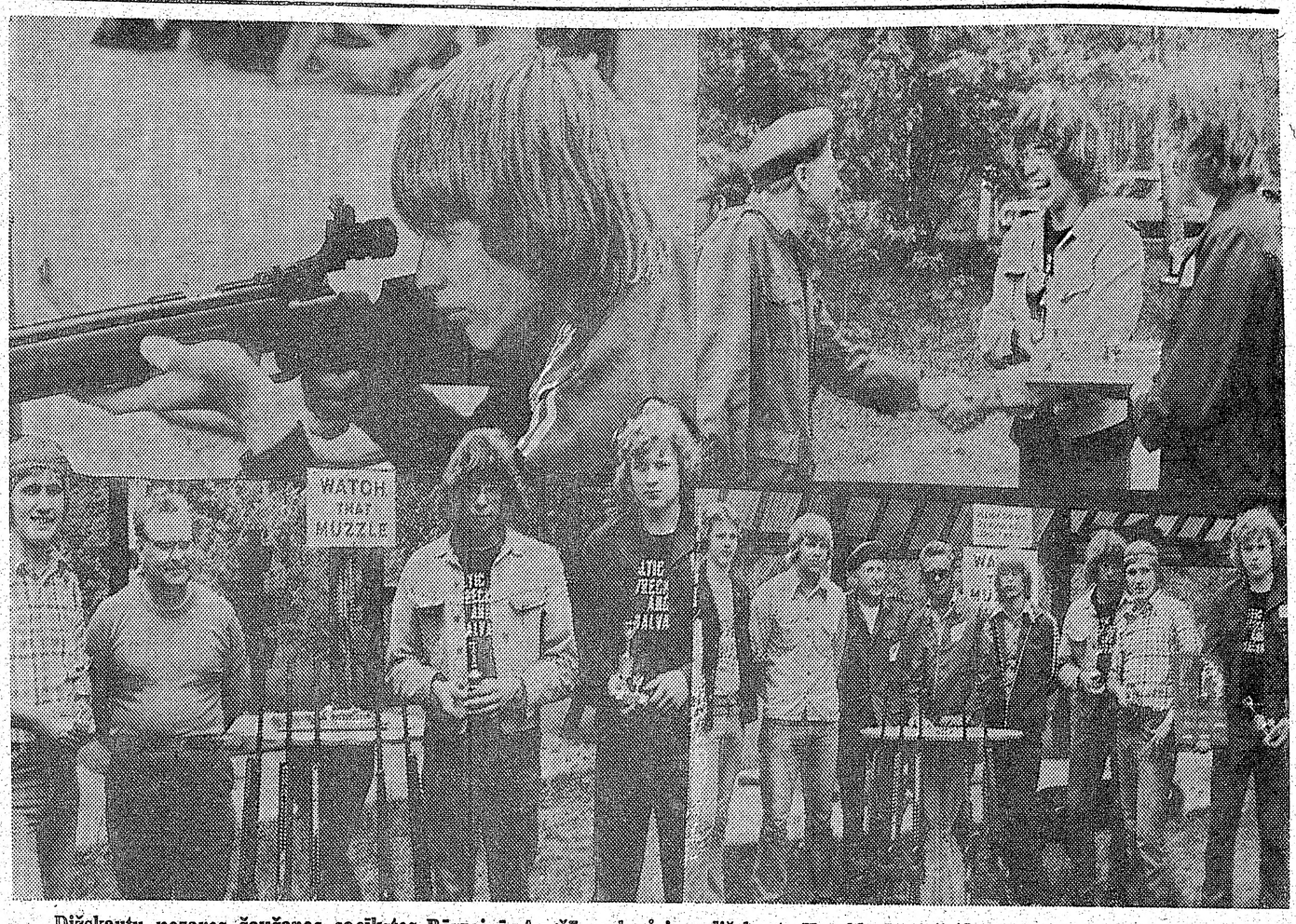

Dižskautu nozares šaušanas sacīkstes Bērzainē. Augšā pa kreisi — dižskauts Haralds Lapiņš tēmē mērķi. Pa labi dižskautu nozares inspektors L. Goba pasniedz uzvarētājiem Virsniekuapvienības dāvāto ceļojošo balvu, ko saņem Rīgas 72. vienības Jersikas saimes dižskauti Viktors Vasarājs un Gregorijs Niedra. Apakšā pa kreisi DV Toronto nodaļas pārstāvis un DV šaušanas sekcijas vadītājs A. Rūdolfs ar trim labākiem šāvējiem — Edgaru Gobu, Viktoru Vasarāju un Gregoriju Niedru, kas saņēma DV Toronto nodaļas balvu. Pa labi — šaušanas dalībnieki, no kreisās dižskauti: Vilnis Butkēvics, Valdis Grīnbergs, Kanadas skautu jendas dižskautu inspektors Laimonis Goba, jendas galvenais tiesnesis Arvīds Aldermanis, dižskauti Haralds Lapiņš, Viktors Vasarājs, Edgars Goba un Gregorijs Niedra.

Amerikāņu preses balsis

„Fords, parakstot Helsinku paktu, izraisa protestu" — ar šādu virsrakstu Grand Rapids Press 1. augustā publicēja rakstu, kam pievienots uzņēmums par jauniešu demonstrāciju šinī pilsētā Helsinku konferences laikā. Raksta saturs īsumā šāds: 26 g. v. Guntis Siliņš no Toronto (latviešu valodas kursa students Western universitātē Kalamazū) teicis: „Mēs nevienam neprasām, lai uzsāktu karu, bet prasām, lai cilvēki atmostas un saka, ka Helsinku līgums ir morāliski nepareizs."

Minēts, ka Guntis ir viens no tiem 200 jaunajiem baltiešu izcelsmes cilvēkiem, kas pie-dalās Sirdsapziņas nomoda sardzē Kaldera laukumā resp. protestā, kas vērsts pret Helsinku pakta apstiprināšanu. Nomoda sardzes dalībnieki sajūtot, ka Fords vismaz tagad apzīmogojot Latvijas, Igaunijas un Lietuvas likteņus. Guntis Siliņš un 28 g. v. Jānis Pavasars (Kalamazū) piezīmējuši, ka ASV darbojas Baltijas valstu sūtniecības, kaut gan šīs valstis pēc kara sagrābusi Pad. savienība un ieskaitījusi savā sastāvā kā atsevišķas republikas. Viens no plakātiem bijis ar uzrakstu: „Nav mazu valstu". Vairums demonstrācijas dalībnieku bijuši latviešu studenti no Rietummičigenas universitātes Kalamazū. Pēc ievadījuma akta 30. jūnijā tie izklīduši pa pilsētu un vākuši parakstus petīcijai, prasot kongresā apstiprināt Latvijas, Igaunijas un Lietuvas atzīšanu. Šie jaunieši esot bijuši pārliecināti, ka Helsinku vienošanās legālizēs Pad. savienības okupāciju, ko tā izdarīja pēc vācu spēku invāzijas Krievijā un Baltijas valstīs un šo spēku atkāpšanās 1944. gadā. Pad. savienība par jaunu sagrābusi šīs valstis, kaut gan pēc Pirmā pasaules kara atzinusi šo valstu patstāvību.

Tālāk teikts, ka vairums studentu tekoši runājot latviešu valodu un cerot savākt ap 4000 parakstu. Šādi paraksti tiekot vākti vēl citās zemes malās, telegrafiski ziņojot par to uz Helsinkiem. Akcijas laikā Grand Rapidos Kaldera laukumā studenti dziedot dziesmas, vācot parakstus un klausoties lekcijas Latviešu biedrības namā, jo tiem līdz esot mācībspēki.

Guntis Siliņš paskaidrojis, ka vairums no demonstrētājiem, ieskaitot ap 40 Grand Rapidu un Kalamazū jauniešus, esot pirmās pakāpes amerikāņi, to personu bērni, kas bēguši no Baltijas valstīm, kad komūnisti tajās pārņēmuši varu. 21 g. v. Ruta Ozola no Toronto, kas arī mācoties Rietummičigenas universitātē Kalamazu, izteikusies, ka viņai bijušas grūtības savākt parakstus no valdības ierēdņiem, jo tie baidījušies, ka riskē ar darba zaudēšanu. **V. Z.**

Šaušanas sacīkstes Lielupē

Kanadas Daugavas Vanagu šaušanas meistarsacīkstēs 16. augustā Hamiltonas mednieku un makšķernieku kluba īpašumā Lielupē pieaugušo grupā piedalījās 22 šāvēji, bet dāmu klasē 3 vanadzes. Jauniešu klasē šoreiz bija 5 dalībnieki. Meistarību pieaugušo klasē ar mazkalibra šauteni (trīs stāvokļos) izcīnīja J. Rudzroga (Hamiltona), iegūstot 577 punktus no iespējamiem 600. A klasē 1. v. H. Rudzroga (Hamiltona — 572 p.), 2. O. Zvirgzdgrauds (Toronto — 567), 3. L. Ozoliņš (Hamiltona — 558). B klasē — 1. V. Miķelsons (Londona — 547), 2. A. Birznieks (Toronto — 538), 3. A. Zers (Londona — 527). C klasē: 1. S. Dambergs (Toronto — 537), 2. E. Viškers (Toronto — 535), 3. I. Ķipis (Sv. Katrīnas — 529). Dāmu klasē: 1. Ida Grīnberga (Sv. Katrīnas — 571), 2. Aija Meldere (Kičenera — 565), 3. Laura Rūdolfa — (Toronto — 538).

Jauniešu klasē meistarību izcīnīja DV Toronto nodaļas meistaršāvējs Pēteris Zvirgzdgrauds ar 572 punktiem. Jauniešu B klasē gulus stāvoklī (no iespējamiem 200 punkt.) uzvarēja A. Melders (Kičenera (192), 2. v. N. Grīnberga (186) un trešā — E. Grīnbergs no Sv. Katrīnām. A. Čivžeļa dāvāto pārsteiguma balvu pieaugušo klasē izcīnīja H. Štembergs no Sv. Katrīnām, bet A. Tīcmaņa balvu jauniešu klasē ieguva A. Pulciņš no Hamiltonas.

Sacīkstes vadīja Hamiltonas DV un mednieku kluba veiksmīgais šāvējs Ziedonis Upīte.

Par galveno tiesnesi darbojās L. Ozoliņš ar palīgtiesnešiem DV Kanadas valdes sporta daļas vad. J. Treiju no Toronto un E. Grīnbergu no Sv. Katrīnām. Par kopēju azaidu bija rūpējušās DV Hamiltonas nodaļas vanadzes. **O. K.**

MIEGA SLIMĪBA MANITOBĀ

Manitobas provinces veselības ministrs Sauls Millers pavēlējis steidzīgi apkarot insektus, lai aizkavētu miega slimības (encephalitis) izplatīšanos provincē. Vinipegas pilsētas un apkārtnes apmiglošana no gaisa jau iesākta 12 jūdžu radiusā, aptverot 500 kvadrātjūdžu laukumu, ko apsmidzina no speciālām lidmašīnām, galvenokārt nakts laikā. Ar miega slimību saslimuši 128 zirgi. Slimnīcā ievietoti arī divi cilvēki, kas varētu būt saslimuši ar šo slimību.

EDMONTONA

● Daudzkultūru un t. s. „trešās pasaules" immigrantu Kanadā konference notiks no 3. līdz 6. septembrim Edmontonā, Albertas universitātē. Konferencē apspriedīs daudzkultūru un cilvēku tiesību jautājumus, Kanadas immigrācijas politiku un mazattīstīto zemju immigrantu pieaugumu Kanadā. Par daudzkultūras jautājumiem referēs senātors Pauls Juziks. Ar referātiem un diskusijās vēl piedalīsies akadēmiķi, valdības pārstāvji, arodbiedrību un citu organizāciju vadītāji.

Mirusi Angelika Gailīte

Trešdien, 20. augusta rītā, Toronto pēkšņi mirusi rakstniece Angelika Gailīte. Viņa no savas dzīvesvietas Toronto austrumos, kur visu laiku dzīvoja DV grāmatnīcas vadītāja P. Ratnieka mājā, liktenīgās dienas rītā aizvesta uz slimnīcu, bet no nenovēršamā neizdevās aizkavēt.

Pagājušā gada 2. jūnijā latviešu sabiedrība Toronto godināja sirmo rakstnieci viņas 90 gadu jubilejā. Līdz pat pēdējām dienām rakstniece jutusies garīgi spirgta. Vēl dažas dienas pirms savas nāves viņa bija atsūtījusi mūsu laikraksta redakcijai apcerējumu par Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas gadskārtējo izdevumu Auseklītis, jo rakstniecei ļoti tuvs bija arī jaunatnes audzināšanas darbs. Neviens nezināja, ka tas būs viņas pēdējais raksts. **Rd.**

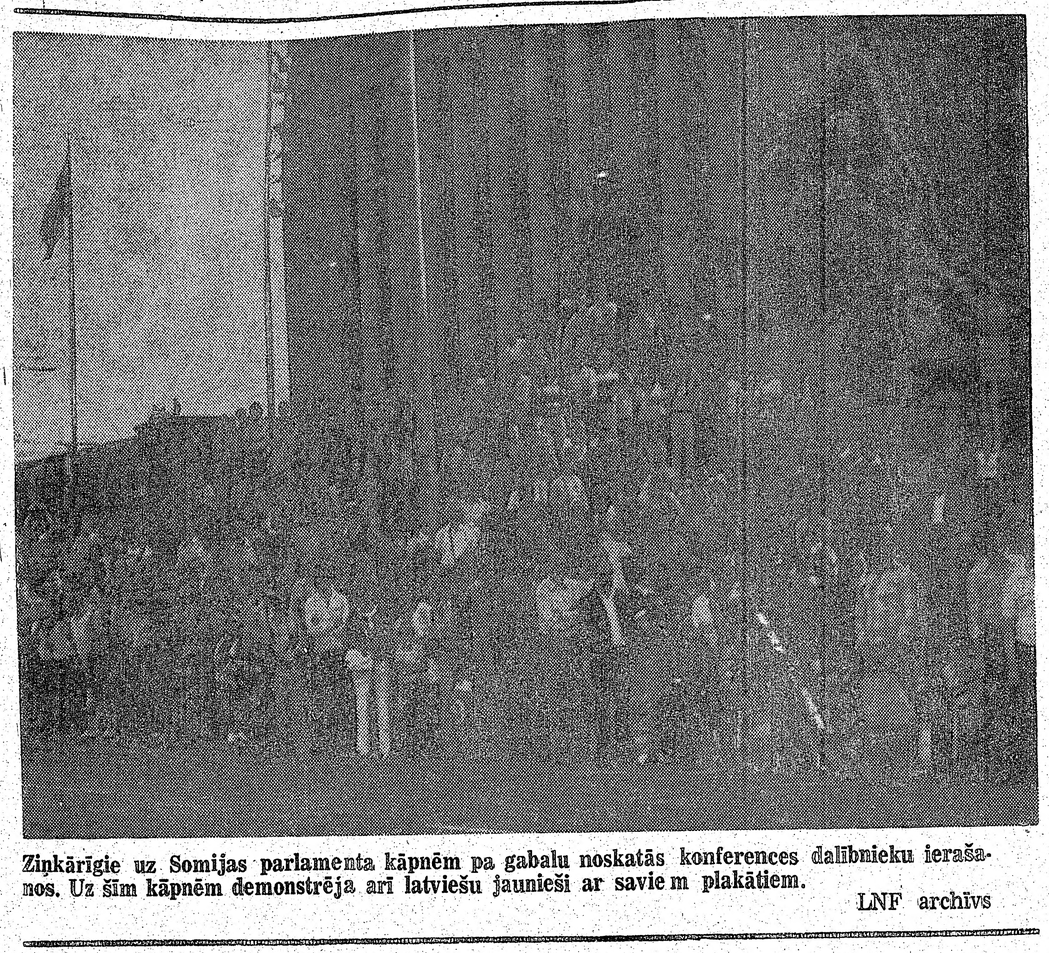

Ziņkārīgie uz Somijas parlamenta kāpnēm pa gabalu noskatās konferences dalībnieku ierašanos. Uz šīm kāpnēm demonstrēja arī latviešu jaunieši ar savie m plakātiem.

LNF archīvs

Drošība, miers, brīvība?

(Pārnesums no 9. lp.)

dījumā būtu brīvas demokratiskas valstis. Bet pa rietumvalstīm nav pat iespējas diskutēt Austrumeiropas zemju situāciju, tad pilnīgi saprotams, ka Baltijas valstu problēmām nav iespējams atrast sekmīgu politisku atrisinājumu.

Morāliski saucieni pret netaisnību? Kas tos grib vērtēt un kam ir vajadzība tos starptautiski atbalstīt? Visiem taču zināms, ka bez militāra konflikta padomju vara Austrumeiropu nekad neatstās. — Ja mēs nevaram runāt par krievu izvākšanos no visām pārējām austrumu zemēm, tad nav mums iespēju arī runāt par Baltijas valstīm, — saka vācu žurnālisti. To uzskati atbilst arī citu zemju preses pārstāvju viedokļiem. Šī konference ir un paliek izrāde, kuras sižets vispārējos vilcienos nolemts un izstrādāts jau pirms izrādes sākšanās. Lielvaru politikā nebūs vietas mazo tautu brīvības prasībām.

LNF

Svētki Ontario

ONTARIO SVĒTKI IR DAUDZKULTŪRU FESTIVĀLS

Ontario valdība sadarbībā ar Ontario Tautas mākslas padomi iepazīstina ar Ontario svētkiem — Daudzkultūru festivālu. Šie svētki atspoguļo Ontario iedzīvotāju kultūras mantojuma bagātību un dažādību.

Queens Park

pirmdien, no 25. augusta līdz 30. augustam
no pl. 7 — 10 vak. Katru vakaru.

Ontario Place

svētdien, 31. augustā, visu dienu.

No visas provinces, reprezentējot daudzās Ontario kultūrālās grupas — dziedātāju, dejotāju, mūziķu, daiļamatnieku un teātŗa daudzkultūru festivāli. Ņemiet līdz savu ģimeni, priecājieties un baudiet veselu rindu izcilu priekšnesumu.

Ontario

Ministry of Culture & Recreation
Hon. Robert Welch, Minister
Malcolm Rowan, Deputy Minister

Pa vēstures pēdām

KĀ IZTIRGOJA BALTIJAS VALSTIS

Padomijas un Vācijas līgums parakstīts, bet tā saturs nebija zināms.

Pirms līguma parakstīšanas vēl pieminami daži apstākļi. Tikai 3. augustā pirmo reizi tika pieminēts Polijas liktenis, kad Molotovs tikās ar Šulenburgu. Abi diplomāti sāka noteikt interešu loku, ko līdz tam laikam pieminēja tikai vispārējos vārdos. Vācieši atzina krievu prasības Baltijas valstīs un Polijā. Bet Šulenburga sarunā par Baltijas valstīm Molotovs ievaicājās, kas būs ar Lietuvu. Hitlers tomēr vēl nebija gatavs Lietuvu atdot krieviem, kaut bija ieskatos, ka Latvija un Igaunija būtu krievu interešu joslā.

Šulenburgs domāja, ka sarunas noritējušas lietišķīgi, kaut Molotovs pieminēja punktus, kas vāciešiem nepatika. Vāciešiem bija jāsaprot, ka arī Lietuva ietelp krievu interešu joslā. Līdz ar to vajadzēja izstrādāt jaunu Vācijas politiku Baltijas valstīs.

Vācija bija nolīgusi neuzbrukšanas līgumus ar Latviju un Igauniju 31. maijā un 7. jūnijā. Tā nebija tikai deklarācija, bet tur bija arī saimnieciski aprēķini. Līdz ar neuzbrukšanas līgumu Vācijai bija ar šīm zemēm nolīgts arī slepens līgums, ka 70% no Latvijas un Igaunijas eksporta jāsūta uz Vāciju, ieskaitot Igaunijas degakmens petroleju.

Vācijai ar Lietuvu bija izveidojušās labākas attieksmes, pēc tam kad Lietuva atdeva Vācijai Mēmeles apgabalu 1939. gada 23. martā. Tā tomēr paturēja brīvas tirdzniecības joslu šinī apgabalā. Hitleram nebija viegli izšķirties par Molotova minēto prasību — atdot Lietuvu krievu interešu joslai.

Hitlers ieskatīja, ka ar Lietuvas atdošanu viņa Lielvācijas valsts ziemeļaustrumu robeža varētu būt apdraudēta. Citādi šī piekāpšanās Hitleram neizlikās pārāk liela par padomju solīto neitrālitāti kara gadījumā. Šādā veidā Polija būtu izolēta, un kara gadījumā rietumvalstu iejaukšanās kļūtu neiespējama. Arī Padomijai bija jāpiedalās Polijas valsts likvidēšanā. Tas varētu novest pie rietumvalstu kara pieteikšanas Padomijai, ievērojot Polijai dotās garantijas. Ja tas notiktu, Vācija un Padomija uz kādu laiku būtu vienotas kopējā cīņā. Kremlis pagaidām vēlējās palikt neitrāls.

Vācija 16. augustā bija ar mieru līgt neuzbrukšanas paktu ar Padomiju uz 25 gadiem un kopā ar Padomiju garantēt Baltijas valstu neatkarību. Krieviem Vācijas steiga likās aizdomīga, un tie mēģināja atrast veidus, kā līguma parakstīšanu novilcināt. Abas puses vienojās, ka slepeno protokolu sastādīs tikai tad, kad būs parakstīts neuzbrukšanas pakts un tirdzniecības līgums.

Raksturīgi, ka Molotovs vēl 15. augustā Šulenburgam atgādināja kopēju Padomijas un Vācijas garantiju Baltijas valstu neatkarībai. Tas liek secināt, ka līdz tam laikam Kremļa biedri vēl nebija pārliecināti par šo valstu okupācijas iespējām. Tas attiecināms arī uz Vāciju, kā to var redzēt pēc kādas telegrammas 16. augustā Vācijas ārlietu ministram. Tikai kad vācieši sāka runāt par Baltijas valstu jautājuma nokārtošanu, Staļins apķērās, kāda izdevība viņam radusies. Ir jāšaubās, vai Vācijas ārlietu ministrs Ribentrops to saprata, kad viņš parakstīja līguma papildinājumu. Liekas, ka krievi līdz 19. augustam nebija cerējuši uz iespējām pievienot Baltijas valstis savai imperijai, bet vācu cenšanās līgumu nolīgt visiem līdzekļiem šīs iespējas deva.

Līgumu nolīga uz 10 gadiem, kaut gan Staļins gribēja tikai uz 5 gadiem. Tas automatiski pagarinās, ja gadu pirms tā izbeigšanās neviena puse neuzsaka. Raksturīgi, ka krievu un vācu versija atšķīrās ne vien ar tulkojumu valodu, bet arī ar dažādiem paragrafiem. Nolīgtais līgums apskatīja abu valstu savstarpējās attieksmes, un nebūtu nozīmes šos punktus pieminēt. Krievu versijā bija norādīts, ka nolīgtais līgums tikai tad ir spēkā, ja kāds sevišķs protokols ar atsevišķiem punktiem izveido atsevišķu pakta sastāv-

(Turpinājums 13. lp.)

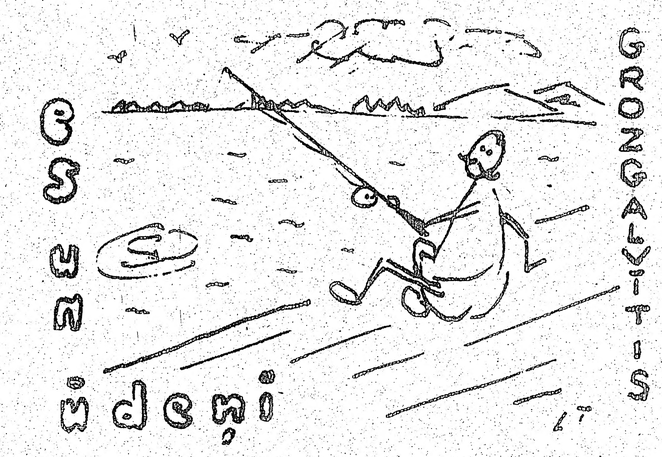

(3. turpinājums)

PA MALU MALĀM

Mazliet būs jāapstājas savā „skrējienā ap ūdeņiem". Nepagāja jau arī kara, pat revolūcijas laiki bez makšķerēšanas. Tikai krietni samazinātos samēros. Lomi arī nebija tādi, ar ko varētu lielīties. Vairāk tādēļ, lai nepiemirstos amats, šad tad nācās „atsvaidzināt zināšanas". Pie tam sanāca daudz un dažādas vietas. Tāda nerēgulāra makšķerēšana ilga gandrīz desmit gadus.

Pirmā pasaules kara laikā peldināju sliekas turpat pa Kārzdabīti, Kujupi, abiem dzirnavu dambjiem un Kaulacu ezeru.

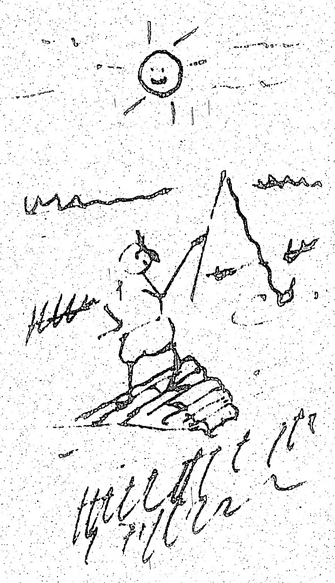

Pēdējā nu jau bija viena labierīcība. Onkulis, lai gan pats nemakšķerēja, bija uztaisījis no maziem priežu baļķīšiem nelielu plostu un noenkurojis sava krasta daļā. Ar to nu varēju „izplostot" ezeru un tikt pie asariem un raudām.

Līdz ezeram nebija tālu. No mātes tēva mājām viena versts, bet no tēva mājām divas verstis. Septiņpadsmit gadu vecam jaunietim tas bija sīkums.

Vienā pavasarī gan bija „jāslinko". Pārejot revolūcijai komūnistu varā, man bija jāslēpjas. Sasniedzot deviņpadsmit gadus, draudēja iesaukšana sarkanarmijā. Tā kā pagasta sarakstos skaitījos „izbraucis uz Pleskavu," tad Kārzdabītes krastus varēju vērot tikai pa lodziņu no kūtsaugšas gala.

Tikai kad vasarā ienāca vācieši, mājinieki dabūja nogaršot zivis.

Tad vēlreiz nācās „dzīvot Pleskavā", pa daļai kūtsaugšā, pa daļai rijā, kad valdīja Stučkas Pēteris. Skaitījos tāds „puszaļais".

Kad komūnisti pazuda, makšķerēšanu vēl atjaunot nevarēju. Tā bija jāpārtrauc uz pāris gadiem. Bija makšķere jāapmaina pret „plinti" un jāpiedalās Latvijas atbrīvošanas karā. Tā sakot, lai būtu brīva pieeja pie ezeriem un upēm.

Tikai kad īsi pirms kara beigām tiku pārvietots uz Rīgu, atsevišķo telegrafa - telefona rotu, un no turienes uz Cesvaines kara telefona centrāli, netālu no tēva mājām, varēju aizsoļot pēc makšķeres.

Tad nu šad tad atjaunoju zināšanas visos trijos Cesvaines dzirnavu dambjos.

Pāris reizes izmēģināju laimi, gan ar vājiem rezultātiem, dzirnavu dambī, blakus staltajai Cesvaines pilij, kur bija novietota Cesvaines ģimnazija. Dzirnavās vēl valdīja to rentnieks, mana skolas biedra un drauga no draudzes skolas laikiem, Siliņa tēvs.

Šad tad arī pamērcēju slieku, tāpat ar vājiem rezultātiem, otrā dambī, pāri lielceļam, kas veda no centra uz staciju.

Labākā vieta, kur arī sēdēju biežāk, bija trešais dzirnavu dambis, pie vecajām dzirnavām, kuŗas vairs nedarbojās. Tur šad tad „kodās" labi.

Nebūtu brīnums, ja pāris gadus vēlāk tanī pašā vietā būtu sēdējis ar makšķeri rokā no pāris simts soļu atstatās kalēja mājas ieradies kalēja māceklis Jānis Vestfālis, tagad populārais vairāku grāmatu autors Jānis Sudrabiņš.

Noķertās zivis, cik nu to bija, atdevu Hammeru mammai. Tā dzīvoja vairāku istabu dzīvoklī pie agrākā alus brūža. Viņai bija arī neliela šūšanas darbnīca. Pirms kara tā bija ilgus gadus brūveŗa ģimenes saimniecības vadītāja. Arī tagad viņai bija tāda kā pansija. To apmeklēja daži ierēdņi no vietējām iestādēm un ģimnazijas skolnieces.

Tā kā es pie kopējā kaŗavīru katla komandantūrā neskaitījos, bet saņēmu uztura naudu, tad arī es biju dalībnieks. Produktus nedēļas tirdziņa dienās atveda tēvs vai māte, Hammera mamma bija manam tēvam radiniece.

Atceros arī dažus „putras biedrus", vairāk gan „putras biedrenes". Divas skolnieces bija smiltenietes — māsas Zušmanes. Viena daiļa, bet lepna meiča bija gulbeniete. Vārdu neatceros. Tā nu es tad arī dabūju nogaršot savus lomus.

Tad beidzās kaŗš, un manas gaitas atkal virzījās uz Rīgu.

Tā kā „zaldāta dzīve" bija iepatikusies, jo techniskā daļā bija pavisam cits dienests kā kājniekos, arī cerības tikt „uz augšu", paliku virsdienestā.

Tad nu gadskārtējo atvaļinājumu, kas pienācās četras nedēļas, vienmēr pavadīju savā pusē, atkal pie Kārzdabītes, Kujupes un Kaulacu ezera. Nu gan jau ar „modernākiem darba rīkiem". Tie gan neko vairāk nedeva. Nekāda spiningošana pa atvariem nesanāca. Visapkārt krastos bija ievu, kārklu un vītolu krūmi, tā ka mani vizuļi ķēra vairāk koku zarus nekā zivis. Bez tam — spiningošanai daudz to nebija. Dažas līdakas. Bet tās pievāca ar cilpām Upmaļu Kārlis un Vilis. Arī tie kaŗā bija kļuvuši „cīnītāji'.

Vienā reizē gan tiku pie bagātīga loma. Tikai — „noziedzīgā" veidā.

No „zaļo" laikiem man vēl pažobelē bija noglabāta „plinte" — krievu parauga karabīns. Bija arī municija. Tad nu, nevienam neredzot, pievācu to un aizsoļoju uz Taureņu pļavām, patālāk no Taureņu ciema — četrām viensētām.

Ejot gar krastmalu, pašaudīju atvaros. Biju pārliecināts, ka visi domā, ka šaudu vārnas.

Kamēr „apciemoju" visus atvarus, apm. pusotra kilometra rajonā, līdzpaņemtais „zebenieks" bija pilns. Bija prāvi asaŗi un raudas. Pat pāris līdaciņas.

Tā vairākas vasaras, vismaz atvaļinājuma laikā, atkal atjaunoju „zivju bendēšanu".

1925. g. vasarā netiku ņēmis rokās makšķeri. Iepriekšējā gadā, pēc pāris dienu īslaicīga Ziemsvētku atvaļinājuma atgriežoties Rīgā, dzelzceļa vagonā starp Cesvaini un Madonu kāda vecgulbeniete „izmeta uz mani makšķeri". Es . . . „uzkodos", un viņas makšķeres āķī

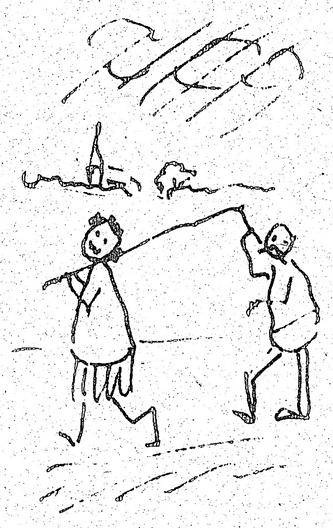

Nākamā vasarā tad nu bija manas makšķeres jāliek atpūtā, jo „veiklā makšķerniece" bija jāved gan uz savu pusi parādīt radiem, gan jābrauc uz viņas pusi, lai viņas māte un brālis „apskatītu viņas lomu".

Kad viņa bija noklausījusies, kā Kārzdabītes līčos un Kujupes krastos pogo lakstīgalas, bet es, kā kūko dzeguzes Vecgulbenes pils parkā un Zeltalejas apkārtnē, varēju sākt atkal domāt par tārpiņu peldināšanu.

1926. g. 23. jūnijā, pašā Zāļu dienā, ieradās palīdze zivju tīrīšanā — meita Līga Laimdota.

Nu pagaidām uz laukiem izbraukt nevarējām. Bija jāskraida pa veikaliem, meklējot bērnu ratiņus, visādas pudelītes, knupīšus un lupatiņas.

Tomēr pāris reizes vasarā, lai „ieceļotāja" redzētu — kādas ir zivis, pastaigājos līdz Zundas kanālim un Daugavmalai. Tās nebija tālu no dzīvokļa.

Tad mans ceļš pagriezās uz lielākiem ūdeņiem. Iznāca dienesta labā pārcelties uz Ventspili.

Nonākot Ventspilī, man ap sirdi palikās tā silti . . . silti . . . ieraugot Ventu un Ventas grīvu, bet galvenokārt — jūru. Sāku jau sapņot par valzivīm. Tās biju daudz redzējis bildēs.

Laikam, lai tiktu vieglāk galā ar varbūtējiem lielajiem lomiem, pēc pusgada, 1929. g. 7. martā, ieradās „palīgs" — dēls Ivars Tālivaldis.

Toreiz gan nekāds palīgs neiznāca. Man pašam bija jāpalīdz izrausties no bērnu ratiņiem. Palīgos sāka nākt tikai pēc divpadsmit gadiem. Pie tam ne Ventspilī, bet Alūksnē.

(Turpinājums sekos)

Pa vēstures . . .

(Turpinājums no 12. lp.)

daļu Te domāts slepenais krievu un vācu nolīgums, ar kuŗu lielu daļu no Eiropas nodeva boļševikiem. Slepeno līgumu parakstīja pusnaktī no 19. uz 20. augustu. Slepenā līguma pirmais paragrafs nerunā par Polijas sadalīšanu, kā to pēc sarunu gaitas varēja paredzēt, bet par Baltijas valstīm. Tas norāda, cik svarīgas toreiz abām lielvalstīm likās Baltijas valstis un to ģeografiskais stāvoklis. Gadījumā, ja notiktu kādas territoriālas pārmaiņas pie Baltijas valstīm piederošiem apgabaliem, Lietuvas ziemeļu robeža ir Vācijas un Padomijas interešu sfairu robeža. Līdz ar to arī atzina Lietuvas prasību pēc Viļņas apgabala.

Pirms līguma parakstīšanas par šo punktu notika samērā lielas debates, jo krievi bija ļoti ieinteresēti sfairu sadalē. Latvijas ostas pilsētas Liepāja un Ventspils katrā ziņā bija vajadzīgas krieviem. Krievi par šāda lēmuma pieņemšanu iestājās tik noteikti, ka vāciešiem likās, ka visa līguma nākotne atkarīga tieši no šī punkta. Lai gan Vācijas ārlietu ministram Ribentropam bija dotas lielas tiesības, viņš šo jautājumu vēlējās pārrunāt ar Hitleru, tāpēc tas lūdza laiku pārrunām līdz pl. 8 vakarā. Hitlers savu atbildi deva jau pēc pusstundas, un tā bija piekritīga. Staļins jautājumu gribēja nokārtot pēc savas patikas, pie kam nebija svarīgi, vai to palīdz izdarīt Vācija vai rietumvalstis. Vērojot karti, redzams, ka abas šīs Latvijas ostas Padomijai ir ļoti svarīgas Baltijas jūŗas pārvaldīšanai. Tās atbrīvoja Padomiju no iespiešanas Kronštates šaurajā līcī. Krievu atbalsta punkti abās pilsētās bija drauds Somijas neatkarībai un arī vērsās pret Vāciju.

Lietuva nonāca vācu iespaidu joslā, kā tas ir pirmajā slepenā līguma punktā, tomēr vēlāk Hitlers savus ieskatus mainīja un arī Lietuvu nodeva Padomijai. Varētu pieņemt, ka pēc vācu ieteikuma Lietuvai piešķīra Viļņas apgabalu.

Otrs slepenā nolīguma pants runā par Poliju. Ja Polijā notiktu kādas territoriāli politiskas pārmaiņas, tad līnija Nareva-Visla izveidotu Vācijas un Padomijas interešu robežas. Kad beidzās Vācijas kaŗš ar Poliju, pēc šiem noteikumiem to arī sadalīja, kaut Staļinam te vajadzēja izstrādāt diplomātisku meistardarbu.

Trešais paragrafs runāja par Eiropas dienvidaustrumiem, par Bukovinu un Besarabiju.

Pēc šī pakta paziņošanas 24. augustā Eiropā valdīja uztraukums gan valdības aprindās, gan preses rakstos. Franču prese paredzēja, ka Padomija varētu okupēt Baltijas valstis, ka Polija un Baltijas valstis samaksās netīro maksu par Vācijas rīcību.

Parīzē 19. maijā bija pieņemts kāds „ļoti slepens" nolīgums starp Poliju un Franciju. Pirmais paragrafs šinī nolīgumā paredzēja Vācijas uzbrukuma gadījumā Polijai vai poļu interešu apdraudējuma gadījumā Dancigā, ja rastos bruņota sadursme ar Poliju, ka franču armija automatiski sāks gaisa uzbrukumus. Apmēram trešajā kaŗa dienā franču kaŗaspēks ies palīgā Polijai, bet 15. dienā sāks ofensīvu pret Vāciju. Tas rāda, ka kaŗu gaidīja, bet tas izvērtās citāds nekā franči to bija iedomājušies.

Kaut gan Vācija bija nolīgusi neuzbrukšanas paktu ar Igauniju un Latviju, šīs zemes nezināja, vai „jauno draugu" interesēs vispār vairs ir šo valstu patstāvība un neatkarība. Tās jutās ielenktas, bet no rietumu valstīm nevarēja sagaidīt nekādu palīdzību. Vismaz Lietuva varēja cerēja labvēlīgāku atrisinājumu, jo bija jāpieņem, ka Vācija nevēlēsies iespēlēt krieviem Austrumprūsijas robežas.

Rīgā un Tallinā nogaidīja, ko nesīs jaunie apstākļi. Sākumā varēja uzelpot, jo nekas sevišķs nenotika. Tikai 28. augustā igauņu ārlietu ministrs Selters nodeva savas valdības laimes vēlējumus Vācijas sūtnim Froveinam Tallinā. Viņš norādīja, ka ar jauno paktu Vācija atnesusi Igaunijai drošības sajūtu, par ko viņš var izteikt dziļu pateicību. Lai cik jocīga šī runa izklausās, pēc vācu vēsturnieku vērtējuma šīs zemes visvairāk baidījās no Padomijas. Izlikās, ka krievu un vācu līgums Baltijas valstīm būtu izdevīgs, jo Tallinā neticēja, ka varētu rasties Vācijas un Polijas kaŗš.

Selters arī runāja ar vācu sūtni par „baumām", ko izplata Rietumeiropas prese, ka Vācija pārdevusi Baltijas valstis Padomijai. Viņš pats arī norādīja, ka tām nav pamata. Igaunija baidās tikai no tā, ka Vācijas un Padomijas attieksmes varētu kļūt pārāk draudzīgas.

V. Irbe

Vēlos latvieti bērnu uzraudzīšanai

5 dienas nedēļā rīta stundās.

Zvanīt 239-5588, Toronto.

R. Kaļiņš.

(97. turpinājums)

„Jā, tur tev taisnība. Nu labi. Negribu vairs ar tevi strīdēties. Nu, tad ej uz Aumeisteru pagastmājas balli un izdancini tās meitas pa riktīgam," saka māte.

„Nē, šoreiz neiešu uz Aumeisteru balli. Afišu ir atsūtījusi Palsmanes izglītības biedrība arī. Tur būs zaļumballe. Balle notiks pils parkā. Man labāk patīk zaļumos nekā telpās rīt putekļus," atsaku.

„Tas nu gan nav smuki. Tu apsmādē pašu ļaužu sarīkojumu. Pašu pagasta ļaudīm jāatbalsta savi vietējie sarīkojumi," atgriežoties saka māte.

„Man viss mūžs priekšā. Gan jau iziešos visur. Man tomēr gribētos redzēt, kā notiek balles Palsmanē. Tur ballē būšu pirmo reizi. Tur jauka daba Palsas upes malā. Vai tas nebūs jauki?" jūsmoju.

„Kas tur par jaukumu. Odi kā biezs. Pie tam, ko es teikšu tam skuķim, kam apsolīju, ka tu būsi ballē? saka māte.

„Ak tad te tā vaina! Sākumā nevarēju saprast, kāpēc tu tik briesmīgi uzspied iet uz Aumeisteru balli. Turpmāk, māt, esi tik mīļa un neapsoli nevienam. Turpmāk darīšu to, ko es gribēšu. Liekas, ka esmu jau drusku paaudzies, ka varu jau sākt patstāvīgi domāt," saku nopietni.

„Pēc gadiem jau ne. Bet es jau tik tāpat par jokiem," un viņa aiziet.

Pēcpusdienā strādājam mājas uzpošanas darbus. Iztīrām pagalmu. Sataisām gatavas puķu dobes un pielabojam izbraucamo ceļu, uzbeŗot svaigas smiltis. Šovakar labprāt būtu gājis līdz puišiem pie meitām, bet tagad neviens mani vairs neaicina. Vēl priekš dažiem gadiem kaimiņu puišiem vajadzēja manas mūzicēšanas. Saprotu, ka mūzicēšanu viņi vēl varētu lietot, bet tiem būtu grūti mani sūtīt mājās, kad meitas lūgtu iekšā. Par visām lietām sāncenšu viņiem nevajaga. Jā, nav viegli skatīties patiesībai acīs. Vai tiešām visu mūžu būs jāsaskaŗas ar parādībām, kādas tagad manu acu priekšā attīstās. Tā, domas risinādams, vakarā klīstu pa Noras kalnu. Ir jauks jūnija vakars. Lakstīgalas, meža un purva strazdi dzied visapkārt. Zemes vēži spurkšķina. Sienāži suzina kokos. Jauki ir pavasarī. Jauki ir būt jaunam. Tomēr šoreiz jūtos, ka esmu viens. Brālim Arvīdam draugi sanākuši no Saulgožiem un Piekārņiem. Viņi triec un jūtas laimīgi.

Rīt satikšos ar bijušajiem skolas biedriem Lazdiņu Jāni, Dzenīšu Kārli un Akmentiņu Kārli. Tur priekšā būs arī Penezes Elfrīda un varbūt arī Jēkabsona Anniņa. Tas apmierina. Beidzot lienu gultā apmierināts.

Svētku rītā māte atkal mani modina, lai paganu govis brāļa Arvīda vietā. To daru labprāt. Man patīk no rīta būt kopā ar dabu. Man patīk basām kājām iet pa rasaino zāli un izjust, cik pavasarī daba ir dzīva. Tas īsts baudījums.

Otros svētkos braucu uz Palsmani. Tur pie parka vārtiem satieku Kārli Dzenīti un Kārli Akmentiņu. Vēlāk ierodas arī Lazdiņu Jānis un Celmiņu Jūlijs. Jūlijs strādā Grundzāles pārraudzības biedrībā par pārrauga palīgu. Ejam laukumā satikt savas skolas biedrenes. Jā, tur viņas ir. Mildai Miglai kā pavadonis glauni ģērbies vecāks kungs. Elfrīda Peneze ir ieradusies ar saviem kaimiņiem. Jēkabsonu Anniņa ierodas pāris pulšu pavadībā. Tā nu mēs visi pieci paliekam savrup. Mēģinu dejot ar dažām vientuļākām dāmām. Izrādās, ka visas, kas sēž atsevišķi, ir vai nu lietuvietes vai polietes.

Uz brīdi ejam pasēdēt bufetē. Ēdam tīringerus ar sinepēm un ūdens kliņģeŗiem un piedzeŗam Palsmanes alu.

„Vai nevajadzētu par visiem izdzert pusstopu? Zini, draugi, man dūša pilnīgi papēžos. Palsmanieši nav visai draudzīgi. Te arī nav meitu. Katrai jau savējais līdz," saka Lazdiņu Jānis.

„Jūs varat dzert. Es atsakos. Kamēr jūs dzersit, es apēdīšu pāris kūku un piedzeršu kakao," saka Jūlijs Celmiņš.

Arī Akmentiņu Kārlis piebiedrojas ēst kūkas. Tagad mēs trīs pasaucam pusstopu, bet zakuskām nēģus un ūdenskliņģeŗus. Atsēžamies kā lieli vīri pie galda. Saliekam priekšā glāzes, pudeli un uzkožamos.

„Nu, tad priecīgus otros Vasaras svētkus," paceldams glāzi saka Lazdiņu Jānis. Dzeŗot mēs visi viebjamies. To noskatījies bufetes turētājs un izbrīnījies saka:

„Kas tad nu? Laikam jau svētkos jums ticis par daudz. Es vienmēr saku, ka visu vajaga darīt ar mēru. Pārmērība nav laba lieta."

Manām ausīm bufečika teiktais liekas kā pārmetums. Tūliņ noprasu viņam:

„Kādu mēru jūs pie dzeršanas lietojat? Vai olekti?" Līdzko pabeidzu teikto, bufečiks pieskrien man klāt un, rādīdams ar pirkstu, kliedz:

„Ko gan tu iedomāsies! Zoboties par manu amatu? Kas par to, ka esmu skrodelis! Saprotams, ka es lietoju olekti. Tā kā tu neproti uzvesties kā nākas pieklājīgā vietā, tad lūdzu atstāj bufeti uz ātrāko."

„Bet es taču neteicu neko ļaunu. Tāpat pajokoju. Kā es varēju zināt, ka jūs pēc amata esat skrodelis? Būtu zinājis, nekādā gadījumā nebūtu minējis vārdu olekte," taisnojos.

„Nekā, nekā. Lasaities, ka pazūdat. Visi prom. Jūs tik un tā neesat šejienieši. Atbraukuši ciemā un lieto lielu muti," pārskaities saka bufečiks un noņem mums no galda glāzes.

Neko darīt. Skandalu negribam celt. Paņemam pusstopu, ūdenskliņģeŗus un nēģus un ejam uz Palsas upes malu.

„Te jauka vieta. Man patīk ūdens skaņa, kas rodas, tekot pāri oļiem. Liekas, būs jālaižas mājās. Tik nelaipnus cilvēkus neesmu savā mūžā redzējis," saka Dzenīšu Kārlis

„Tā vis nesaki. Tu redzēji tikai vienu nelaipnu skrodeli. No viena cilvēka nevar spriest par visiem palsmaniešiem. Otrkārt, mēs taču nevienam nebijām pieteikuši savu vizīti," smejas Lazdiņu Jānis.

Pa to laiku Jūlijs un Kārlis ir paēduši un ierodas pie mums upmalā.

„Nu, tad Dievs svētī pirmo lāsīti," saku un ņemu pirmo malku no pusstopa.

Neesmu vēl malku norijis, kad mani aiz rokas rauj kārtībnieks Apse.

„Vai jūs nezināt, ka atklātā vietā alkoholiskus dzērienus nevar lietot? Jums bija jādzeŗ bufetē. Tur arī jūs nepratāt uzvesties. Nāciet līdz, man jāsastāda protokols," saka policists.

„Bet mēs jau nevienu netraucējām. Mierīgi atsēdušies skolas biedri grib iedzert no pusstopa. Tikko priekš dažām nedēļām beidzām skolu," saka Dzenīšu Kārlis.

Šī vieta pieder sarīkojumam. Tātad atklāta vieta. Atklātās vietās alkoholiskus dzērienus nav atļauts lietot," noskaities saka kārtībnieks Apse.

„Bet vai tad visa Palsmane piepeši kļuvusi par atklātu vietu? Vai tad nav vietas, kur mēs mierīgi varētu pasēdēt?" prasu Apsem.

(Turpinājums seko)

Labas ziņas

Lētākā sūtīšana kā jebkad!!!

Intertrade Express sūtīšana ir lētāka kā jebkur citur. Sūtot caur mums jūsu piederīgie saņem labāko dāvanu — SPECIĀLOS RUBĻU CERTIFICATUS

Vispirms jums to teica

INTERTRADE EXPRESS CORP.

— to apstiprina arī jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk. Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

Pilnīga garantija, ātra piegāde — 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

Pieprasait mūsu illustrētos katalogus

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde

Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101	$3785.00
Jaunais, uzlabotais (Export Model) Zhiguli Vaz 2103	$4335.50
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	$4168.75
Moskvitch 412 IE	$3835.00
Miskvitch 408 IE	$3526.75
Moskvith 426 IE Station Wagon	$4002.00
Moskvitch 427 IE Station Wagon	4293.75
Jaunais, uzlabotais Zaporozhets ZAZ 968 AE	$2751.00

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM. PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 26 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas specializējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Smaidi un sejas

Kāpēc cilvēki iet dievnamā ar „gaŗām sejām"? Mēs ieejam dievnamā it kā bēŗu mājā... it kā Dievs būtu miris... it kā mēs būtu aicināti piedalīties Dieva apbedīšanā!

Kāpēc tuvoties Dievam sāpīgiem sejas vaibstiem? Kad Dievu lūdzam, vai vienmēr jāraud? Dievam nav pātaga rokā, lai mūs atkal pārmācītu. Dievs radīja smaidīgu cilvēku. Smaidi un priecīgas sejas nāk no Dieva. Cilvēka seja palika „gaŗa", kad tas nepaklausīja Dievam. Nepaklausība Dievam (grēks) sabojāja cilvēka seju. Šis nepaklausīgais cilvēks tagad domā, ka nākot pie Dieva ar sāpīgu seju, Viņš būs mīlīgāks pret viņu. Tā ir tukša iedoma.

Bībelē ir rakstīts: „Kas valda debesīs, smejas" (Ps. 2:4). No pasaules šacha galdiņa pazudušas daudzas politiskas figūras, kas ļaunas varas ietekmē bija mēģinājušas pārveidot laicīgo pasauli. Kur tās ir šodien? Šīs pasaules rītdiena nav atkarīga arī no tiem papīriem, ko parakstīja Helsinkos, bet no Tā, kas valda debesīs, jo „virs zemes valda mūžīgās rokas."

Ja Jēzus būtu staigājis apkārt ar nomāktu seju, bērni nebūtu Viņam nekad tuvojušies, nedz mātes nesušas savus bērnus pie saīguša Jēzus tos svētīt. Bērni rāpās Jēzum klēpī, jo Viņš prata smaidīt. Smaidi nav grēks pat dievnamā. Viss atkarīgs no tā, par ko mēs pasmaidām. Kad pazudušais dēls (Jēzus līdzībā, Lūkas ev. 15. nod.) atgriezās tēva sētā, tad tur bija prieks — apkampšanās, smaidi, prieka asaras, gaviles, jo brīnums bija noticis: pazudušais bija ieradies, it kā mironis bija uzmodies. Ja tēvam būtu bijusi drūma seja, pazudušais dēls būtu „pazudis" atkal, jo ir grūti sadzīvot ar cilvēkiem, kuŗu lūpu kaktiņi vienmēr novilkušies uz leju.

Atgriezīsimies pie dievnama, ar ko iesākām. Kad es eju dievnamā, es tur gribu iet ar priecīgu sirdi, jo es un citi ejam dievnamā satikties ar Dievu, kas ir mūsu Tēvs. Tā ir Jēzus valoda: „Kad jūs lūdzat Dievu, tad sakiet „mūsu Tēvs". Un kad es eju projām no dievnama, tad es negribu atstāt savu reliģiju (kopā ar dziesmu grāmatu) dievnama solā. Dievs ir ne tikai dievnamā, Viņš ir arī mūsu darba vietā, veikalā, kad ejam iepirkties, skolā, kāzās, slimnīcā u.c. Dievs grib visur piedalīties mūsu dzīvē.

Dievs ir mīlestība, Dievs ir mūsu Draugs. Viņš grib ar mums priecāties, kad kaut kas priecīgs atgadās mūsu dzīvē. Dievs arī bēdājās līdz ar mums un ir gatavs mums palīdzēt; „Viņš dziedē salauztas sirdis un remdē sāpes... tas Kungs atbalsta nelaimīgos... teiciet to Kungu ar slavas dziesmām!" (Ps. 147)

Slavas dziesmās mēs varam piedalīties, kad mūsu sirdis ir priecīgas un pateicīgas Dievam par visiem Viņa labajiem darbiem. „Teici to Kungu, mana dvēsele, un neaizmirsti, ko Viņš tev labu darījis" (Ps. 104). Kur sirds ir priecīga, tur drūmās sejas izbeidzas, vienalga, vai tas ir mājās, vai dievnamā.

R. E.

Piedošana un miers

Mazā pilsētiņā dzīvoja divi vīri, viens no tiem bija kristietis, otrs Dieva noliedzējs.. Bet viņš bija ilgus gadus novērojis savu kaimiņu un apskauda par iekšējo mieru, lēnprātību un labprātību.

Kādu dienu ateists uzmeklēja savu kaimiņu un jautāja: „Es vēlētos, kaut man arī būtu tāds miers, kādu es esmu novērojis pie jums. Izliekas, ka nekas nespēj jūs uztraukt vai sadusmot. Kur tādu mieru var atrast?"

Kristietis atbildēja: „Mans miers nāk no Dieva, kam es ticu."

„Labi," teica ateists, „kur es varu atrast to Dievu?"

„Es eju apmēram trīs jūdzes ārā no mūsu pilsētiņas un tur, vientulībā un klusumā, es sarunājos ar savu Dievu," pastāstīja kristietis.

Nākošās dienas rīta agrumā ateists devās uz norādīto vietu un tur nonācis sauca: „Dievs, ja Tu tāds esi, parādies man!" Klusums. Nevienas atbildes. Viņš atkārtoja savu lūgšanu. Pat atbalss neatskanēja.

Vakarā ateists gāja pie kristieša un teica: „Dieva nav! Es darīju, kā tu man teici, bet Dievs neparādījās!"

„Ahā, kaimiņ, kad es tur aizeju, es neprasu Dievam, lai man parādās, bet es stāstu Dievam pats par sevi, cik nepilnīgs un kļūdains, jā, pat grēcīgs es esmu, un tad Dievs man parādās, un es dzirdu Viņa balsi: Piedots, mans bērns, ej ar mieru sirdī un dzīvo miera dzīvi..."

Tas ir kristieša noslēpums: piedošana un dvēseles miers iet roku rokā!

„Miera Dievs būs ar jums... un Dieva miers, kas iet pāri visai saprašanai, pasargās jūsu sirdis un domas Kristū Jēzū" (Filipiešiem 4:1 un 9). R. E.

Jēzus mācekļi Pēteris un Jēkabs

Pēteris atstāja visu — laivu un tīklus, lai sekotu Jēzum. Pēteris devās jūŗā un mēģināja staigāt pa ūdens virsu, un to viņš darīja ar Jēzus atļauju, bet bailes no viļņiem sāka gremdēt. — Nākošā dienā pēc notikumiem Golgatā Pēteris atgriezās pie savas vecās laivas un vecajiem tīkliem, lai turpinātu zveju, bet bez panākumiem. Vienu brīdi viņš izrādīja lielu apņemšanos mirt par savu Kungu, bet kalpones smiekli pie ugunskura viņa domas mainīja. Apstākļu priekšā viņš izrādījās vājš radījums. Bet „Filipa Cezarejas robežās" Pēterim bija viņpasaules pārliecība, kuŗas spēkā viņš apliecināja: „Tu esi Kristus, Dieva dēls."

Pēteris bija it kā augstceltne, kas sniedzās debesīs, bet vētras laikā šūpojās, tomēr nesagāzās. Galu galā gars uzvarēja miesu, pārliecība — jūtas, mīlestība — bailes. Cietumā bailes pārņēma dziļš miegs. Cilvēku draudi viņa pārliecībā negrozīja ne burta: „Dievam vairāk jāklausa nekā cilvēkiem." Kādreizējā zvejnieka cietās rokas maigi aizkāra nāves miegā iemigušo Tabitu, un tā uzmodās.

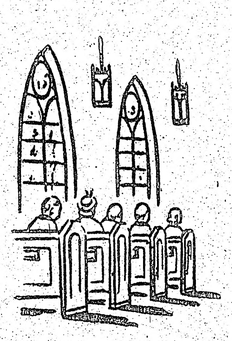

Pēteris bija viscilvēcīgākais no visiem Jēzus mācekļiem, bet visvērtīgākais Kristum. Kā nenoslīpēts dimants viņš nonāca Kristus rokās, bet Jēzus skola un dzīves skola viņu uzspodrināja.

Pēteris — kēfa — klints... „Uz šo klinti Es gribu uzcelt savu draudzi, un tumsības spēkiem to nebūs uzvarēt!" Tie ir Jēzus vārdi.

„Nedaudz tālāk pagājis, Jēzus ieraudzīja Jēkabu... un to aicināja... un tas gāja Jēzum līdz." — Marka ev. 1:19-20.

Dziļi ūdeņi tek klusi. Edisons maz runāja, bet apgaismoja pasauli ar elektriskās spuldzes palīdzību. Napoleons esot bijis mazrunīgs, bet savilņoja pasauli. — Jēkabs, Cebedeja dēls, būs bijis mazrunīgs, cik var spriest no evaņģelijiem. Pēteris ar Tomu lielījās — „Jebšu man būtu ar tevi jāmirst, nekad es tevi neaizliegšu." Tie ir Pētera vārdi. „Iesim arī mēs, lai kopā ar viņu (Jēzu) mirtu," tā lielījās Toms. Jēkabs cieta klusu. Viņš runāja maz, bet kad viņš runāja, skanēja aplami vārdi. Vienreiz viņš deva Jēzum padomu nodedzināt neviesmīlīgu ciemu, kas neuzņēma Jēzu un viņa mācekļus. Jēkabs, droši vien, bija fiziski pārguris un negribēja tālāk iet (Lūka ev. 9:54). Citreiz viņš prasīja sev ievērojamu vietu Kristus valstībā, lai Jēzus tādu neiedod citiem, kas arī kāroja dabūt pirmo vietu Mesijas valstī (Marka ev. 10:37). Jēkabs bija vēl jauns gados. Godkārīgs. Jēzus pasmaidīja un iedeva viņam pievārdu „Pērkona dēls."

Jēkabs bija tik kluss kā Gibraltārs, bet arī tikpat stiprs. Kad jauno draudzi piemeklēja pirmās vajāšanu vētras, Jēkabs bija pirmais, kas aizgāja „uz mājām" pie sava Kunga pa mocekļu ceļu. Herods lika viņu nonāvēt (Ap. d. gr. 12:2). Herods ienīda Jēkabu viņa mazrunības dēļ.

Vai Jēkabs ar Jēzu staigāja pa Galilejas jūrmalu un nerunāja ne vārda viens ar otru? Tāda varbūtība ir iespējama. Pēc miesas viņi bija brālēni, bet pēc gara — „brāļi". Divi patiesi sirdsdraugi saprotas arī bez vārdiem. Kad vien Jēzum bija vajadzīga saprātīgas sirds palīdzība, Viņš vienmēr pieaicināja Jēkabu: Jaira mājās (Marka ev. 5:37); Apskaidrošanās kalnā (Mateja ev. 17:1) Ģetzemanē (Marka ev. 14:33).

Ne vienmēr Jēkabs bija savu uzdevumu augstumos, tomēr Jēzus viņu mīlēja.

R. E.

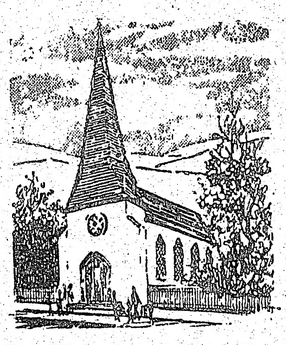

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 763-5525. Sv. Jāņa draudzē, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide vasaras mēnešos sastopams pēc iepriekšējas norunas.

24. augustā sakarā ar Latviešu draudžu dienām Gaŗezerā dievkalpojums nenotiek.

31. augustā pl. 10 no rīta dievk. dievnamā.

7. septembrī pl. 11 no rīta Kapu svētki Jorkas kapsētā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

31. augustā pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

Māc. R. Ekšteins, 487 Brookdale Avenue, tālr. 782-8570. Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Avenue, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 12. 30 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

24. augustā pl. 7 vakarā dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

31. augustā pl. 11.15 Jaunatnes dziesmu svētku dievkalpojums Redpath zālē McGill universitātē.

7. septembrī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums baznīcā.

14. septembrī pl. 11 no rīta Kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

24. augustā dievkalpojuma nebūs.

31. augustā pl. 7.30 vakarā dievkalpojums baznīcā.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 20. gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM.

No Niagara WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborough, Ont.. Tālr. 261-4218.

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagara WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS —

700 CLUB, CBN *FM* radio 107.7 un TV 29. staciju pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija, tel. 889-3126.

Jāņa Doniņa sagaidīšana Losandželosā

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO KALIFORNIJAS

Šķēpraidis Jānis Doniņš beidzot sasniedzis Losandželosu un pievienojies savai ģimenei — sievai Katijai un 2½ gadus vecajai meitai Nikolai. Lai to sasniegtu, Jānis bija cīnījies vairāk nekā 14 mēnešus. Šinī laikā stāvoklis bijis ļoti bezcerīgs, jo padomju iestādes visus lūgumus un iesniegumus noraidījušas vairākkārtīgi, līdz piepeši — bez kādiem paskaidrojumiem — beidzot piešķīrušas izbraukšanas atļauju.

Laikā, kad bija paredzēta Doniņa ierašanās, Losandželosas internacionālā lidlaukā sāka pulcēties kupls skaits Dienvidkalifornijas latviešu. Tur viņi sastapa Katiju Doniņu, kas paskaidroja, ka Ņujorkā Jānis nav ticis paredzētajā lidmašīnā (United Airlines), bet ieradīsies pusotras stundas vēlāk ar citas sabiedrības (TWA) lidmašīnu.

Neparedzēti garajā gaidīšanas laikā televīzijas un radio raidītāju pārstāvji, kā arī lielāks skaits žurnālistu, intervēja Katiju, kas, tāpat kā iepriekšējā dienā dzirdētajās radio intervijās, netaupīja Pad. savienības iestādes un stāstīja par patiesajiem apstākļiem „strādnieku paradīzē".

Kad Jānis Doniņš beidzot izkāpa no lidmašīnas, viņu sagaidīja sieva, svainis, sievas tēvs, pāri par 50 Dienvidkalifornijas latviešu un nenosakāms skaits televīzijas, radio un preses pārstāvju. Tā kā Jānis no Ņujorkas bija lūdzis, lai sieva viņu sagaida ar Latvijas karodziņu, tad Losandželosas latvieši steigā pagatavoja vairākus desmit karodziņus, kas tad arī sveica atbraucēju. Bija redzams arī plakāts: „Sveiks, Jāni, mūsu pusē!" ar parakstu: „Losandželosas latvieši". Visur bija redzamas sarkanas un baltas neļķes. Arī Katija pasniedza Jānim sarkanu un baltu ziedu pušķi, kura vidū bija redzami divi Latvijas karodziņi un viens ASV karodziņš.

Tālais ceļinieks likās stipri noguris vēlajā nakts stundā, un tie, kas ar viņu bija jau agrāk tikušies, apgalvoja, ka viņš gada laikā zaudējis 40 mārciņu svara. Atbildot uz preses pārstāvju jautājumiem, atbraucējs izteica prieku par iespēju pievienoties savai ģimenei ASV pēc negaidīti ilgas šķiršanās un daudzu šķēršļu pārvarēšanas. Viņa dzīvesbiedre pateicās visiem, kas viņas cīņu sekmējuši ar vēstulēm ASV likumdevējiem. Viņa apgalvoja, ka viņas sekmju pamatā ir izraisītais kongresa locekļu un preses atbalsts. Pats atbraucējs likās apžilbis no fotografu spuldžu uzliesmojumiem un daudzajiem sagaidītājiem. Brīdi likās, ka viņš nemaz neatšķir atsevišķas sejas, izņemot Katijas, bet tad piepeši, ieraudzījis latviešu plakātu, teica: „Sveiki visapkārt!" Lai gan Doniņa nogurušajā izskatā bija skaidri lasāma vēlēšanās pēc miera, preses fotografi viņam vēl ilgi sekoja pa lidostu.

Nākošajā dienā ABC televīzijas raidījumā Doniņu turpināja dēvēt par „krievu atlētu". NBC un CBS raidījumos viņu dēvēja tāpat, bet rādīja arī „Doniņa tautiešu — latviešu — sarīkoto jūsmīgo sagaidīšanu" Losandželosas internacionālajā lidlaukā.

Kam pienākas vislielākā pateicība par Jāņa Doniņa izlaišanu brīvā pasaulē? — Visi, kas sekojuši cīņai par viņa izlaišanu, apgalvo, ka Katijas Doniņas neatlaidība nav izmērojama, un tā ir bijusi visu panākumu atslēga. K. K.

Izīrējama istaba un virtuve,

ar ledusskapi un plīti, klusā mājā Bloor Dufferin apakšzemja tuvumā. Tālr. 531-8036.

Argentīna nopietnu pārmaiņu priekšvakarā

VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO BUENOSAIRESAS

Ja āzi ieceļ par dārznieku, tad zinām, kas notiek ar dārzu. Tie paši rezultāti ir valstij, ja tās priekšgalā ir cilvēki ar iedzīvošanās kāri un gaužām mazām zināšanām. Argentīnā jau vairāk nekā gadu trūkst īstas valdības, kas novedis valsti bankrota priekšvakarā. No maija līdz jūlija vidum pirmās nepieciešamības preču cenas cēlušās par 200—500 proc., bet algas paaugstinātas tikai par 50—80 proc. Lai nokārtotu ārzemju parādus, būtu vajadzīgs divu gadu intensīvs eksports.

Terrors, lai gan tā apkarošanai iesaistītas armijas vienības, nemazinās, bet pieaug. Četrdesmit dienu laikā nogalināti 70 cilvēki; 25. jūlija naktī notika 10 bumbu atentāti ar miljonu vērtību iznīcināšanu, 3 cilvēku nāvi un vairākiem smagi ievainotiem. Prezidente Perona pēkšņi saslima ar grīpu, kura iesākās pēc 8. jūlija, kad valdībai bija jāpiekāpjas arodbiedrību pārspīlētām prasībām, kas to vadītājiem dos arī tiesības iejaukties valdības darbā. Pēc arodbiedrību un armijas spiediena valsts vadība bija jāatstāj prezidentes privātsekretāra un labklājības ministra Lopeza Rega rokās, kas praktiski vadīja Argentīnu. Arī Lopeza Regas sievas tēvam — deputātu kameras priekšsēdētājam Lastiri bija jāzaudē savs postenis un jāizvācas no prezidentes rezidences, kurā dzīvoja arī Lopezs Rega. Tā nu Argentīnas prezidente palikusi viena savā rezidencē, ja neskaita ģenerāļa Perona un tā pirmās sievas Evas pīšļus, kas novietoti speciālā kapličā.

Peronistu partijā, kas ģenerāļa Perona laikā bija varenākā Argentīnā, radušās nesaprašanās un vairāki novirzieni. Ja pirms gada Argentīnā gandrīz nevarēja atrast cilvēku, kas nebūtu peronists, tad tagad daudzi saka: „Es neesmu peronists un par tiem nebalsoju." Opozicija pieprasa, lai prezidente pieprasa „slimības atvaļinājumu". Viena no lielākām terroristu organizācijām prasa jaunas vēlēšanas. Nesen šejienes prese, radio un televīzija ļoti uztraucās par notikumiem Čīlē, daudz runāja par terroru un Čīles drīzu saimniecisku sabrukumu, jo tur esot iznīcināta demokratija. Tagad parādās ziņas, ka Čīlē pašreiz esot labāk nekā Argentīnā. Arvien biežāk nākas dzirdēt, ka valstij vajaga stipra vadītāja.

Viens ir skaidrs, ka Argentīnā gaidāmas radikālas pārmaiņas. Kādas tās būs, pašreiz grūti pateikt. Iespējama arī asins izliešana. Lai nu kā, nākošie gadi Argentīnā nebūs viegli. F. P.

Reģistrētāji nāk

NO 20. LĪDZ 23. AUGUSTAM PIE JŪSU DURVĪM KLAUVĒS REĢISTRĒTĀJI ONTARIO PROVINCES VĒLĒŠANĀM

Vienu dienu šinī nedēļā — trešdien, ceturtdien, piektdien vai sestdien, jūs apmeklēs Ontario vēlētāju reģistrētāji. Viņi ar sevi iepazīstinās.

Tie būs tikai divi no 40000 cilvēkiem, kas sastāda tiesīgu vēlētāju sarakstu Ontario vēlēšanām. Viņi jautās jums ikviena jūsu mājas iedzīvotāja vārdu, kas ir 18 gadu vecs vai vecāks un ir Kanadas vai Britu kopvalsts pavalstnieks un ir dzīvojis Oontario vismaz 12 mēnešus pirms vēlēšanu dienas. Ar šo informāciju viņi sastādīs vēlētāju sarakstu Ontario.

Katrām vēlēšanām tiek sastādīts jauns saraksts, un kaut gan jūs esat iepriekš vēlējis, jūsu vārdam jābūt jaunajā sarakstā, lai šinī reizē varētu vēlēt.

Atcerieties, vienīgais veids, kā jūs varat būt tiesīgs vēlēt vēlēšanu dienā, 18. septembrī, ja jūsu vārds ir vēlētāju sarakstā. Un labākais veids, kā nokļūt vēlēšanu sarakstā, ir tikt reģistrētam. Tas ir tik viegli.

Paturiet veidlapu nr. 103 par pierādījumu, ka esat reģistrēts

Reģistrētāji izpildīs veidlapu 103 ar jūsu vārdu un adresi un izsniegs jums no tās kopiju, kas jums jāpatur līdz vēlēšanu dienai, 18. septembrim. Uz veidlapas ir paredzēta vieta, kas norāda vēlēšanu rajonu, vietu un adresi.

Šo sludinājumu publicē Ontario galvenais vēlēšanu ierēdnis.

Pārbaudiet sarakstu

Īsi pirms vēlēšanām vēlētāju saraksts tiks izlikts jūsu rajonā un attiecīgā vēlēšanu ierēdņa birojā. Pārbaudiet to un pārliecinieties, vai jūsu vārds un adrese ir pareizi ierakstīts.

Pilnvarotas vēlēšanas.

Ja jūs esat tiesīgs vēlētājs un reģistrēts, bet neatradīsities savā vēlēšanu iecirknī un jums nebūs iespējams balsot regulārās vai iepriekšējās vēlēšanās, tāpēc ka:

a) esat nodarbināts ar lielu attālumu transporta līdzekļiem,

b) jūs esat armijas aktīvā dienestā,

c) jūs esat prom no savas dzīves vietas, tāpēc ka mācāties kādā izglītības iestādē; vai
jūs esat invalids un nespējat nokļūt vēlēšanu vietā, jūs varat pilnvarot kādu balsot jūsu vietā jūsu vēlēšanu iecirknī.

Ja vēlaties pilnvarot kādu balsot jūsu vietā, sazinieties ar sava vēlēšanu rajona iecirkni, kura numurs atrodas reģistrācijas lapā, veidlapa 103.

Šaušanas sacīkstes Bērzainē

Toronto mednieku un makšķernieku klubs 9. augustā Bērzainē bija rīkojis eksternās šaušanas sacīkstes ar Hamiltonas un Sv. Katrīnu klubu. Piedalījās arī trīs šāvēji no Kalamazū kluba. Māla baložu šaušanu (ar iespējamiem 50 punktiem) vadīja J. Beitiņš. Uzvarēja Edv. Rosts (Sv. Katrīnas) ar 48 punktiem, V. Krauklis no Hamiltonas (48) un A. Zilgalvis no Toronto (46). B klasē: K. Šverns no Toronto (44), Ž. Lappukis no Hamiltonas (40) un O. Ivanovskis no Sv. Katrīnām (40). Ar priekšā došanu (iesp. 25 p.): L. Zeltiņš no Hamiltonas (25), J. Muskats no Toronto (24) un V. Krauklis (24). Dubultbaloži (iesp. 50 p.): A. Tropiņš no Toronto (43), Z. Upīte no Hamiltonas (42) un V. Lenšs no Kalamazū (41). B grupā: J. Beitiņš ar 38 baložiem, J. Miķelsons (36) un L. Ozoliņš (36) — visi no Toronto. Pīles no Torņa (iesp. 25 p.): V. Krauklis (25), H. Leitis (25) un J. Muskats (23). Jauniešu klasē: R. Jākabsons un E. Innis. „Internacionālos baložos (iesp. 25 p.): A. Zilgalvis (24), V. Lenšs (23) un V. Krauklis (22). Komandu sacensībā uzvarēja Hamiltonas kluba šāvēji ar 255 baložiem no iespējamiem 300. (V Krauklis, H. Leitis, L. Zeltiņš, Z. Upīte, R. Zilgme). Par Toronto kluba veiksmīgāko šāvēju kļuva A. Zilgalvis ar 127 baložiem no iespējamiem 150. Toronto klubs izcīnīja otru vietu ar 254 šāvējiem, trešā vietā atstājot Sv. Katrīnas.

Mazkalibra šaušanas sacensības vadīja E. Viškers. A klasē: J. Rudzroga ar 583 p. (iesp. 600), N. Ozoliņš (576) un P. Zvirgzdgrauds (570). B klasē: E. Viškers (555), A. Birznieks (555) un J. Brakmanis (539). C klasē: E. Grīnbergs (495) un O. Pauderis (461). Jaunieši līdz 12 gadiem: E. Grīnbergs 196 p. (iesp. 200), T. Rosts (125), abi Sv. Katrīnās. Jaunieši līdz 16 g.: Natālija Grinberga (361 p.), V. Lenšs (308) — iesp. 400 p. Komandu sacensībā uzvarēja Toronto komanda ar 2267 p. (iesp. 2400) — P. Zvirgzdgrauds, G. Paeglis, O. Zvirgzdgrauds un A. Rūdolfs. Otrā vietā Hamiltonas komanda (2260).

Pistoļu šaušanā A klasē: S. Dambergs 170 p. (iesp. 200), O. Zvirgzdgrauds (142) un V. Lenšs (140). B klasē: P. Zvirgzdgrauds (137), Ž. Lappukis (115) un K. Šverns (114). Pistoļu šaušanas vadīja G. Paeglis, bet makšķeres sviešanas sacensības vadīja J. Birznieks. Uzvarēja O. Zvirgzdgrauds, P. Zvirgzdgrauds un J. Birznieks. Jauniešu klasē: R. Jākabsons, E. Grīnbergs un T. Rosts.

Saviesīgajā vakarā Bērzaines sabiedriskajā mājā bija pulcējušies ap 120 dalībnieku. Uzvarētājiem balvas pasniedza Toronto kluba priekšnieks J. Atmata. Deju mūziku ar skaņu lenšu aparātu atskaņoja K. Šverns. Atspirdzinājumu bufeti vadīja V. Jostiņš, bet loteriju Olga Jākabsone. O. K.

MANČESTRA

Konektikatas latv. mednieku un makšķernieku klubs 27. jūlijā rīkoja savu gadskārtējo izbraukumu ar ģimenēm, uz kuŗu makšķernieku kopas vadītāja St. Kvieša īpašumā Vernonā ieradās ap 70 dalībnieku. Kluba biedri bija sagādājuši bagātīgu cienastu ar žāvētām zivīm, ieskaitot vilimantikieša Pēteŗa Aldiņa Kanadā izvilkto un klubam dāvināto prāvo lasi. Daļa makšķernieku iepriekšējā dienā izbrauca arī uz makšķerēšanas sacīkstēm okeanā, Niantikas piekrastē, galvenokārt, lai sagādātu zivis sarīkojumam. Lai gan traucējuši palielie viļņi, viņi ar zvejas rezultātiem apmierināti. Pirmajā vietā iekļuvis Mārtiņš Uzkurs ar 9 mārciņu basu, bet otrā un trešā — Jānis Čemers par zivju kopsvaru un otru lielāko basu. P. S.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.
kā arī LA spiestuvē
125 Broadview Ave.

No atkritumiem izaug rozes

Pēc divdesmit gadiem būs ikdienas parādība, ja redzēsim labību augam uz pārstrādātiem atkritumiem.

Tas ir diezgan grūti iedomāties tagad, lielākā daļa no mums domā par atkritumiem, kādi tie ir pašreiz — atkritumi. Patiesībā tā ir liela bagātība.

Un Ontario dabas aizsardzības ministrija to sāk izmantot.

Kā tas notiek?

Ar pārstrādāšanu. Atkritumi tiks nogādāti uz pārstrādāšanas centriem, kur tos sasmalcinās, šķiros un daļa no tiem tiks pārvērsti auglīgā zemē, lai atdzīvinātu provinces neauglīgos apgabalus.

Un tas pats sasmalcināšanas un šķirošanas process ražos degvielu, papīru, papi un metalus.

Mēs esam sākuši izpētīt pēdējās iespējas atkritumu izmantošanai.

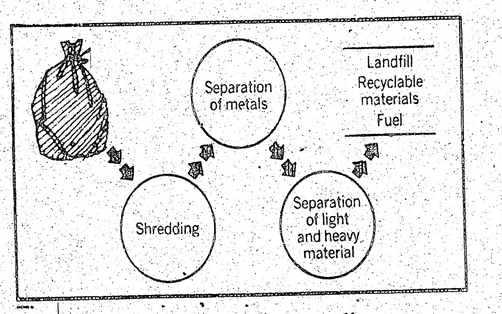

Sistēma soli pa solim.

Centrs ar jaunākiem pētījumiem drīz atradīs arī vēl citus paņēmienus.

Kur tas notiek?

Mūsu ministrija nodibinājusi pirmo pārstrādāšanas centru Nors Jorkā. Turpmākos divi gados līdzīgi centri tiks nodibināti, lai pārstrādātu atkritumus Londonā, Sadberijā, Pīlā, Hamiltonā, Lieltoronto un dienvidaustrumu Ontario.

15 gados šādi centri būs visā provincē, lai pārstrādātu 90 proc. no Ontario provinces atkritumiem — sākot ar atstātām automašīnām līdz organiskām vielām.

Kādēļ vajadzīgā pārstrādāšana?

Tāpēc, ka Ontario iedzīvotāji — mēs visi — uzkrāj atkritumus trīs reizes vairāk nekā ir iedzīvotāju pieaugums.

Ministrija meklē veidu, kā samazināt atkritumu daudzumu, bet tomēr atkritumi būs vienmēr. Un mums ir grūtības atrast vietu, kur to novietot, un zemi, kas to apklāj.

Tiklīdz atkritumi ir pārstrādāti, problēma būs atrisināta. Bet svarīgākā par atkritumu izgāšanas problēmu ir tā, ka mēs vārda tiešā nozīmē sviežam ārā vērtīgas bagātības ar katru atkritumu tonnu, ko mēs izgāžam.

100.000 iedzīvotāju pilsētā atkritumu pārstrādāšana dos vērtības, kas līdzīgas 3.500.000 galoniem degvielas gadā, 3600 tonnas pārstrādātu tēraudu, 4500 tonnas stiklu.

Mūsu pārstrādāšanas programma tiek uzskatīta par vismodernāko visā pasaulē. Tā ir apņemšanās dzīvot citu dzīves veidu.

Visa pasaule vēros, kā no Ontario atkritumiem izaugs rozes.

Ministry of the Environment
Ontario
Hon. William Newman, Minister
Everett Biggs, Deputy Minister

BAUDIET ATVAĻINĀJUMU AR LABU GRĀMATU

Andr. Eglītis, Velta Sniķere — No such place lasts summerlong, dzej. angļu valodā $3.00

Art. Landsmanis — Pastāvēt vai iznīkt, Baltijas tautu destrukcija $5.00

A. Balka — Varvīksnēm skanot, dzej. $5.50

T. Zeltiņš — Nu ir tā stunda, rom. $7.00

Dž. Barrons — KGB padomju aģenti $9.00

J. Zariņš — Skaistais ģimnazijas laiks $8.75

J. Babris — Draudzība uz spārna $4.75

J. Babris — Friendship on the wing $5.95

J. B. Vests — Baltā nama augšstāvā $8.50

Latvju raksti III daa $65.00

K. Ieviņš — Mežābeles koka kastīte, stāsti $8.60

I. Lesiņa — EDE, bērnības stāsti $8.60

Latviešu - Franču - Spāņu vārdnīca $5.00

Ž. Unāms — Aiz septiņiem kalniem, kultūrvēsturiskas skices $6.75

A. Vīksne - Vītoliņa — Šodien, apceres $6.50

T. Puisāns — Pa senču pēdām, stāsti, pasakas ..... $ 7.25

G. Janovskis — Ieklausies naktī, noveles 7.00

A. Voitkus — Dod man savu sirdi, rom. 8.00

A. Gailits — Eke Mors, rom. 6.50

A. Lācis — Ozolvīru pulki 24.00

Latviešu karavīrs II pas. k. l. 3. daļa 15.00

A. Rasa — Saule pār pilsētu, rom. ..... $ 6.75

E. Kurzemnieks—Divdesmitā gadsimta verdzībā PSRS 10.25

Latvijas armija 20 gados 25.00

M. Celms—Graudnieki, kultūrvēsturisks stāsts 6.60

A. Eglīts — Lūdzu ienāciet Sēr I-II 18.00

E. Kociņa — Skan mantotā stīga, rom. 6.50

I. Gubiņa—Ar diviem punktiem teikums nebeidzas, stāsti 6.50

K. Raudive — Laikmetu ārdītāji, pārdomas par mūsdienu traģiku 6.00

A. Kraujiete — Ne bungas, ne trompetes, dzejoļi 5.00

I. Gubiņa, G. Janovskis — Paskaties kļavā, dzejoļi 5.50

V. Rūķe-Draviņa — Vārds īstā vietā 9.50

L. Tolstojs — Evaņģelijs patiesā gaismā 8.25

A. Zemdega — Cirsma, dzejoļi 5.50

A. Veisbergs — Hercoga Pēteŗa ģimnazija, rakstu krājums 15.00

Dr. P. Cirsis, S. J. — Dziļāk domāta doma, mūsdienu svarīgākie virzieni un galvenās problēmas 8.00

I. Grebzde — Aizdedziet sveces, stāsti 6.50

J. Sīlis — Meitenes Āras mīlas stāsts 6.80

O. Akmentiņš — Vidzemes auna zīmē 14.80

R. Scarry — Jautrā grāmata, bērniem 12.00

Archīvs XIV — Tautas veselība 9.00

Agr. J. Venners—Ģimenes mājas augļu dārzs 6.00

A. Solžeņicins — Gulaga Archipelāgs 13.00

M. Zandbergs — Mārtiņa dziesmu grāmata 7.50

Dabūjamas

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem pieskaitiet 10% līdz $10.00 un 5% virs $10.00.

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS

rīko no 19. dec. — 10. janv. 1976. g.

CHARTER LIDOJUMU UZ

AUSTRĀLIJU

sakarā ar Austrālijas latviešu 25. kultūras dienām — BRISBANE

A—lidojums līdz Brisbane, izbraukumi un viesnīcas.

B—lidojums vien līdz Brisbane jeb Sydney.

PIEPRASIET BRĪVU KATALOGU

Latvian Vacation Club

12636 S.E. 161 St., Renton, Wa. 98055 U.S.A. (206) 255-6082

Pārstāvis Kanadā:

Mr. P. RATNIEKS — DV BOOKSTORE,
491 College St., Toronto, Ont., Canada M6G 1A5.
Tel. (416) 921-7121

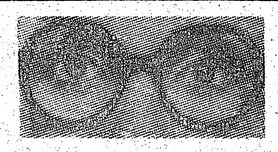

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 **Danforth Avenue. Tel. 465-6251**

Gatavo brilles pēc receptēm ● Acu pārbaude

Zeiss ● Rodenstock ● Christ. Dior rāmji

Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova. Latviešiem atlaide

Saviem radiem un draugiem Latvijā

Jūs varat nosūtīt

PARTIKU ▪ RUBĻU CERTIFIKATUS

AUTOMOBIĻUS ▪ MOTOCIKLETUS

Tuvāka informācija

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College St., Toronto. Tel. 921-7121

BESTLINE PRODUCTS

Visiem lietojami, neindīgi, nedegoši, ķermenim nekaitīgi un dabu nepiesārņojoši produkti — personīgai lietošanai, mājai, automašīnai vai biroju un fabriku vajadzībām.

JŪSU LATVIEŠU PĀRSTĀVJI:

Vera un Arnis ĶEKSIS, telefons 1-416-233-8688
8 Lomond Dr. Apt. 2006, Toronto, Ont. M8X 2W3

114 Martingrove Rd., Islington, Ont. M9B 4K5
Velta **RUBLIS**, Tel. 1-416-622-4442

Mēs varam jums šos produktus piegādāt pašu vajadzībām, kā arī palīdzēt nopelnīt ievērojamus blakus ienākumus brīvajā laikā, vai arī kā pilna laika nodarbošanos — ja jūs to vēlētos.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.

Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Mēs Helsinkos...

(Turpinājums no 2. lp.)

Nepieņemsim Pad. savienības propagandu par Eiropas pēckaŗa robežu legālizēšanu. Robežas var mainīt pēc tautas gribas. Eiropas drošības konf. atzinusi territoriju ieņemšanu ar varu par nelikumīgu. Netulkosim to pēc komūnistu ieskata, ka runa ir tikai nākotnes nozīmē, bet attiecināsim to uz pagātni, jo Baltijas valstis iekaŗotas ar varu. Izmantosim vecos un jaunos sakarus ārlietu ministrijās, parlamentos, presē. Baltijas jautājums traucē daudzu sirdsapziņu.

Pateicība pienākas tām daudzajām personaām un organizācijām, kas iestājušās PBLA Brīvības fondā. Ja mēs Helsinku akcijai nebūtu varējuši izmantot šī fonda augļus, mēs tur savu klātieni nebūtu varējuši pieteikt, ko vēsture mums nepiedotu. Šo iespēju deva tautiešu iemaksas Brīvības fondā, kas ir 500 dol., arī ilgāka laika daļu maksājumos vai testamenta novēlējumos. Fonda adrese: World Federation of Free Latvians, Box 432, Rockville, Maryland 20850, U.S.A.

PBLA priekšsēža vietnieks Imants Freimanis ar palīgiem Jāni Brēdermani un Ainu Teiveni no Stokholmas bija veikuši nepieciešamos priekšdarbus Helsinkos un Zviedrijas latviešu jauniešu demonstrācijas noorganizēšanā. I. Freimanis noorganizēja Helsinku lidlaukā arī laikraksta Hufvudstadbladet reportiera un fotografa ierašanos, kas dokumentēja PBA vadītāju aizturēšanu. Tas izraisīja preses turpmāko interesi par baltiešu lietu. Gunārs Pāvuls savukārt veiksmīgi novadīja jauniešu demonstrācijas Helsinkos, kas tur ieradās ar saviem plakātiem un karogiem, ko nevarēja neievērot arī Brežņevs, kā to uzsvēra vairāki laikraksti.

Sašutumu radīja gadījums, kad somu policija iepriekšējā vakarā bija raidījusi šāvienus uz kādu laivu, kas delegātu pieņemšanas laikā pārāk tuvu piebraukusi ezera krastam. Vēlāk izplatījās ziņa, ka laivā dzīvību zaudējušas divas nezināmas personas. Gadījums bija radījis sašutumu, kādēļ vēlāk, šķiet, izskaidrojama arī somu policijas iecietība un mērenība attieksmē pret demonstrantiem.

PBLA sakaru centru Stokholmā konferences laikā vadīja valdes loceklis Ādolfs Šilde, tāpat noorganizēja preses konferenci. Viņam daudz palīdzēja PBLA informācijas biroja vadītājs Jānis Mālītis no Zviedrijas Latviešu centrālās padomes darbinieki ar Zaigu Blumbergu un Juri Reneslāci. Brīvības sardzes apliecināja, ka esam vienota tauta, kaut izkaisīta visās pasaules malās. Tās pierādīja, ka paaudzes var mainīties, pasaules politika var mainīties, bet mūsu mērķis par brīvu un neatkarīgu Latviju nemainās.

Latviju latviešiem un latviešus Latvijai!

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk., piektd. un sestd. no pl. 12—1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

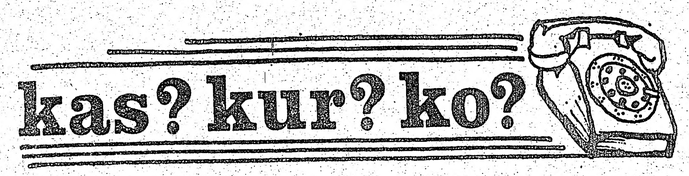

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

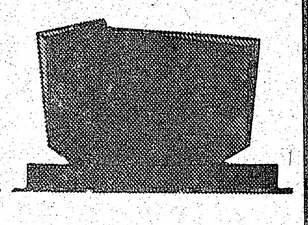

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Town & Country R.E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis

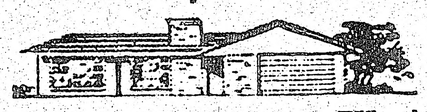

41 Heathcote Avenue, Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas
izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

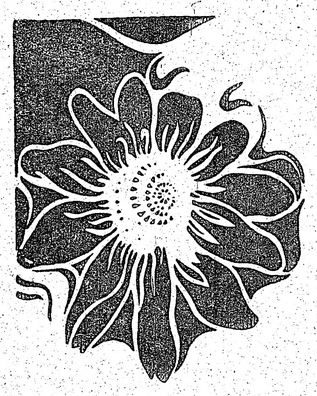

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa
filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447
realtor

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ
TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem
ALUMINUM SIDING
- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mime
CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
2226 Dundas St. W.
Toronto. M6R 1X3

Visāda veida iespiedumdarbi
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9
TĀLR. (416) 466-1514

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalei
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

A. Eglītis — TV RENTALS
19" $12.00 mēnesī
23" $12.00 mēnesī
krāsu $20.00 mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
695 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ERGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563

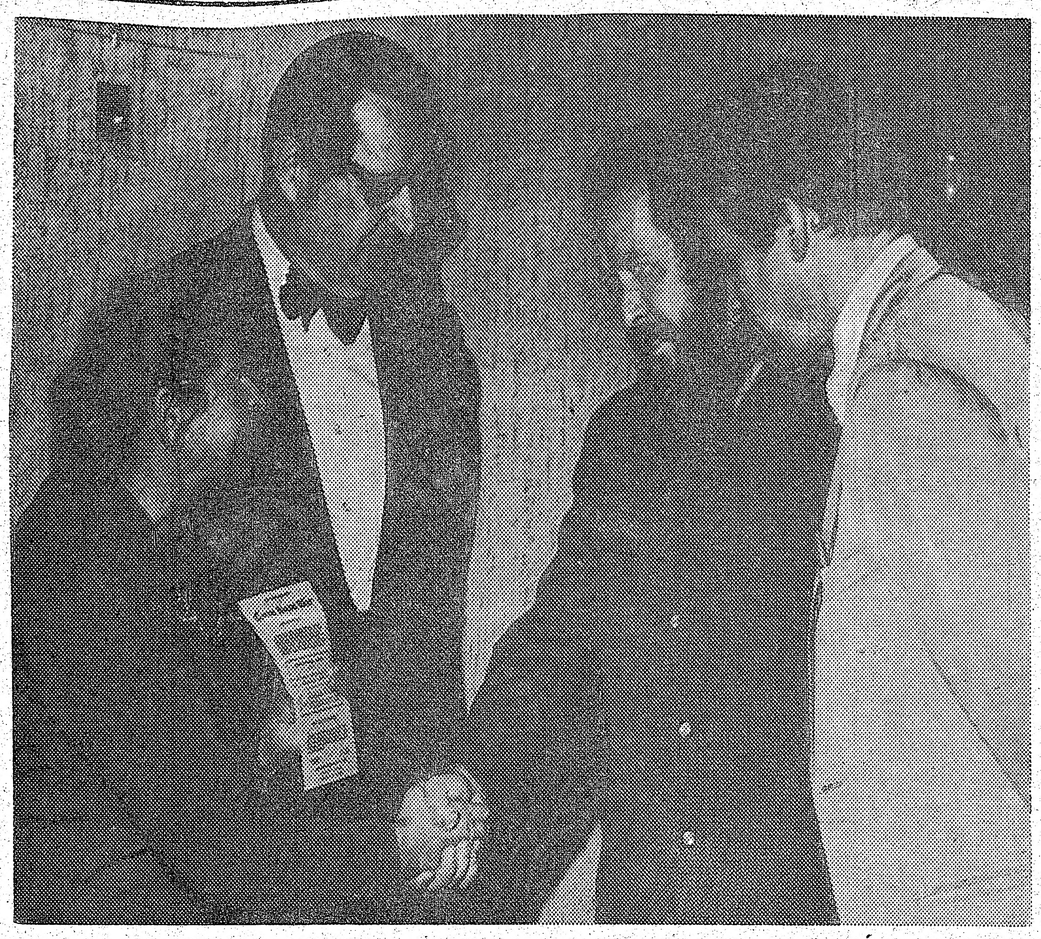

Apspiesto tautu nedēļas atklāšanā Ņujorkā ieradās arī Aleksandrs Solžeņicins, kas savā uzrunā apspiesto tautu pārstāvjiem atsaucās uz atklāto vēstuli Pad. savienības valdībai, prasot atstāt visas okupētās territorijas. Augšējā attēlā BATUN vicepriekšsēde Helene Kulbere sasveicinās ar A. Solžeņicinu. No viņas pa kreisi Lietuvas ģenerālkonsuls Ņujorkā A. Simutis, pa labi tulks. D. V.

Helsinku zimē

(Turpinājums no 1. lp.)

Liberty darbību. Kā zināms, latviešu raidījumi vasarā notiek reizi nedēļā, sestdienās ar atkārtojumiem. Sākot ar 1. septembri, raidījumi būs katru dienu. Pārsprieda par latviešu katoļu iesniegumu raidījuma vadībai, pēc kuŗa panākts, ka dažas minūtes no raidījuma dod latgaliešu izloksnē.

Pēc pārrunām atzina, ka Sesto rietumkrasta latviešu dziesmu svētku žetons bijis pārāk komplicēts un izskatā varējis būt labāks. Atzina, ka testamentāro ziedojumu izmantošanā vajadzētu pārmaiņas un tie nebūtu ieskaitāmi kopējos ALA līdzekļos. Konkrēti priekšlikumi būs turpmāk. Nolēma arī šogad izdot ALA kabatas kalendāru 3000 eksemplāros, kā tas bijis pēdējos gados.

Par Izglītības biroja pārstāvi pie globālā PBLA Kultūras fonda apstiprināja biroja vadītāju J. Riekstiņu, kas fondā darbosies par viceprieksšēdi. J. Riekstiņš šovasar apbraukājis visas trīs latviešu vidusskolas ASV un vērojis, ka tās visas labi noorganizētas un mācības rit intensīvi. Visās trijās skolās kopā mācās ap 300 skolēnu.

Kultūras biroja vadītājs M. Grīns ieteica analizēt Helsinku sanāksmi un izstrādāt vadlīnijas nākotnei, ja šādi vai līdzīgi gadījumi atkārtotos. Pēc pārrunām nolēma ieteikt PBLA dibināt ģimenes balvu, ko katru gadu piešķirtu kādai priekšzīmīgai latviešu daudzbērnu ģimenei.

No Latvijas izlaists un Kalifornijā pie savas sievas ieradies latviešu šķēpraidis J. Doniņš. Viņa piedzīvojumi ar padomju birokratiem aprakstīti latviešu presē un rādīti amerikāņu televīzijas pārraidījumos.

Valde izraudzīja kandidātu Tautas balvai. Sēdi beidza ātrāk nekā paredzēts, un daļa sēdes dalībnieku devās uz Ņujorku, lai Kenedija lidlaukā sagaidītu Baltiešu pasaules apvienības priekšsēdi U. Gravu, kas 3. augusta vakarā Ņujorkā ieradās no Helsinkiem. Bez ALA valdes pārstāvjiem un latviešu žurnālistiem lidlaukā bija arī Ņujorkas organizāciju pārstāvji un atsevišķi Ņujorkas latvieši. Pārrunas par Helsinku konferenci un ar to saistītiem notikumiem ieilga vairākas stundas. —be

Uldis Grava vairs nekandidēs

Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes priekšsēdis Uldis Grava 11. augusta apkārtrakstā visiem apvienības valdes locekļiem paziņojis, ka turpmāk šinī amatā vairs nekandidēs. Viņš norādījis, ka PBLA darbu vadījis turpat sešus gadus, bet 20 gadus bez pārtraukuma veicis dažādus latviešu sabiedriskos pienākumus. „Jānāk jaunai maiņai, jo PBLA nedrīkst palikt par rutīnas darbu," domā Uldis Grava, un ka valdes sastāvs vienmēr jāatsvaidzina, „jo nopietnu sabiedrisku darbu veicot, pamazām tiek izsūkti katra darbinieka fiziskie, garīgie un financiālie spēki."

U. Gravas mandāts izbeidzas šā gada beigās. Turpmākos divus gadus viņš nolēmis no sabiedriskiem amatiem atturēties, bet pēc tam atgriezties darbā ar jaunu sparu.

20. augustā mūžībā aizgājusi

RAKSTNIECE

Angelika Gailite

Viņu piemiņā paturēs

Latvija Amerikā

Par latviešu tautas ...

(Turpinājums no 1. lp.)

Ingrida Kancāne ar vienu igauņu jaunieti. Arī viņa bija piestiprinājusi lietussargam efektīvu plakātu, kas atgādināja nodevību pret Baltijas valstīm. Ap viņu pulcējās preses ļaudis. United Press pārstāvis Ingridu filmēja, dodams lietišķīgus norādījumus labāka efekta iegūšanai. Publikas atsaucība kāpinājās, kolīdz noskaidrojās, ka latviešu jaunieši atbraukuši uz Helsinkiem manifestēt par savas tautas brīvības centieniem. Tikai viens komūnists uz brīdi izrāva Ingridai no rokām plakātu. Viņa to panāca un plakātu atņēma. Abi jaunieši turpot izdalīja arī memorandu.

Pēcpusdienā pie Doma ieradās trīs jaunieši ar Latvijas, Igaunijas un Lietuvas nacionālo karogu. Lai ārēji parādītu šo tautu likteni zem padomju jūga, viņi bija ieslēgušies važās. Pret impozantajām Doma kolonnām cildeni izcēlās Baltijas valstu karogi. Arī Jāņa Šalta, Kārļa Muchkas un igauņa Ulo Ignus vīrišķīgie vaibsti liecināja, ka viņi nav nākuši uz Helsinkiem kā lūdzēji, bet kā cīnītāji.

Patriotisko demonstrāciju virkne Helsinkos beidzās ar ziedu nolikšanu pie Manerheima pieminekļa. Šos puķu pušķus apvija Latvijas, Lietuvas un Igaunijas krāsas un uzraksts: Dievs, sargi Somiju. Šo cieņas apliecinājumu somu tautai izdarīja Imants Freimanis, Gunārs Pāvuls un igauņu mācītājs Karls Iānte. Bez amerikāņu un skandinavu preses notikumu vēroja arī Maskavas korespondents. Gunārs Pāvuls, kas visur bija klāt, par visām norisēm Helsinkos izteicās: „Viss noritēja precīzi pēc pulksteņa, viss labi izdevās."

Jauns režīms Bangladešā

Bangladešā maza armijas virsnieku grupa izdarījusi apvērsumu valstī, nogāžot Mudžibura valdību. Prezidents Mudžibura un viņa ģimenes locekļi nošauti. Par jauno prezidentu izsludināts 56 g. vecais tirdzniecības ministrs Ahmeds. Bangladeša proklamēta par islāmu republiku, norādot par iespējamo novirzīšanos no ekstrēmās sociālistu politikas. Bangladeša, agrākā Austrupakistana, ir viena no pasaules visapdzīvotākām un nabadzīgākām vietām, kas nodibinājās pēc Indijas un Pakistanas kaŗa. Bangladešas radio ziņoja, ka dzīves apstākļi valstī atgriežas normālā stāvoklī un ka „policijas stunda" atcelta visā valstī, atstājot to tikai naktīs. Jaunā valdība prasa lielāku strādnieku disciplīnu un „vieglās dzīves veida" atmešanu, lai atdzīvinātu valsts saimniecību. Jauno režīmu jau atzinusi Anglijas valdība. Arī Kanada savu sūtni no turienes nav atsaukusi.

Austrumvācija pastiprina Berlines mūri

Austrumvācija tagad ierīkojusi 16.000 šrapneļu metēju ierīces gar 858 jūdžu garo robežu ar Rietumvāciju. Šīs ierīces, kas atgādina vannas istabas dušas uzgali, piestiprinātas pie metalla stabiem dažādos augstumos un iedarbojas, tikko aizkaŗ dzeloņdrātis. Kopš Berlines muŗa izbūves, 14 gados nogalināti 166 cilvēki, kas mēģinājuši no Austrumvācijas pārbēgt uz rietumiem. Pēdējā bēgšana no Austrumvācijas caur Čechoslovakiju notika šīs nedēļas sākumā, kad ar īrētu helikopteru, ko vadīja kāds bij. amerikāņu lidotājs, izvesta 14. g.v. meitene un divi austrumvācieši Apšaudē meitene un lidotājs ievainoti, bet divus pārējos bēgļus bijis jāatstāj Čechoslovakijā.

Miris Aleksandrs Platbārzdis

No Zviedrijas saņemta ziņa, ka 1. augustā latviešu sabiedrība zaudējusi vienu no saviem izcilākajiem zinātniekiem numizmatiem, starptautiski atzītu autoritāti numizmatikas jomā — Aleksandru Platbārzdi sen., dzimušu 1899. gada 1. septembrī. Viņa pētījumi filatelijas un numizmatikas nozarēs publicēti vēl zviedru, holandiešu, angļu un vācu valodā. Aktīvi darbojies kā korespondējošais loceklis vairākās zinātniskās iestādēs un institūtos.

Aleksandra Platbārža mūža darba vainagojums bija Daugavas apgādā izdotā grāmata Latvijas nauda, izpelnoties Latviešu filatelistu apvienības augstāko godalgu — Latvijas sūtniecības Vašingtonā ceļojošo balvu. Par šo kapitāldarbu kritiķis P. Jelgavietis Londonas Avīzē (1972. g. 17. nov.) rakstīja, ka A. Platbārža Latvijas nauda ir viena no skaistākajām trimdā iznākušajām latviešu grāmatām.

Arī mūsu pazīstamā, traģiskā negadījumā bojā aizgājušā latviešu numizmate Erna Alberinga savā apcerējumā par šo grāmatu rakstīja (DV Mēnešraksts 4/74): „Tādi zinātniski kapitāldarbi kā Aleksandra Platbārža daudzvalodu grāmatas par Latvijas naudu, Baltijas un Rīgas dālderiem, šiliņiem, vērdiņiem, Romas, persiešu, arabu un citu austrumzemju monētu atradnēm Baltijas zemēs, apraksti un pētījumi par zviedru seno un tagadējo naudas sistēmu un citi līdzīgi darbi un pētījumi ir pasaules mērogā atzīts zinātnes avots, kas reizē ir arī pelnīts pagodinājums kā pašam autoram, tā Latvijas vārdam!"

Philicius

† **Aleksandrs Platbārzdis**